

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กมลรัตน์ หล้าสว่าง. จิตวิทยาการศึกษา. ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- กัลยารัตน์ แก้วดวงแสง. การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลด้านการฟังและทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติ กับวิธีสอนแบบฟัง-พูด. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2533. อัดสำเนา.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2524.
- กุลชาติ โยสีดา. การศึกษาเปรียบเทียบความสนใจและวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษทักษะการฟัง - พูด เพื่อการสื่อสารของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบสมมติและวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- กุลหาบ มัลลิกะมาส. คดีชาวบ้าน. กรุงเทพฯ: สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย, 2523.
- กิ่งแก้ว อัดถากร. คดีชั้นวิทยา. กรุงเทพมหานคร: เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 184 กรมการฝึกหัดครู, 2519.
- _____ . แนวคิดบางประการสำหรับการศึกษาเพลงพื้นบ้าน. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ "เพลงพื้นบ้านภาคกลาง" 12-14 มิถุนายน 2523.
- โกวิท ชันธศิริ. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ดนตรี หลักสูตรประถมศึกษา 2521. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. สมิตร์ คุณากร: บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2524.
- ศรีเมืองแก้ว และ เพ็ชรียง เมืองแก้ว. สัมภาษณ์, 29 ตุลาคม 2536.
- คิณฑิ์ ปราโมช. การศึกษากับการสืบทอดและการเสริมสร้างวัฒนธรรม. วัฒนธรรมไทย (กุมภาพันธ์ 2521): 3-16

- เคิร์ก โรเบิร์ต ซี. จิตวิทยาการเรียนรู้ในห้องเรียน. แปลโดย ปราชญ์ฉลปน กัดทานนคร
 พิชญ์โลก : คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิชญ์โลก, 2519.
- จารย์ กงพลพรหม. คติชนวิทยากับการเรียนการสอนภาษาไทย. เอกสารการสอนชุดวิชา
 ภาษาไทย 8 หน่วยที่ 8-15. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิตราช, 2531.
- _____. โลกทรรศน์ : วรรณกรรมพื้นบ้าน หมูบ้านขามชาด ขอนแก่น.
 กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- จินตนา กล้ายประยงค์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบ
 เบ็ดเสร็จชั้นพื้นฐานที่เรียนด้วยวิธีสอนที่ใช้เพลงพื้นบ้านและวิธีสอนปกติ.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2531.
- จุฑารัตน์ ธาณี. การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทักษะการฟัง-พูด
 เพื่อการสื่อสารและความเข้าใจในวัฒนธรรมทางภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิคบทบาทสมมติกับการสอนตามคู่มือครู.
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
 อัดสำเนา.
- เจนภพ จภระบวนวรรณ. มหรสพพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ: ศิริสาส์น, 2525.
- ฉวีวรรณ ราชณะสุข, เพ็ญโฉม ศรีเจริญ และ สำราญ ภักดีศิริวงษ์. เพลงข้าเจ้าหงส์
 ดงลำไย. งานค้นคว้าด้านภาษาและวรรณคดีไทย วิทยาลัยครูนครราชสีมา,
 2525. อัดสำเนา.
- เฉลิม จันทปฐมพงศ์. ประวัติศาสตร์สังคมไทย. นนทบุรี: โรงพิมพ์เสถียรไทย, 2520.
- ชนะพล คลยเกษม. การเปรียบเทียบผลการสอนแบบบทบาทสมมติกับการสอนแบบบรรยายที่
 มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนคร
 พิตยานุกูล ปีการศึกษา 2525. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม:
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2528. อัดสำเนา.
- ชวาล แพร์ตตกุล เทคนิคการวัดผล. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช,
 2516.
- ชัยพร วิชชาวุธ. ความจำของมนุษย์. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- ชูศรี สนิทประชากร. วิธีสอนในระดับประถมศึกษาตามแนวหลักสูตรใหม่. กรุงเทพฯ:
 วัชรการพิมพ์, 2525.

- เด่นดวง พุ่มศิริ. อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีต่อเพลงพื้นบ้านของไทย. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ "เพลงพื้นบ้านภาคกลาง" 12-14 มิถุนายน 2523.
- ถาวร สุงนก. เพลงโคราช. ของดีโคราช. นครราชสีมา: ตราเสือการพิมพ์, 2521.
- ทัศนีย์ ทานตวนิช. คติชาวบ้าน. ชลบุรี: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523.
- ทีศนา แคมมณี. การใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอน. ครูศาสตร์. (กรกฎาคม-สิงหาคม 2519) : 41-48.
- ธวัช ปุณโฑก. สภมิต-เกสินี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2519.
- ธิดารัตน์ ศรีสวัสดิ์. ผลของบทบาทสมมติที่มีต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- นิพนธ์ อินสิน. เพลงพื้นเมือง : เสียงจากบรรพบุรุษ. มูนั่งอีสาน. สกลนคร: วิทยาลัยครูสกลนคร, 2521.
- นิภา อุดมโชค. การนำเสนอโครงการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางโดยการสอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.
- บงกช สืบพันธ์. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสนใจในการเรียนการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติกับการทำกิจกรรมตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- บุปผา ทวีสุข. คติชาวบ้าน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
- บุหงา วีระศักดิ์มงคล. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2530. อัดสำเนา.
- ประเสริฐ ๗ นคร. วัฒนธรรมพื้นบ้านไทย. วารสารแนวทางการส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมไทย. (ตุลาคม-ธันวาคม 2531) : 27-29.

- ปราณี เลิศฤทธา. ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครุภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้คติชน
วิทยาในการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหา
บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- ปิยะศักดิ์ สันทรทรัพย์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการใช้เกม และเพลงประกอบการสอน.
ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
อัดสำเนา.
- พกา สัตยธรรม. การสอนด้วยวิธีต่าง ๆ. กรุงเทพฯ: สาธิตจุฬา (ฝ่ายประถม)
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- พรทิพย์ ศิริสมบุรณ์เวช. คิดการพินบ้านกับการสอนภาษาไทย. เอกสารประกอบการสัมมนา
ครุภาษาไทย จังหวัดบุรีรัมย์, 2532. อัดสำเนา.
- พวงทิพย์ ศิริเจริญ. ผลของการแสดงบทบาทสมมุติที่มีต่อมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี พิษณุโลก. ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532. อัดสำเนา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. การสร้างและการพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
ทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2530.
- พิมพ์ใจ มุ่งปั้นกลาง. เพลงกล่อมเด็กบ้านคอนใหญ่. วัฒนธรรมพื้นบ้านนครราชสีมา.
นครราชสีมา: โคราซอออฟเซ็คการพิมพ์, 2530.
- พิมพ์สวัสดิ์ สุขสวัสดิ์. บทเพลงสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: สุทธิสารการพิมพ์, 2521.
- พิเชษฐ์ จับจิตต์. การศึกษาผลของการเจริญสมาธิก่อนเริ่มเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เจตคติทางวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทาง
วิทยาศาสตร์และความคงทนในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ที่ได้รับการสอนแบบพุทธวิธีแสงอริยสัง ตามแนวพระเทพเวที. ปริญญาโท
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- มนตรี ตราโมท. การละเล่นของไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ท่าพระจันทร์, 2497.
- ยุทธ เศษคำรณ และ ยุพเรศ วินัยธร. นิทานไทย คุณตาคุณยาย เล่าไว้. กรุงเทพฯ:
บริษัทสารมวลชนจำกัด, 2531.

- ยุพิน พิพิธกุล. การใช้เพลงประกอบการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- ยุวพันธ์ ศีวาพรักษ์. การละเล่นและนิทานพื้นบ้านจากบ้านหนองขุ่น ตำบลขามทะเลสอ
อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา. งานค้นคว้าด้านภาษาและวรรณคดีไทย
วิทยาลัยครูนครราชสีมา, 2521. อัดสำเนา.
- รจนา ชัยมีเขียว. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจต่อวิธีสอนการพูดของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่มการแสดงบทบาทสมมติและ
การสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ฤทัย ทัพพันธ์. ผลของการใช้สิ่งช่วยในการวัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าต่างชนิดกับบทเรียน
โปรแกรมที่มีต่อการเรียนรู้และความคงทนในการจำ. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- วาสนา ปัทมาลัย. ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชา
ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเลขอนกุลวิทยาลัย
จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- วิเชียร ณ นคร. การศึกษานิทานพื้นบ้านในจังหวัดนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช :
ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช, 2531. อัดสำเนา.
- วิเชียร โตรำพิมาย. การศึกษาเรื่องเพลงโคราช. รายงานการค้นคว้าของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- _____. กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์. การแสดงบทบาทสมมติในการสอนกลุ่มบูรณาการสำหรับชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
อัดสำเนา.

- วิรัช ชัยสูงเนิน. ดนตรีเบื้องต้นสำหรับครูประถม. พิษณุโลก: แผนกเอกสารและการพิมพ์
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก, 2525.
- วิรัช วงศ์กันท์วัฒนา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้บทบาทสมมติและสอนโดยแบ่งกลุ่มทำงาน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- วิศิษฐ์ ศรีวิสาฎกุล. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความ
คงทนของการเรียนรู้อิงนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่มีการ
ทดสอบย่อยทุกสัปดาห์กับกลุ่มที่มีการทดสอบย่อยทุกบทเรียน. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- ศิธร แสงธนู และ คิศ พงศ์ศักดิ์. คู่มือครูภาษาอังกฤษ ภาคทฤษฎีและปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประสานมิตร, 2513.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. การใช้บทบาทสมมติในห้องเรียน. วิทยาสาร. (1 เมษายน 2522) :
10-13.
- สมชาย คอประเสริฐศักดิ์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนใน
การจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการใช้ภาพถ่ายที่ใช้เทคนิคมัลติมีเดีย
ต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
อัดสำเนา.
- สมพรพงศ์ กันตมาชะระ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการ
เรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็นและสถิติ ของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่สาม ที่เรียนโดยใช้ระยะเวลาสั้นกับที่เรียนโดยใช้ระยะเวลาปกติ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา
- สมพล ฐูปุษา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักภาษาไทย ด้วยการสอนแบบ
บรรยายโดยใช้เกมและเพลงประกอบการสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.

- สมรศรี พัทธ์ทอง. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเสนอภาพกราฟฟิกประกอบบทเรียน
คอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อความคงทนในการจำคำศัพท์
ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- สมเดช อารีสวัสดิ์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสัมพันธ์ที่มีต่อวิชาภาษาไทย
และความเชื่อมั่นของตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้
บทบาทสมมติกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- สมศักดิ์ ชำนาญกิจ. การใช้เพลงประกอบการสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2523. อัดสำเนา.
- สมศิริ ปลื้มจิตต์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเหตุผลเชิงจริยธรรมใน
การสอนจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนโดยใช้บทบาท
สมมติกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา
- สัฎฐา รัตนวราภักษ์. ผลของการสอน 3 แบบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินทิพนิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- สายสุรี จุติกุล. การสอนดนตรี นาฏศิลป์ และการละครในโรงเรียนในจุดยึดและทิศทางการ
การศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2518.
- สุกัญญา ธารีวรรณ. การศึกษา 131 หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ ; วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2520.
- สุกัญญา ภัทรราชย์. เพลงพื้นบ้านของไทย. เอกสารการสอนชุดศิลปะ การละเล่นและ
การแสดงพื้นบ้านของไทย. หน่วยที่ 7. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. ที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 11 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์, 2521.

_____ . เพลงปฎิพากย์: บทเพลงแห่งปฎิภาณของชาวบ้านไทย. กรุงเทพฯ:

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2525.

_____ . อิทธิพลของเพลงพื้นเมืองที่มีต่อวรรณกรรมไทย. เอกสารประกอบการ

ประชุมวิชาการเพลงพื้นบ้านภาคกลาง 12-14 มิถุนายน 2523.

สุจิตรา บัวคำภา. การศึกษาการสอนจริยศึกษาด้วยการใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาท

สมมุติในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

สุชา จันท์เอม จิตวิทยาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ ; สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ม.ป.ป.

สุจริต เพียรชอบ. การพัฒนาการสอนภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร ; จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2530.

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรชัย. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.

กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

สุชาติ สมสุข. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการสร้างความคิด

รวบยอดด้านถ้อยคำ ความคงทนในการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์

ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนตาม "วิธีสอนด้วยแบบฝึกสร้าง

ความคิดรวบยอด" กับตามวิธีสอนในแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ.

ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

อัดสำเนา

สุนีย์ ชุ่มจิต. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติค่านิยมสัมพันธของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนหน่วย "ชีวิตในบ้าน" ด้วยการสอนแบบ

ใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมุติ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

สุนงกษศึกษากร, ชน. การเล่นข้าเจ้าหงส์. ของคีโคราช เล่ม 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525. หน้า 148-150.

สุปรียา มาลาภาณุจัน. การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. นครศรีธรรมราช: โครงการ

ตำรา และเอกสารวิชาการ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช, 2528.

- สุมานัน รุ่งเรืองธรรม. กลวิธีการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2522.
- สุมาลย์ เรื่องเดช. จำเหยื่อย ! เอกลักษณ์ของชาวพนมทวน. วัฒนธรรมไทย. 22 (มีนาคม 2526) : 28-33.
- โสภา ท่าเรือพลี. การใช้เพลงประกอบการสอนวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อุดลำนเนา.
- โสภา บุญศรีสวัสดิ์. อิทธิพลของช่วงเวลาที่มีต่อสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบสอบซ้ำ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อุดลำนเนา.
- ใหญ่ วิเศษพลกรัง. สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2536.
- อมรา ปฐกัญญาบุรณ์. การใช้สื่อการสอนแบบละครในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- อุดม กำแหงหาญ. วิธีสอนหลักสูตรใหม่. ภาคศิลปศึกษา: ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูเพชรบุรี, 2522.
- อรุณวรรณ เกตุอร่าม. การใช้เพลงประกอบการสอนวิชาภาษาไทย ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525. อุดลำนเนา.
- เอนก นาวิกมูล. เพลงนอกศตวรรษ. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2521.
- _____ . เพลงนอกศตวรรษ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2527.
- _____ . เล่าเรื่องเพลงพื้นบ้านภาคกลาง. ศิลปวัฒนธรรม. 4 (ธันวาคม 2525) : 46-58.
- เอนกกุล กรีนแสง. จิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2520.

ภาษาต่างประเทศ

- Adam, Jack A. Human Memory" New York, McGraw-Hill Book Company, 1967.
- Baddeley, A.D. The Psychology of Memory. New York: Basic Books, inc., 1976.
- Bartlett, F.C. Remembering. Cambridge: Cambridge University Press, 1932.
- Biddle, B.J. Role Theory Expretation, Identities and Behaviors. New York : Academic Press, Inc., 1979.
- Clore, Gerald L., and Bray, Robert M. The Effects of Children's stories on Behavior and Attitudes Modeling and Vicarious Role Playing. Resources in Education (ERIC). (April 1978) : 156
- Conoley, Jane Colse. The Effict of Interdependent Learning Tasks and Role Play on Sociometric Patterns, Work Norm Measures, and Behavior in the Elementatry Classroom. Dissertation Abstracts International. 37 (February 1977) : 4997-A.
- Corey, Gerald. Theory and Practice of Group Counseling. 2nd ed. California: Brooks/Cole Publishing Company, 1985.
- Craik, F.I.M. and Lockhart, R.S. Levels of Processing: A Framework for Memory Research. Journal of verbal Learning and Verbal Behavior. 11 (1972): 671-684.
- Craik, F.I.M. and Watkins, M.J. The Role of Rehearsal in Short - Term Memory. Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior. 12 (1973): 599-607.
- Davis, Kieth. Human Relations at Work. 2nd ed., New York, McGraw-Hill, 1962.

- Dudney, Gary K. Hidden - Information Roleplays. English Teaching Forum. (July 1983) : 30-31.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York : McGraw-Hill Book Co., 1981.
- Gagne, M. Robert. The Condition of Learning and Theory of Instruction. 4th. ed. Tokyo: CBS College Publishing, 1985.
- Halton, Boyd. Motivative and General Mathematics Student. Mathematic Teachers. (January 1964) 20-25.
- Handley, Leslie Mills. The Relationship of Role Playing and Opinion Change in Elementary School Children. Dissertation Abstracts International. 36 (December 1975): 3383-3384 A.
- Hawkins, Vincent Joseph. A comparison of Two Methods of Instruction, A Saturated Learning Environment and Traditional Learning Environment : Its Effects on Achievement and Retention Among Female Adolescents in First Year Algebra. Dissertation Abstracts International. 2 (August 1982) : 416-A
- Helen H. Jennings. Learning Through Role Playing. How to use Role - Playing and other Tools for Learning. Illinois : Adult Education Association of the U.S.A. 1956.
- Horwitz, Stephen Phillip. Effects of some Review Processes on Retention of Mathematical Rules. Dissertation Abstracts international. 1(June 1976) : 249-A
- Hulse, Stewart H., Eggeth, Howard, and Deese, James. The Psychology of Learning. Tokyo: McGraw - Hill Inc., 1981.
- Joyce, Bruce. and Weil, Marsha. Model of teaching. 3rd edit. Engle Wood Cliffs Prentice-Hall International, Inc., 1986.

- Lee, John R. Teaching Social Studies in the Elementary School.
New York : Free Press, 1974.
- Livingstone, Carol. Role Play in Language Learning. The Printed
House (Pte) Ltd., 1983.
- Mandelbaum, David Ira. A Comparative Study of Role - Taking
training for the Enhancement of Moral Development.
Dissertation abstracts. International. 37 (August 1976) :
859-A.
- Mark, Miller J. Role Playing as a therapeutic Strategy :
A Research Review School Counsellor. (27 January 1980) :
217.
- Matlin, M. Cognition. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1983.
- Michell, Thomas Clark. A Correlational Study of the Relationship
Between Achievement in an Engineering Course, Retention in
Engineering. Dissertation Abstracts International.
36 (April 1975) : 6541-A.
- Paulston, Christina Bratt. and Bruder, Mary Newton. Teaching
English as a Second Language Techniques and Procedures.
Cambridge, Massachusetts, Winthrop Publishers INC., 1976.
- Pinter, Donna Duc Krewell, The Effects of an Academic Game.
Dissertation Abstracts International. 2(August 1977) :
710-A.
- Runyon, Richard P. and Audrey, Harber. Foundamentals of Behavioral
Statistics. 3rd ed. Addison-Wesley Publishing Co., 1977.
- Seybold, C.D. Research in Music Behavior. New York: Teacher College
Press, 1975.
- Shaftel, Fannie. and Shaftel, George r. Role Playing in the
Curriculum. Eaglewood Cliffs, N.J, Prentice - Hall, 1982.

- Taylor, John L. and Walford, Rex. Simulation in Classroom.
Harmonsworth : Penguin Books, 1972.
- Towner, Arthurtene Gartrell, Role Playing and the Modification
of Presservice Teacher Attitudes Toward Hearing Impaired
Individuals: an Experimental Analysis. Dissertation
Abstracts Interantional. 12 (June 1982): 5091-A.
- Madsen, Clifford. and Forsythe L. Jere. Effect of Contigent Music
Tistening on Increases of Mathematical Responses.
Research in Music Behavior. New York, Teacher College
Press, 1975.
- Madsen, Clifford and Michel, E. Donald. The use of Music stimuli
in teaching Language. Research in Music Behavior. New york,
Teacher College press. 1975.
- Ments, Morry van. The Effective Use of Role-Play. Kogan Page
Ltd., 1983.
- Wagner, Betty Jane. The Use of Role. Resources in Education (ERIC).
13 (April 1978) : 41.
- Weaver, Joseph Robert. The Relation Effect of Massed Varsus
Distributed Practice upon the Learning and Retention of
Eight Grade Mathematics. Dissertation Abstracts
International. 5 (November 1976) : 2689-A.

ภาคผนวก ก.

แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 6 แสดงค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	P_H	P_L	$P_H + P_L$	$P_H - P_L$	P	r	หมายเหตุ
1	20	11	31	9	.51	.30	
2	20	10	30	10	.50	.33	
3	27	18	45	9	.75	.30	
4	25	15	40	10	.67	.33	
5	18	8	26	10	.43	.33	
6	26	17	43	9	.72	.33	
7	23	12	35	11	.58	.37	
8	29	16	45	13	.75	.43	
9	28	15	43	13	.72	.43	
10	16	10	26	6	.43	.20	
11	18	7	25	11	.42	.37	
12	22	10	32	12	.53	.40	
13	27	8	35	19	.58	.63	
14	26	13	39	13	.65	.43	
15	26	13	39	13	.65	.43	
16	27	13	40	14	.67	.47	
17	20	9	29	11	.48	.37	
18	29	18	37	11	.61	.37	
19	23	6	29	17	.48	.57	
20	29	17	46	12	.77	.40	

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อที่	P_H	P_L	$P_H + P_L$	$P_H - P_L$	P	r	หมายเหตุ
21	20	10	30	10	.50	.33	
22	16	6	22	10	.37	.33	
23	20	13	33	7	.55	.23	
24	23	8	31	15	.52	.50	
25	17	10	27	7	.45	.23	
26	23	12	35	11	.58	.37	
27	24	11	35	13	.58	.43	
28	13	6	19	7	.32	.23	
29	24	12	36	12	.60	.40	
30	15	4	19	11	.32	.37	
31	20	8	28	12	.47	.40	
32	22	8	30	14	.50	.47	
33	20	9	29	11	.48	.37	
34	22	7	29	15	.48	.50	
35	12	6	18	6	.30	.20	
36	19	11	30	8	.50	.27	
37	18	5	23	13	.38	.43	
38	25	9	34	16	.57	.53	
39	22	10	32	12	.53	.40	
40	15	8	23	7	.38	.23	

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลำดับ ข้อที่	P_H	P_L	$P_H + P_L$	$P_H - P_L$	P	r	หมายเหตุ
41	15	7	22	8	.37	.27	
42	17	4	21	13	.35	.43	
43	24	10	34	14	.57	.47	
44	12	5	17	7	.28	.23	
45	26	5	31	21	.52	.70	
46	15	8	23	7	.38	.23	
47	21	8	29	13	.48	.43	
48	29	14	43	15	.72	.50	
49	18	12	30	6	.50	.20	
50	18	12	30	6	.50	.20	
51	25	6	31	19	.52	.63	
52	24	8	32	16	.53	.53	
53	22	7	29	15	.48	.50	
54	22	12	34	10	.57	.33	
55	19	13	32	6	.53	.20	
56	21	13	34	8	.57	.27	
57	26	9	35	17	.58	.57	
58	27	14	41	13	.68	.43	
59	20	12	32	8	.53	.27	
60	23	5	28	18	.47	.60	

ตารางที่ 7 แสดงคะแนนของแบบทดสอบที่นักเรียนทำได้ชั้นหาคุณภาพแบบทดสอบ

ลำดับที่	คะแนนสอบ (x)	X^2	ลำดับที่	คะแนนสอบ (x)	X^2
1	37	1369	21	49	2401
2	53	2809	22	30	900
3	27	729	23	52	2704
4	57	3249	24	35	1225
5	15	225	25	15	225
6	56	3136	26	33	1089
7	49	2401	27	19	361
8	27	729	28	28	784
9	29	841	29	49	2401
10	51	2601	30	31	961
11	25	625	31	36	1296
12	33	1089	32	51	2601
13	53	2809	33	32	1024
14	27	729	34	36	1296
15	36	1296	35	53	2809
16	49	2401	36	28	784
17	56	3136	37	51	2601
18	33	1089	38	31	961
19	53	2809	39	25	625
20	60	3600	40	63	3969

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ลำดับที่	คะแนนสอบ (x)	X^2
41	31	961
42	27	729
43	56	3136
44	49	2401
45	32	1024
46	56	3136
47	15	225
48	23	529
49	32	1024
50	49	2401
51	31	961
52	51	2601
53	17	289
54	37	1369
55	52	2704
56	29	841
57	24	576
58	49	2401
59	55	3025
60	54	2916
รวม	2342	101218

ตารางที่ 8 แสดงสัดส่วนของผู้ตอบแบบทดสอบแต่ละข้อ

ข้อที่	p	q	pq	ข้อที่	p	q	pq
1	.55	.45	.25	21	.50	.50	.25
2	.52	.48	.25	22	.37	.63	.23
3	.75	.25	.19	23	.55	.45	.25
4	.68	.32	.22	24	.52	.48	.25
5	.43	.67	.29	25	.45	.55	.25
6	.72	.28	.20	26	.58	.42	.25
7	.58	.42	.24	27	.58	.42	.25
8	.75	.25	.19	28	.32	.68	.22
9	.72	.28	.20	29	.60	.40	.24
10	.43	.67	.29	30	.32	.68	.22
11	.42	.58	.24	31	.47	.53	.25
12	.53	.47	.25	32	.50	.50	.25
13	.58	.42	.24	33	.48	.52	.25
14	.65	.35	.23	34	.48	.52	.25
15	.65	.35	.23	35	.30	.70	.21
16	.67	.33	.21	36	.50	.50	.25
17	.48	.52	.25	37	.38	.62	.24
18	.62	.38	.24	38	.57	.43	.25
19	.48	.52	.25	39	.53	.47	.25
20	.77	.23	.18	40	.38	.62	.24

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อที่	p	q	pq
41	.37	.63	.23
42	.35	.65	.22
43	.57	.43	.25
44	.28	.72	.20
45	.52	.48	.25
46	.38	.62	.24
47	.48	.52	.25
48	.72	.28	.20
49	.50	.50	.25
50	.50	.50	.25
51	.52	.48	.25
52	.53	.47	.25
53	.48	.52	.25
54	.57	.43	.25
55	.53	.47	.25
56	.57	.43	.25
57	.58	.42	.25
58	.68	.32	.22
59	.53	.47	.25
60	.47	.53	.25
$\Sigma pq = 14.30$			

วิธีคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ

1. หาค่าความเที่ยงแบบมาตรฐานของแบบทดสอบ

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

- เมื่อ x หมายถึง คะแนนของนักเรียนแต่ละคน
 f หมายถึง ความถี่ของคะแนน
 n หมายถึง จำนวนนักเรียนทั้งหมด

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned} S.D. &= \sqrt{\frac{60(99678) - (2322)^2}{60 - (60-1)}} \\ &= \sqrt{166.38} \\ &= 12.90 \end{aligned}$$

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(\frac{S_x^2 - \sum pq}{S_x^2} \right)$$

- เมื่อ k หมายถึง จำนวนข้อของแบบวัดชุดนั้นหรือตอนนั้น
 S_x^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนรวม
 p หมายถึง สัดส่วนของผู้ตอบถูกแต่ละข้อ
 q หมายถึง สัดส่วนของผู้ตอบผิดแต่ละข้อ

แทนค่าในสูตร

$$r_{tt} = \frac{60}{60 - 1} \left(\frac{166.38 - 14.30}{166.38} \right)$$

$$= 1.02 (0.91)$$

$$= 0.93$$

ตารางที่ 9 แสดงคะแนนของแบบทดสอบก่อนการเรียน หลังการเรียน 1 และหลังการเรียน 2 ของกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติและกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน

ลำดับที่	กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ			กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน		
	Pre-test	Post-Post1	Post-test2	Pre-test	Post-test1	Post-test2
1	19	39	38	19	30	38
2	16	42	39	14	35	40
3	15	48	46	10	25	41
4	13	38	33	14	22	27
5	11	40	42	20	36	39
6	14	41	29	12	21	14
7	14	38	31	18	43	39
8	21	42	33	18	41	27
9	13	44	54	14	33	30
10	16	42	46	19	32	35
11	15	36	31	14	31	25
12	19	40	24	19	32	31
13	8	37	37	18	28	37
14	18	40	44	16	30	35
15	22	35	34	17	30	38

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลำดับที่	กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ			กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน		
	Pre-test	Post-Post.1	Post-test.2	Pre-test	Post-test.1	Post-test.2
16	19	35	44	14	30	31
17	12	41	45	19	35	38
18	11	38	41	11	25	33
19	15	40	29	15	22	20
20	13	44	42	20	36	35
21	15	42	41	14	21	24
22	17	41	42	15	43	38
23	18	42	42	12	41	38
24	14	39	40	10	33	35
25	20	41	45	23	32	39
26	19	45	50	16	31	28
27	13	38	38	15	32	38
28	18	38	38	14	28	34
29	15	33	36	15	30	33
30	12	43	39	12	30	38
รวม	467	1202	1173	465	949	998
\bar{X}	15.50	40.07	39.10	15.57	31.63	33.27

วิธีคำนวณหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการทำแบบทดสอบ

1. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

- เมื่อ x หมายถึง คะแนนของนักเรียนแต่ละคน
 f หมายถึง ความถี่ของคะแนน
 n หมายถึง จำนวนนักเรียนทั้งหมด

1.1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนการเรียน

$$\begin{aligned} S.D. &= \sqrt{\frac{30(7525) - (465)^2}{30(30-1)}} \\ &= \sqrt{10.952873} \\ &= 3.31 \end{aligned}$$

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังการเรียน 1

$$\begin{aligned} S.D. &= \sqrt{\frac{30(48460) - (1202)^2}{30(30-1)}} \\ &= \sqrt{10.340229} \\ &= 3.22 \end{aligned}$$

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังการเรียน 2

$$\begin{aligned}
 \text{S.D.} &= \sqrt{\frac{30(47141) - (1173)^2}{30(30-1)}} \\
 &= \sqrt{44.024137} \\
 &= 6.64
 \end{aligned}$$

2. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน

2.1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนการเรียน

$$\begin{aligned}
 \text{S.D.} &= \sqrt{\frac{30(7571) - (467)^2}{30(30-1)}} \\
 &= \sqrt{10.391954} \\
 &= 3.22
 \end{aligned}$$

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังการเรียน 1

$$\begin{aligned}
 \text{S.D.} &= \sqrt{\frac{30(31369) - (949)^2}{30(30-1)}} \\
 &= \sqrt{46.516091} \\
 &= 6.82
 \end{aligned}$$

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังการเรียน 2

$$\begin{aligned}
 \text{S.D.} &= \sqrt{\frac{30(34416) - (998)^2}{30(30-1)}} \\
 &= \sqrt{41.926436} \\
 &= 6.47
 \end{aligned}$$

การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการอ่านของกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมุติ และ กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}} \\
 &= \frac{15.50 - 15.57}{\sqrt{\frac{(30-1)3.31^2 + (30-1)3.22^2}{30+30-2} \left(\frac{1}{30} + \frac{1}{30} \right)}} \\
 &= -0.09
 \end{aligned}$$

ค่า t จากตารางที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $.05$ $df = 58$ มีค่าเท่ากับ 1.671 ค่า t ที่คำนวณได้ น้อยกว่า t จากตาราง ดังนั้น คะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการเรียนของกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมุติ กับกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ แสดงว่า กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมุติ กับกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้านมีความรู้พื้นฐานวิชานี้นานพื้นบ้าน เท่า ๆ กัน

ตารางที่ 10 คะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียน 1
ระหว่างกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติกับกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน

คนที่	บทบาทสมมติ (X_1)	เพลงพื้นบ้าน (X_2)	$(X_1 - X_2)$ = D	$(X_1 - X_2)^2$ = D ²
1	39	33	6	36
2	42	37	5	25
3	48	36	12	144
4	38	26	12	144
5	40	38	2	4
6	41	16	25	625
7	38	36	2	4
8	42	21	21	441
9	44	25	19	361
10	42	31	11	121
11	36	30	6	36
12	40	32	8	64
13	37	43	-6	36
14	40	32	8	64
15	35	44	-9	81

ตารางที่ 10 (ต่อ)

คนที่	บทบาทสมมติ (X_1)	เพลงพินบ้าน (X_2)	$(X_1 - X_2)$ = D	$(X_1 - X_2)^2$ = D^2
16	35	30	5	25
17	41	35	6	36
18	38	25	13	169
19	40	22	18	324
20	44	36	8	64
21	42	21	21	441
22	41	43	-2	4
23	42	41	1	1
24	39	33	6	36
25	41	32	9	81
26	45	31	14	196
27	38	32	6	36
28	38	28	10	100
29	33	30	3	9
30	43	30	13	169
n = 30	$X_1 = 1202$	$X_2 = 949$	D = 253	$D^2 = 3877$

การเปรียบเทียบ ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนหลังการเรียน 1 ของกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมุติ กับกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน

$$\begin{array}{l}
 \text{จากสูตร} \\
 t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}} \\
 \\
 \text{แทนค่า} \\
 t = \frac{253}{\sqrt{\frac{30(3877) - (253)^2}{30-1}}} \\
 = 5.96
 \end{array}$$

ค่า t จากตารางที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 df = 29 มีค่าเท่ากับ 1.699
ค่า t ที่คำนวณได้ มากกว่าค่า t จากตาราง ดังนั้น คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียน 1 ของกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมุติกับกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมุติ
มีความรู้สูงขึ้นกว่ากลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน

ตารางที่ 11 คะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียน 2
ระหว่างกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติกับกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน

คนที่	บทบาทสมมติ (X_1)	เพลงพื้นบ้าน (X_2)	$(X_1 - X_2)$ = D	$(X_1 - X_2)^2$ = D ²
1	38	38	0	0
2	39	40	-1	1
3	46	41	5	25
4	33	27	6	36
5	42	39	3	9
6	29	14	15	225
7	31	39	-8	64
8	33	27	6	36
9	54	30	24	576
10	46	35	11	121
11	31	25	6	36
12	24	31	-7	49
13	37	27	0	0
14	44	35	9	81
15	34	38	-4	16

ตารางที่ 11 (ต่อ)

คนที่	บทบาทสมมติ (X_1)	เพลงทนบ้าน (X_2)	$(X_1 - X_2)$ = D	$(X_1 - X_2)^2$ = D^2
16	44	31	13	169
17	45	38	7	49
18	41	33	8	64
19	29	20	9	81
20	42	35	7	49
21	41	24	17	289
22	42	38	4	16
23	42	38	4	16
24	40	35	5	25
25	45	39	6	36
26	50	28	22	484
27	38	38	0	0
28	38	34	4	16
29	36	33	3	9
30	39	38	1	1
n = 30	$X_1 = 1173$	$X_2 = 998$	D = 175	$D^2 = 2579$

การเปรียบเทียบ ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียน 2 เพื่อความคงทนในการเรียนรู้ ของกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมุติ กับกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน

$$\begin{array}{l} \text{จากสูตร} \\ \text{แทนค่า} \end{array} \quad t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}} = \frac{175}{\sqrt{\frac{30(2597) - (175)^2}{30-1}}} = 4.36$$

ค่า t จากตารางที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $.05$ $df = 29$ มีค่าเท่ากับ 1.699 ค่า t ที่คำนวณได้ มากกว่าค่า t จากตาราง ดังนั้น คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียน 2 ของกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมุติ กับกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ แสดงว่า กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมุติ มีความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน

ตารางที่ 12 คะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียน 1 และ ก่อนการเรียน ของนักเรียนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมุติ

คนที่	หลังการเรียน 1 (X_1)	ก่อนการเรียน (X_2)	$(X_1 - X_2)$ = D	$(X_1 - X_2)^2$ = D^2
1	39	19	20	400
2	42	16	26	676
3	48	15	33	1089
4	38	13	25	625
5	40	11	29	841
6	41	14	27	729
7	38	14	24	576
8	42	21	21	441
9	44	13	31	961
10	42	16	26	676
11	36	15	21	441
12	40	19	21	441
13	37	8	29	841
14	40	18	22	484
15	35	22	13	169

ตารางที่ 12 (ต่อ)

คนที่	หลังการเรียน 1 (X_1)	ก่อนการเรียน (X_2)	$(X_1 - X_2)$ = D	$(X_1 - X_2)^2$ = D^2
16	35	19	16	256
17	41	12	29	841
18	38	11	27	729
19	40	15	25	625
20	44	13	31	961
21	42	15	27	729
22	41	17	24	576
23	42	18	24	576
24	39	14	25	625
25	41	20	21	441
26	45	19	26	676
27	38	13	25	625
28	38	18	20	400
29	33	15	18	324
30	43	12	31	961
n = 30	$X_1 = 1202$	$X_2 = 467$	D = 737	$D^2 = 18735$

การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียน และหลังการเรียน 1 ของกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมุติ

จากสูตร

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}$$

แทนค่า

$$t = \frac{737}{\sqrt{\frac{30(18735) - (737)^2}{30-1}}} = 28.88$$

ค่า t จากตาราง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 $df = 29$ มีค่าเท่ากับ 1.699 ค่า t ที่คำนวณได้มากกว่าค่า t จากตาราง ดังนั้น คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการเรียน 1 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า กลุ่มการใช้บทบาทสมมุติมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้เรียนโดยการใช้บทบาทสมมุติ

ตารางที่ 13 คะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียน 1 และ
ก่อนการเรียน ของนักเรียนกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน

คนที่	หลังการเรียน 1 (X_1)	ก่อนการเรียน (X_2)	$(X_1 - X_2)$ = D	$(X_1 - X_2)^2$ = D^2
1	33	19	14	196
2	37	14	23	529
3	36	10	26	676
4	26	14	12	144
5	38	20	18	324
6	16	12	4	16
7	36	18	18	324
8	21	18	3	9
9	25	14	11	121
10	31	19	12	144
11	30	14	16	256
12	32	19	13	169
13	43	18	25	625
14	32	16	16	256
15	44	17	27	729

ตารางที่ 13 (ต่อ)

คนที่	หลังการเรียน (X_1)	ก่อนการเรียน (X_2)	$(X_1 - X_2)$ = D	$(X_1 - X_2)^2$ = D^2
16	30	14	16	256
17	35	19	16	256
18	25	11	14	196
19	22	15	7	49
20	36	20	16	256
21	21	14	7	49
22	43	15	28	784
23	41	12	29	841
24	33	10	23	529
25	32	23	9	81
26	31	16	15	225
27	32	15	17	289
28	28	14	14	196
29	30	15	15	225
30	30	12	18	324
$n = 30$	$X_1 = 949$	$X_2 = 465$	$D = 482$	$D^2 = 9074$

การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียน และหลังการเรียน 1 ของกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน

$$\begin{array}{l}
 \text{จากสูตร} \\
 \\
 \text{แทนค่า}
 \end{array}
 \quad
 t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}$$

$$\begin{array}{l}
 t = \frac{482}{\sqrt{\frac{30(9074) - (482)^2}{30-1}}} \\
 \\
 = 13.00
 \end{array}$$

ค่า t จากตาราง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $.05$ $df = 29$ มีค่าเท่ากับ 1.699 ค่า t ที่คำนวณได้มากกว่าค่า t จากตาราง ดังนั้น คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการเรียน 1 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ แสดงว่า กลุ่มการใช้เพลงพื้นบ้านมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้เรียน โดยการใช้เพลงพื้นบ้าน

ตารางที่ 14 คะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียน 2 และ หลังการเรียน 1 ของนักเรียนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมุติ

คนที่	หลังการเรียน 2 (X_1)	หลังการเรียน 1 (X_2)	$(X_1 - X_2)$ = D	$(X_1 - X_2)^2$ = D^2
1	38	39	-1	1
2	39	42	-3	9
3	46	48	-2	4
4	33	38	-5	25
5	42	40	2	4
6	29	41	-12	144
7	31	38	-7	49
8	33	42	-9	81
9	54	44	10	100
10	46	42	4	16
11	31	36	-5	25
12	24	40	-16	256
13	37	37	0	0
14	44	40	4	16
15	34	35	-1	1

ตารางที่ 14 (ต่อ)

คนที่	หลังการเรียน2 (X_1)	หลังการเรียน1 (X_2)	$(X_1 - X_2)$ = D	$(X_1 - X_2)^2$ = D^2
16	44	35	9	81
17	45	41	4	16
18	41	38	3	9
19	29	40	-11	121
20	42	44	-2	4
21	41	42	-1	1
22	42	41	1	1
23	42	42	0	0
24	40	39	1	1
25	45	41	4	16
26	50	45	5	25
27	38	38	0	0
28	38	38	0	0
29	36	33	3	9
30	39	43	-4	16
n = 30	$X_1 = 1173$	$X_2 = 1202$	D = -29	$D^2 = 1031$

การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียน 1 และหลังการเรียน 2 เพื่อความคงทนในการเรียนรู้ ของกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ

จากสูตร

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}$$

แทนค่า

$$\begin{aligned} t &= \frac{-29}{\sqrt{\frac{30(1031) - (-29)^2}{30-1}}} \\ &= -0.90 \end{aligned}$$

ค่า t จากตาราง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $.05$ $df = 29$ มีค่าเท่ากับ 1.699 ค่า t ที่คำนวณได้น้อยกว่าค่า t จากตาราง ดังนั้น คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียน 1 และหลังการเรียน 2 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ แสดงว่า กลุ่มการใช้บทบาทสมมติยังมีความคงทนในการเรียนรู้หลังจากที่ได้เรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์

ตารางที่ 15 คะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียน 2 และ หลังการเรียน 1 ของนักเรียนกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน

คนที่	หลังการเรียน 2 (X_1)	หลังการเรียน 1 (X_2)	$(X_1 - X_2)$ = D	$(X_1 - X_2)^2$ = D ²
1	38	33	5	25
2	40	37	3	9
3	41	36	5	25
4	27	26	1	1
5	39	38	1	1
6	14	16	-2	4
7	39	36	3	9
8	27	21	6	36
9	30	25	5	25
10	35	31	4	16
11	25	30	-5	25
12	31	32	-1	1
13	37	43	-6	36
14	35	32	3	9
15	38	44	-6	36

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คนที่	หลังการเรียน2 (X_1)	หลังการเรียน1 (X_2)	$(X_1 - X_2)$ = D	$(X_1 - X_2)^2$ = D^2
16	31	30	1	1
17	38	35	3	9
18	33	25	8	64
19	20	22	-2	4
20	35	36	-1	1
21	24	21	3	9
22	38	43	-5	25
23	38	41	-3	9
24	35	33	2	4
25	39	32	7	49
26	28	31	-3	9
27	38	32	6	36
28	34	28	6	36
29	33	30	3	9
30	38	30	8	64
n = 30	$X_1 = 998$	$X_2 = 949$	D = 49	$D^2 = 587$

การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียน 1 และหลังการเรียน 2 เพื่อความคงทนในการเรียนรู้ ของกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน

$$\begin{array}{l}
 \text{จากสูตร} \quad t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}} \\
 \text{แทนค่า} \quad t = \frac{49}{\sqrt{\frac{30(587) - (49)^2}{30-1}}} \\
 = 2.14
 \end{array}$$

ค่า t จากตาราง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $.05$ $df = 29$ มีค่าเท่ากับ 1.699 ค่า t ที่คำนวณได้มากกว่าค่า t จากตาราง ดังนั้น คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียน 1 และหลังการเรียน 2 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ แสดงว่า กลุ่มการใช้เพลงพื้นบ้านมีความคงทนในการเรียนรู้เพิ่มสูงขึ้นหลังจากที่ได้เรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์

ภาคผนวก ข.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแผนการสอนและแบบทดสอบ
รายนามวิทยากรนิทานพื้นบ้านและเพลงพื้นบ้าน
แบบสัมภาษณ์วิทยากร

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแผนการสอนและแบบทดสอบ

1. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. สุจริต เพียรชอบ	ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศศิธร ชัยลักษณ์านนท์	ภาควิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบันราชภัฏนครราชสีมา
3. อาจารย์ปทุมวัน ตั้งพัฒนานนท์	ศึกษานิเทศก์วิชาภาษาไทย
เขตการศึกษา 11
กรมสามัญศึกษา
4. อาจารย์จิรภา นาคสมพงษ์	ภาควิชาทดสอบและวิจัยทาง
การศึกษา คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏนครราชสีมา
5. อาจารย์โสภา พงษ์สถิตย์พันธ์	หมวดวิชาภาษาไทย
โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์

รายนามวิทยากรนิทานพื้นบ้าน

1. นายคริ้ม เมืองแก้ว บ้านเลขที่ 35 หมู่ 4 ต.ชามทะเลสอ อ.ชามทะเลสอ
จ.นครราชสีมา อายุ 80 ปี
2. นางดี กลนอก บ้านเลขที่ 174 บ้านไร่ หมู่ 6 ต.โนนทองกลาง
อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา อายุ 80 ปี
3. นางเหลียง เมืองศรี บ้านเลขที่ 16 หมู่ 9 ต.กระท่อมลาย อ.ประทาย
จ. นครราชสีมา อายุ 66 ปี
4. นายทองใบ สิงห์ธานี บ้านเลขที่ 78 บ้านนาแค ต.โนนสำราญ
อ.แก้งสนามนาง จ.นครราชสีมา อายุ 76 ปี
5. นางบุญเลี้ยง ทวีนอก บ้านเลขที่ 122/3 หมู่ 10 ต.เทพาลัย อ.คง
จ. นครราชสีมา อายุ 70 ปี
6. นางสาวทอง พรหมปกากร บ้านเลขที่ 84-85 หมู่ 1 ต.โชคชัย อ.โชคชัย
จ. นครราชสีมา อายุ 63 ปี
7. นางเลี่ยม พลฉิมพันธ์ บ้านเลขที่ 98 บ้านเจดีย์ใหญ่ ต.เจดีย์ อ.ครบุรี
จ. นครราชสีมา อายุ 73 ปี
8. นางบุญเพิ่ม บุญพิทักษ์ บ้านเลขที่ 14 บ้านจะโป๊ะ ต.เมืองปัก อ.ปักธงชัย
จ. นครราชสีมา อายุ 62 ปี
9. นายถ้วน บุญอยู่ บ้านเลขที่ 51 หมู่ 7 ต.รังกาใหญ่ อ.พิมาย
จ. นครราชสีมา อายุ 67 ปี
10. นายโหลน แก้วโสภณ บ้านเลขที่ 5 หมู่ 3 ต.หนองหลัก อ.ชุมพวง
จ. นครราชสีมา อายุ 75 ปี
11. นายแมน บ้านตะโก บ้านตะโก อ.ชามสะแกแสง จ.นครราชสีมา อายุ 67 ปี
12. นายชำ มุกพิมาย บ้านโนนทะยุง ต.หนองขาม อ.จักราช จ.นครราชสีมา
อายุ 68 ปี

วิทยากรเพลงพื้นบ้าน

1. นางมณี ประจงจิต บ้านเลขที่ 174/1 ตลาดเมืองคอง อ.คอง
จ. นครราชสีมา อายุ 83 ปี
วิทยากรเพลงโคราชและเพลงกล่อมเด็ก
2. นายใหญ่ วิเศษพลกรัง บ้านเลขที่ 19 หมู่ 11 ต.คองสามัคคี อ.คอง
จ. นครราชสีมา อายุ 74 ปี
วิทยากรเพลงโคราช เพลงข้าเจ้าหงส์ดงลำไย
และเพลงข้าโกรก
3. นางเพ็ญ เมืองแก้ว บ้านเลขที่ 35 หมู่ 4 ต.ขามทะเลสอ อ.ขามทะเลสอ
จ.นครราชสีมา อายุ 73 ปี
วิทยากรเพลงข้าโกรก เพลงข้าเจ้าหงส์ดงลำไย
และเพลงเข็ด
4. นายกำป็น ช้อยนอก บ้านเลขที่ 361 ถ.จิระ ต.ในเมือง อ.เมือง
จ. นครราชสีมา อายุ 50 ปี
วิทยากรเพลงโคราช
5. นางกาเหว่า ช้อยนอก บ้านเลขที่ 361 ถ.จิระ ต.ในเมือง อ.เมือง
จ. นครราชสีมา อายุ 40 ปี
วิทยากรเพลงโคราช

แบบสัมภาษณ์

นิทานพื้นบ้านเรื่อง _____

ชื่อวิทยากร _____ เพศ _____ อายุ _____ ปี

เชื้อชาติ _____ สัญชาติ _____ ศาสนา _____

สถานที่เกิด _____

ที่อยู่ปัจจุบัน _____

อยู่ในท้องถิ่นนี้มาเป็นเวลา _____ ปี ท้องถิ่นที่เคยอยู่ _____ เป็นเวลา _____ ปี

ภาษาท้องถิ่นที่พูดได้ _____ ระดับการศึกษา _____

อาชีพ _____ ความสามารถพิเศษ _____

สถานภาพในท้องถิ่น _____ สถานภาพการสมรส _____ จำนวนบุตรธิดา _____ คน

นิทานเรื่องนี้ได้รับการถ่ายทอดมาจาก _____ เมื่อไร _____

นิทานเรื่องนี้เป็นที่รู้จักแพร่หลายและเล่าต่อกันมานานในชุมชนนานเพียงใด _____

ผู้เล่านิทานจดจำนิทานเรื่องนี้ได้เพราะ _____

ความประทับใจในนิทานเรื่องนี้ _____

หมายเหตุอื่น _____

ชื่อและที่อยู่ผู้สัมภาษณ์ _____

วัน เดือน ปี และเวลาในการสัมภาษณ์ _____

ภาคผนวก ค.

หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย

ที่ ทม 0309/208

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

6 มกราคม 2537

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน

เนื่องด้วย นายบุญส่ง คุรุศรี นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา กำลัง
ดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชานิทานพื้นบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการใช้บทบาทสมมุติและการใช้
เพลงพื้นบ้าน" โดยมี รองศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์พรหม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ใน
การนี้ขอสืบขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ผลิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือ
ที่ผลิตสร้างขึ้น ดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2183530

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการสอนวิชานิทานพื้นบ้าน
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แผนการสอนที่ 1

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติและกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
วิชา นิทานพื้นบ้าน เรื่อง เลื้อยสร้างโรง พ้อตากับลูกเขย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 2 คาบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สรุปสาระสำคัญของนิทานพื้นบ้านได้
2. ระบุรูปแบบของนิทานที่เรียนได้ถูกต้อง
3. สรุปเนื้อหาและสาระสำคัญของนิทานที่เรียนได้
4. อธิบายลักษณะการกระทำของตัวละครในนิทานได้

เนื้อหา

นิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาเพื่อความสนุกสนานและความพอใจทั้งของผู้เล่าและผู้ฟัง บางครั้งก็สอดแทรกคติสอนใจเอาไว้ด้วย ทุกชาติทุกภาษาต่างได้รับความบันเทิงจากนิทานในลักษณะการเล่าด้วยปาก เป็นภาษาร้อยแก้วง่าย ๆ โครงเรื่องไม่สลับซับซ้อนและไม่ปรากฏว่าผู้เล่าแต่เดิมเป็นใคร เป็นแต่อ้างว่าเป็นของเก่า แล้วเล่ากันต่อ ๆ มา ในการเล่าที่แปลกไปจากธรรมดา บางครั้งจะเล่าด้วยคำประพันธ์ก็มี เมื่อการเขียนมีบทบาทมากขึ้น การเล่านิทานด้วยปากก็ลดน้อยตามไปด้วย กลับปรากฏนิทานที่เขียนตามเค้าเดิมมาแทน เช่น นิทานต่าง ๆ ที่มีอยู่แพร่หลายในทุกวันนี้ นิทานที่เล่ากันเฉพาะในแต่ละท้องถิ่นเรียกว่า นิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านหรือนิทานชาวบ้านมีหลายรูปแบบด้วยกัน บางเรื่องอธิบายความเป็นมาของชื่อภูมิประเทศ บางเรื่องสร้างเรื่องตามแนวเรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ มีกษัตริย์ การผจญภัย หรืออิทธิปาฏิหาริย์ต่างๆ บางเรื่องแสดงมุขตลกจากชีวิตประจำวันของคนในท้องถิ่นนั่นเอง นิทานพื้นบ้านจึงเปรียบเสมือนกระจกเงาส่องให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ ความนึกคิด ความเชื่อขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของบุคคลในแต่ละท้องถิ่น การศึกษานิทานพื้นบ้านจึงเท่ากับการศึกษาชีวิตและสังคมของท้องถิ่นนั้นด้วย

การจำแนกนิทานพื้นบ้านใช้เกณฑ์การจำแนกตามความคิดของผู้ศึกษาแต่ละคน ในการจำแนกนิทานพื้นบ้านซึ่งจะเรียนต่อไปนี้จำแนกตามรูปแบบของกุหลาบ มีลลิกะมาส โดยจำแนกออกเป็น

1. นิทานปรัมปรา เป็นนิทานที่มีขนาดเรื่องค่อนข้างยาวประกอบด้วยหลายตอนมีสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์เป็นดินแดนสมมติ
2. นิทานท้องถิ่น เป็นนิทานที่มีเหตุการณ์เดียว เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อขนบธรรมเนียม 習俗 หรือคตินิยมของแต่ละท้องถิ่น อาจเป็นเรื่องจริงหรือมีความจริง บุคคลและสถานที่จริง
3. เทพนิยาย เป็นนิทานที่มีเทวดาหรือนางฟ้าเป็นตัวเอกในเรื่อง มีส่วนสัมพันธ์กับความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรมต่าง ๆ
4. นิทานเรื่องสัตว์เป็นนิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอกของเรื่อง สัตว์มีความคิดการกระทำต่าง ๆ ตลอดจนพฤติกรรมอย่างมนุษย์ธรรมดา เป็นเรื่องเชิงเปรียบเทียบชีวิตมนุษย์เพื่อเป็นคติสอนใจ
5. นิทานตลกขบขัน เป็นนิทานที่มีตัวละครเป็นคนที่ทุกประเภท เป็นเหตุการณ์ขัดแย้ง บิดเบือนเรื่องจากความเป็นจริงที่ผู้อ่านหรือผู้ฟังมองด้วยอารมณ์ขันไม่ถือโทษ ฟังสนุก

นิทานตลกขบขัน เรื่อง เสือสร้างรังโกง

ชาวบ้านคนหนึ่งเลี้ยงวัวไว้หลายตัว พอดตกค่ำก็กำชับบุตรชายว่า ให้ดูลูกวัวเข้าคอกให้ดี ๆ เกรงว่าเสือสร้างรังโกงมันจะมาจับวัวไปกิน ในขณะนั้นเสือตัวหนึ่งซึ่งมาแอบดักรอขโมยวัวชาวบ้านอยู่ริมรั้วได้ยินเข้า ก็นึกสงสัยว่าตัวเองเป็นเสือ ส่วนตัวรังโกงนั้นเป็นตัวอะไรหนอ ข้าจะต้องคอยดู หลังจากนั้นเสือก็หมอบนั่งอยู่คอยดูตัวรังโกง ตัวรังโกงนั้นก็คือขโมยนั่นเอง ขโมยจะมาลักวัวของชาวบ้านต่างก็แต่งตัวหะมัดหะแมงเอาผ้าโพกหัว มีด้ายกัน 2 คน ขโมยคนแรกนั้นก็ถือเชือกมาด้วย เมื่อมาถึงริมรั้วเห็นเงาตะคุ่มคิดว่าวัวก็ไม่พูดพละมทำเพลง กระโดดเข้าไปล่าจับเสือมัดเอาเชือกสนตะพายจุมุกของเสือไว้เสือนั้นตกใจมาก ด้วยความตกใจและความกลัวระคนกันจึงเดินตามขโมยไปอย่างว่าง่ายด้วยความเคยชินเมื่อขโมยลักวัวควายชาวบ้านมา ก็ต้องรีบดั้นตีไปโดยไว เดินไปที่เสือไป เมื่อได้รับความเจ็บปวดมากขึ้นเสือก็นึกขึ้น แต่ก็ยังกลัวตัวรังโกงซึ่งพาดหน้าอยู่จึงแข็งใจเดินตาม พอรุ่งเช้าขโมยทั้งสองเมื่อเห็นวัวที่ตนดั้นมากลายเป็นเสือ เสือก็นึกเห็นว่าตัวรังโกงที่ตนกลัวหนักหนา ก็คือคนนั่นเอง เสือโกรธมากเหี่ยวตามไล่กัดตัวรังโกงทั้งสอง ส่วนรังโกงหรือขโมยทั้งสองคนต่างก็วิ่งหนีเสือกันอย่างไม่คิดชีวิต

นิทานตลกขบขัน เรื่องพ่อตากับลูกเขย

พ่อตากับลูกเขยอยู่รวมกันในบ้านหลังหนึ่ง ตามธรรมเนียมพ่อตากับลูกเขยมักจะรู้เท่าทันเล่ห์เหลี่ยมกันอยู่เสมอ และมักจะมีการชิงไหวพริบทดสอบความเท่าทันกันอยู่บ่อย ๆ ลักษณะบ้านนี้เป็นบ้านเก่าใช้ใบพลวงทำฝาบ้าน อยู่มาวันหนึ่ง พ่อตาเห็นว่าฝาบานขาดทะลุปรุโปร่งอยู่นานแล้ว จึงชวนลูกเขยไปเก็บใบพลวง ลูกเขยถามว่าจะไปเก็บที่ไหนดี พ่อตาก็ว่า ไปเก็บกันแถว ๆ หนองน้ำดีกว่า ลูกเขยก็เห็นดีด้วย

พ่อตาจึงให้ลูกเขยเก็บใบพลวงคนเดียว ส่วนตัวเองนั้นก็นั่งมองดูอยู่เฉย ๆ เมื่อเก็บใบพลวงได้มากตามต้องการแล้ว ทั้งสองจึงพักกินอาหารอยู่ลูกเขยก็นึกสนุกจะแกล้งแค้นพ่อตาบ้าง โดยจะหาอุบายให้พ่อตาเอาตัวกลับบ้าน โดยที่ตัวไม่ต้องเดินหาบแข่งใบพลวง พ่อพ่อตาเพลอกก็แอบเข้าไปในแข่ง เอาใบพลวงปิดเสีย พ่อตามองหาลูกเขยก็ไม่เห็น เรียกก็ไม่ได้ยินเสียงขานตอบ นึกว่าไปอาบน้ำ ครั้นไปตามก็ไม่พบ จึงตัดสินใจกลับบ้าน และหาบแข่งไปใบพลวงมาด้วย นึกแปลกใจอยู่เหมือนกันว่า หนักมาก แต่ไม่ได้พูดว่าอะไร หาบมาจนกระทั่งถึงบ้าน

เมื่อถึงบ้าน ลูกเขยก็ออกมาจากแข่ง พ่อตาเห็นเข้าก็แค้นใจนัก คิดหาทางแก้แค้นบ้าง ต่อมาพ่อตาจึงชวนลูกเขยไปเก็บใบพลวงอีก ไปเก็บกันที่เก่า เก็บจนมากพอแล้ว ก็พากันกินข้าวได้ร่มไม้เช่นเดิม แล้วพ่อตาก็เข้าไปแอบอยู่ในแข่ง เพื่อให้ลูกเขยหาตัวเองกลับบ้าง แต่ลูกเขยนั้นรู้ทันแกล้งทำเป็นร้องเรียก ไปตามหาทางโน้น ทางนี้ ปากก็บ่นพึมพำไปด้วย เมื่อหาไม่พบก็หาบแข่งจะกลับบ้าน เดินมาได้สักครู่หนึ่ง พ่อตาก็ได้ยินเสียงร้องขอแสดงความตกใจว่า เฮ้ย อ๋อ ย่านะ ไอ้พวกขี้ขาง อย่าให้ขี้ขางมาทางนี้ ประเดี๋ยวจะมาเหยียบแข่งใบพลวงข้า อ๋อ ย่ามา บอกว่าย่ามา

พ่อตาอยู่ในแข่ง ไม่เห็นเหตุการณ์ข้างนอก นึกว่ามีขี้ขางเข้ามาที่แข่งจริง ๆ ก็รีบกระโดดออกจากแข่ง กลิ้งตกลงไปในน้ำ เนื้อตัวเปียกปอนหนาวสั่นไปหมด เมื่อขึ้นจากน้ำได้ ก็มานึกเจ็บใจว่า แกล้งไม่สำเร็จ แกรมยังเจ็บตัว และหนาวสั่นด้วย

นิทานเพลงพื้นบ้าน เรื่อง เสือสาธิตรางโกง (ร้องเพลงช้าเจ้าหงส์ดงลำไย)

<p>ฉันจะเล่านิทานตลก เรื่องนั้นเมื่อรู้ว่า พอดตกคำก็กำขับบุตรว่า ต้อนวัวเข้าคอกให้ดี เสือสาธิตรางโกงอาจจะมา ขณะนั้นเสือดัวหนึ่ง มันแอบอยู่ริมรั้ว มันคืออะไรหนอ จึงนอนหมอบนั่งเฝ้าดู อันตัวรางโกงนั้นหนา ขโมยจะลักวัวชาวบ้าน แต่งตัวทะมัดทะแมง เจ้าสองขโมยพร้อมเชือก เห็นเงาตะคุ่มนอนนิ่ง เอาเชือกสนตะพายจุ่มก ระคนกับความกลัว อันความเคยชินการลักพา เสือดูจับก็ขี้ขิ้น เพราะความกลัวไม่กล้า เสือดูเห็นรางโกงตัวจริง ฝ่ายขโมยหรือรางโกงนั้น</p>	<p>ขอหยิบยกมาอภิปราย มีชวานาได้เลี้ยงวัวไว้ เจ้าจงอย่าประมาทนอนใจ เกรงจะมีเหตุเภทภัย ลักวัวของข้าเอาไปกินได้ ซึ่งมาแอบดักรับขโมยวัวควาย ได้ยินตัวรางโกงให้สงสัย ข้าจะรอคอยคุดต่อไป อยากจรรู้รางโกงคืออะไร โบราณว่าคือขโมยนั้นเอง ก็จัดการแต่งตัวทันใด โพกผ้าแฝงเงามืดโดยไว ถึงริมคอกไม่เลือกว่าวัวควาย ก็รีบชิงกระโดดจับเสือดูร้าย เจ้าเสือดูกับด้วยความตกใจ จึงยอมตัวให้ขโมยพาไป เมื่อได้สัตว์มาก็ต้อนดีโดยไว แต่ต้องฝันด้วยความแข็งใจ จนแสงอุษามาเยี่ยมยอดไม้ ก็วิ่งไล่กวดด้วยความเจ็บใจ วิ่งหนีเร็วพลันจนแทบขาดใจ</p>
---	--

นิทานเพลงพื้นบ้าน เรื่องพ่อค้ากับลูกเขย (ร้องเพลงเชิด)

พ่อค้ากับลูกเขยเอ๋ย	ต่างเคยรู้เล่ห์เหลี่ยมซึ่งกันและกัน ๑
ทดสอบไหวพริบเอาเปรียบแข่งขัน	มีเรื่องเล่ากันว่าวันหนึ่งเอ๋ย ๑
พ่อค้าชวนเขยว่าเอ๋ย	บ้านเราฝายขาดทะเลมานาน ๑
เราจงไปหาใบพลวงริมธาร	ลูกเขยก็ชวนรีบรับคำเอ๋ย ๑
พอถึงที่นั้นคูดบายเอ๋ย	ปล่อยให้ลูกเขยเก็บเพียงลำพัง ๑
ส่วนตัวเองเล่าเล่าก็นั่ง	มิได้อินั่งชั่งชอกไอครเอ๋ย ๑
เขยคิดแก้เผ็ดเอ๋ย	เมื่อทำงานเสร็จพักกินอาหาร ๑
จึงหาอุบายให้เอาตนกลับบ้าน	ด้วยแผนการหลบเข้าแข่งเอ๋ย ๑
พ่อค้านั่งเผลอไพลเอ๋ย	เขยเข้าไปหลบในแข่งใบพลวง ๑
พ่อค้าคอยท่าจนเวลาเลยล่วง	ตามหาด้วยหวังริมห้วยไม่มีเอ๋ย ๑
หาบโยหนักยั้งนาเอ๋ย	พ่อค้าอดทนหาจนถึงบ้าน ๑
เขยแสนสุขใจเป็นไปตามแผนการ	พ่อค้าเกียจคร้านเสียรู้ลูกเขยเอ๋ย ๑
คิดแก้แค้นให้ได้เอ๋ย	จึงชวนเขยไปเก็บใบพลวงใหม่ ๑
ข้อนยกอุบายที่ถูกหลอกใช้	เขยสร้างตักใจตามหาพ่อค้าเอ๋ย ๑
เขยร้องเรียกไปเอ๋ย	ตามหาเท่าไรก็ไม่พบพาน ๑
จึงจำแบกแข่งเร่งรุดสู่บ้าน	เดินไปไม่นานพลันแกลิ่งร้องเอ๋ย ๑
เฮ้ย ออย่ามาทางนี้เอ๋ย	ไอ้พวกขี้ขางอย่าให้ขี้ขางมา ๑
ประเดี๋ยวจะเหยียบแข่งใบพลวงข้า	อย่ามาสิโว้ย บอกว่าอย่ามาเอ๋ย ๑
แสนตกใจเอ๋ย	พ่อค้าอยู่ในแข่งเล็งไม่เห็นขี้ขางนอก ๑
คิดว่าขี้ขางมาจริงรีบวิ่งโศกออก	รู้ว่าถูกหลอกเมื่อกลิ้งตกน้ำเอ๋ย ๑
เปียกปอนทั้งกายเอ๋ย	ขึ้นจากน้ำได้เจ็บใจจริงจริง ๑
หนาวสั่นทั้งตัวแสนเจ็บอายยิ่ง	ไอ้เจ้าขิงแก่แพ้เขาแล้วเอ๋ย ๑

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. ครูนำเสนอถึงประสบการณ์ในการฟังนิทานของนักเรียน แล้วพูดสรุปให้นักเรียนฟังว่านิทานส่วนใหญ่ที่นักเรียนเคยฟังจะมีที่มาจากนิทานพื้นบ้าน</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p>
<p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>2. ครูแจกเอกสารใบความรู้เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านให้นักเรียนอ่าน</p> <p>3. หลังจากนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาในเอกสาร โดยครูคอยช่วยสรุปเพิ่มเติม</p> <p>4. ให้นักเรียนเขียนสรุปเนื้อเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านลงสมุด</p> <p>5. ครูพูดเน้นเรื่องรูปแบบนิทานตลกขบขันให้นักเรียนฟัง แล้วแจกเอกสารนิทานเรื่องเสือสังฆราชโกง และนิทานเรื่องพ่อตากับลูกเขย ให้นักเรียนทุกคนอ่าน</p> <p>6. หลังจากให้นักเรียนอ่านจบแล้ว ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่องแล้วครูชี้แจงกำหนดสถานการณ์และบทบาทที่นักเรียนจะแสดงพร้อมทั้งเลือกผู้แสดงออกมาให้เท่ากับตัวละครในนิทาน</p>	<p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>2. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p> <p>3. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p> <p>4. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p> <p>5. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p> <p>6. ครูเปิดแถบเสียงนิทานพื้นบ้านเรื่องเสือสังฆราชโกงและเรื่องพ่อตากับลูกเขยให้นักเรียนฟังทีละเรื่อง</p>

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p>7. ครูกำหนดฉากโดยสมมติให้นักเรียนฟัง กำหนดแนวทางการแสดง ทบทวนบทบาท และทำความเข้าใจกับสถานการณ์ที่จะแสดงให้นักเรียนทุกคนฟังอีกครั้ง แล้วให้นักเรียนที่จะแสดงบทบาททุกคนซักซ้อมบทบาทที่จะแสดง</p>	<p>7. ครูน่านักเรียนร้องเพลงที่ละบท แล้วให้นักเรียนร้องตาม เมื่อนักเรียนร้องได้แล้วจึงให้นักเรียนร้องพร้อมกันไปจนจบเพลงทั้งสองเพลง</p>
<p>8. ให้นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย</p>	<p>8. หลังจากร้องเพลงจบแล้วให้คัดเลือกนักเรียนที่ร้องเพลงถูกต้องและไพเราะ มาเป็นต้นเสียง โดยแบ่งนักเรียนในห้องออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มสลับกันร้องกลุ่มละบท พร้อมกับทำท่าทางประกอบหากทำได้ ให้ร้องจนจบเพลงทั้งสองเพลง</p>
<p>9. หลังจากการแสดงจบลงให้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5-6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มวิจารณ์การแสดงบทบาทในนิทาน (ในกรณีที่การแสดงไม่เป็นไปตามที่กำหนดหรือมีข้อบกพร่องให้นักเรียนร่วมปรึกษาแสดงความคิดเห็น ปรับปรุงการแสดง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ แล้วให้จัดแสดงใหม่)</p>	<p>9. ครูน่านสนทนากับนักเรียนถึงเนื้อเรื่องของนิทานทั้งสองเรื่อง แล้วอธิบายความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ลักษณะการแสดง โอกาส สถานที่ การแต่งกายประกอบการแสดงเพลงซ้ำเจ้าหงส์คงลาโย และเพลงเข็ด พร้อมทั้งอธิบายแผนผังบังคับของเพลงทั้งสอง หลังจากนั้นช่วยกันสรุปเนื้อเรื่องของนิทานที่ฟัง</p>
<p>10. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายผลการแสดง สรุปเนื้อหาสาระของนิทาน รูปแบบของนิทาน วิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละคร และเขียนเรื่องย่อที่นักเรียน</p>	<p>10. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละประมาณ 5-6 คน ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเนื้อหาของนิทาน สรุปเนื้อหาสาระของนิทาน รูปแบบของนิทาน วิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละคร และ</p>

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>11. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาสรุปรายงานผลการอภิปรายของกลุ่มให้เพื่อน ๆ ฟัง แล้วให้ทุกคนเขียนสรุปลงสมุด ส่งครู</p>	<p>เขียนเรื่องนิทานที่เรียน</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>11. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p>

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารความรู้เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน
2. เอกสารนิทานเรื่องเสื่อสร้างรางโกงและพ่อตากับลูกเขย
3. เอกสารนิทานเพลงเรื่องเสื่อสร้างรางโกงและพ่อตากับลูกเขย
4. แถบเสียงนิทานเพลงพื้นบ้านเรื่องเสื่อสร้างรางโกงและพ่อตากับลูกเขย

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในบทเรียน
2. สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม
3. การแสดงความคิดเห็นและตอบข้อซักถาม
4. ตรวจสอบงานบันทึกการเขียนสรุปเนื้อหาตามจุดประสงค์การเรียนรู้

แผนการสอนที่ 2

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติและกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
วิชา นิทานพื้นบ้าน เรื่อง ศุภมิตร-เกศินี
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 2 คาบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ระบุรูปแบบนิทานที่ เรียนได้ถูกต้อง
2. ชี้บ่งคุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องได้
3. บอกลักษณะนิสัยตัวละครสำคัญในเรื่องที่เรียนได้
4. สรุปสาระสำคัญที่ปรากฏในนิทานได้

เนื้อหา

นิทานเรื่องศุภมิตรเกศินีมีผู้รู้หลายท่านได้กล่าวว่าเป็นนิทานชาดกเรื่องหนึ่ง
มีวัตถุประสงค์เพื่อสอนให้เชื่อเรื่องผลแห่งกรรม

ชาดก มาจากคำว่า ชาตก หมายถึงการเกิด ชาตกเป็นวิธีการสอนมนุษย์วิธี
หนึ่งในวิธีการสอนธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เรียกว่า นวัคส์ตถุศาสตร์
เรื่องราวในชาดกจะเป็นเรื่องสมัยที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้เสด็จลงมาเสวยพระ
ชาติเป็นพระโพธิสัตว์เพื่อบำเพ็ญบารมี การกระทำของพระโพธิสัตว์ในชาดกจึงเป็นเรื่องที่
ต้องอาศัยคุณธรรมหลายประการ เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตและเป็นเครื่องเตือนสติ
คนได้อีกด้วย

นิทานเรื่องศุภมิตร-เกศินี

กาลครั้งหนึ่งยังมีนครแห่งหนึ่งชื่อนครจำปาศ กษัตริย์ผู้ครองนครชื่อท้าวศุภมิตร
พระมเหสีมีนามว่านางเกศินี ทรงมีพระราชโอรสสองพระองค์ องค์หนึ่งมีนามว่า ไชยเสน
องค์นี้เองมีนามว่า ไชยทัต ท้าวศุภมิตรยังมีพระอนุชาอยู่อีกองค์หนึ่ง ทรงแต่งตั้งให้เป็นพระ
มหาอุปราช บ้านเมืองมีความร่มเย็นเป็นสุข จนเวลาผ่านไปประมาณ 7 ปี ต่อมาพระ
มหาอุปราชคิดมักใหญ่ใฝ่สูง ต้องการจะชิงราชสมบัติ จึงได้ขiongสมผู้คนไว้เป็นจำนวนมาก
ครั้นเมื่อท้าวศุภมิตรทรงทราบเรื่องของพระอนุชา ที่คิดจะชิงราชสมบัติทรง
พิจารณาเห็นว่าถ้าหากมีการต่อสู้เพื่อชิงราชบัลลังก์ จะเห็นเหตุให้เกิดความเสียหายผู้คน
ต้องล้มตายเป็นจำนวนมาก จึงทรงตัดสินพระทัยสละราชสมบัติ แล้วพานางเกศินีและพระ

ราชโอรสทั้งสองพระองค์เสด็จหนีออกจากเมือง แล้วพากันลัดเลาะรอนแรมเข้าไปในป่า อยู่หลายวัน จนกระทั่งบรรลุดึงแม่น้ำกว้างใหญ่แห่งหนึ่ง ซึ่งฝั่งตรงข้ามนั้นเป็นเขตแดน แคว้นดักศิลา ท้าวศุภมิตรทรงมีพระราชประสงค์จะพาพระมเหสีและพระราชโอรสเสด็จ ข้ามปากไป แต่ในบริเวณแห่งนี้ไม่มีเรือแพนาวาหรือสิ่งใดที่จะเป็นพาหนะข้ามไปได้เลย

ท้าวศุภมิตรตรัสปรึกษากับพระมเหสีว่า การที่จะว่ายน้ำข้ามไปพร้อมกันทั้งสี่พระองค์นั้น เห็นที่จะทำได้โดยยาก เพราะแม่น้ำแห่งนี้นอกจากจะกว้างใหญ่แล้ว ยังมีกระแส แสน้ำลึกลึกลึก เขียวอีกด้วย ท้าวศุภมิตรทรงตัดสินพระทัยว่าพระองค์จะพานางเกศินีว่ายน้ำ ข้ามปากไปก่อน ให้พระไชยเสนราชโอรสคอยดูแลพระอนุชาไว้ เมื่อพระองค์ส่งนางเกศินี ข้ามถึงฝั่งแล้ว จะทรงว่ายน้ำข้ามกลับมารับพระราชโอรสทั้งสองต่อไป ระหว่างนั้นมีชาว เมืองดักศิลา นำเรือทอดแหหาปลาผ่านมาทางที่สองกุมารนั่งรออยู่ ชาวประมงเห็นเด็กทั้งสองมีรูปร่างหน้าตาน่ารักใคร่ นั่งร้องไห้อยู่ก็มีใจเมตตาสงสาร คิดว่าเด็กน้อยทั้งสองคง ถูกพ่อแม่ทอดทิ้งไว้ตามลำพัง จึงพายเรือตรงเข้าไปรับสองกุมารเพื่อนำไปเลี้ยงเป็นบุตร บุญธรรมของตน ชาวประมงพยายามปลอบโยนสองกุมารให้คลายทุกข์โศก แล้วรับพาย เรือนำพระราชโอรสทั้งสองกลับไปสู่เรือนของตน

ฝ่ายท้าวศุภมิตรเมื่อพาพระนางเกศินีว่ายน้ำถึงฝั่งแล้ว โปรดให้นางเกศินี ประทับรออยู่ที่ริมสะเดา แล้วพระองค์ทรงว่ายน้ำกลับมารับพระราชโอรสทั้งสอง ครั้น ไม่พบพระราชโอรสทั้งสองก็ประหลาดพระทัยเที่ยวค้นหาในที่ต่าง ๆ ก็ไม่พบ ท้าวศุภมิตร โศกเศร้าเสียพระทัยแทบว่าจะสิ้นชีวิต ขณะเดียวกันก็รำลึกถึงนางเกศินี จึงได้ว่ายน้ำ กลับไปหานางเกศินี

ขณะนั้นยังมีนายสำเภาคนหนึ่ง เป็นผู้มีทรัพย์และสกุล มีบริวาร 500 คน ได้นำขบวนเรือบรรทุกสินค้าจากต่างเมือง ตระเวนค้าขายไปทั่ว วันนั้นเดินทางผ่านมา เห็นนางเกศินีประทับอยู่ริมฝั่งน้ำตามลำพังผู้เดียว ทั้งรูปร่างลักษณะก็งดงามยิ่ง ปราศณา จะได้นางมาเป็นภรรยา จึงสั่งให้จอดเรือแล้วตรงเข้าอ้อมนางเกศินีขึ้นเรือไป นางพยายาม ชักขึ้นแต่ก็ไม่อาจต่อสู้ได้ นายสำเภาสั่งให้จอดเรือ นางเกศินีอ่อนนวยอ่อนขอร้องให้ปล่อยนาง แต่นายสำเภาไม่ยอม นางจึงตัดสินใจกระโดดน้ำตาย แต่ถูกลูกเรือขัดขวาง แล้วพากัน อยู่เวรยามดูแลนางเกศินี เพราะกลัวนางจะทำร้ายตนเองอีก นางเกศินีจำต้องเดินทาง ไปกับนายสำเภา นางจึงได้ตั้งสัตย์อธิษฐานว่าขอย้ำให้ชายอื่นมากล้ากรายล่วงเกินนาง ได้เลย นายสำเภาเฝ้าปรนนิบัติเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของนางเป็นอย่างดี โดยมีได้ ล่วงเกินนางแต่อย่างใด

การที่ท้าวศุภมิตรและนางเกศินีและพระราชโอรสต้องพลัดพรากจากกัน สืบเนื่องจากผลกรรมในชาติปางก่อนที่ได้เคยกระทำไว้ ในครั้งนั้น ท้าวศุภมิตรและนางเกศินีและพระราชโอรสทั้งสองเสด็จออกประพาสป่าแห่งหนึ่ง ระหว่างทาง ไชยเสนและไชยทัตต์เหลือบมองเห็นลูกนกแขกเต้าสองตัวส่งเสียงร้องหาพ่อแม่อยู่ในรังของมัน พระราชโอรสทั้งสองปรารถนาจะได้ลูกนกแขกเต้านั้นลงมาเล่น จึงทูลอ้อนวอนขอให้พระบิดาท้าวศุภมิตรทรงห้ามปราม แต่พระราชโอรสทั้งสองมีความประสงค์จะเล่นลูกนกให้ได้ จึงพากันร้องไห้คร่ำครวญตามวิสัยเด็ก ท้าวศุภมิตรขัดพระราชโอรสไม่ได้ จึงให้เสนา นำลูกนกลงมาจากรัง

เมื่อไชยเสนและไชยทัตต์ได้ลูกนกแล้ว ก็นำมาเล่นตามวิสัยเด็ก เช่น ถอนขน คลี่ปีกเล่น จนขนลูกนกร่วงหลุด ได้รับความทุกข์เวทนาอย่างยิ่งนัก ครั้นพอมันแม่กลับจากหาอาหาร ไม่พบลูกของตนอยู่ในรังก็พากันบินวนเวียนตามหาลูก จนพบว่ามีมนุษย์นำลูกของตนไปเล่นรังแกเช่นนั้น ก็มีใจโกรธแค้น พากันสาปแช่งขอให้พระราชโอรสทั้งสองพลัดพรากจากพ่อแม่แล้วได้รับความทุกข์ดังที่ได้ทำไว้กับลูกน้อยของตน ฝ่ายท้าวศุภมิตรเห็นว่าการกระทำของพระราชโอรส เป็นการทรมานสัตว์ให้ได้รับความเจ็บปวด จึงไม่ตามพระทัยพระราชโอรสอีกต่อไป โปรดให้เสนา นำลูกนกคืนไว้ในรังตามเดิม อย่างไรก็ตามผลกรรมที่ได้ทำไว้แก่ลูกนก ทำให้ต้องชดใช้กรรม พ่อ แม่ ลูก จึงต้องพลัดพรากจากกันเช่นนี้ถึงห้าร้อยชาติ

ย้อนกล่าวถึงท้าวศุภมิตร เมื่อทรงว่ายน้ำข้ามกลับมาหานางเกศินีก็ไม่พบนาง จึงเที่ยวติดตามค้นหาไปในที่ต่าง ๆ ครั้นไม่พบเห็นก็มีความโศกเศร้ารู้สึกท้อแท้พระทัยสิ้นหวังในชีวิต จนกระทั่งเสด็จมาถึงสวนรุกขชาติแห่งหนึ่งในเมืองดักคิลา สายลมพัดมารายรินจึงเข้าไปหมายจะพักผ่อน เนื่องจากพระองค์ทรงเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าเป็นอันมาก ทำให้บรรทมหลับไป ในระหว่างนั้น ทางเมืองดักคิลาพระมหากษัตริย์สวรรคตลงโดยไม่มีผู้ใดสืบสันตติวงศ์ ดังนั้น เสนา อำมาตย์ พราหมณ์ ปุโรหิต ทั้งหลายจึงพร้อมใจกันจัดทำพิธีบวงสรวงเทพยดาอารักษ์อันศักดิ์สิทธิ์ แล้วทำพิธีเสี่ยงทายราชรถเทียมม้า โดยมีขบวนราชรถ เครื่องสูง มีขบวนม้องกลองแตรสังข์มโหระทึกและเหล่าปุโรหิต เสนา อำมาตย์ผู้ใหญ่ติดตามราชรถเสี่ยงทาย ถ้าแม้ว่าราชรถไปหยุดเกยอยู่ที่ผู้ใดก็จะอัญเชิญให้ผู้นั้นขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ครองราชสมบัติ เมืองดักคิลาสืบไป

ขณะที่ท้าวศุภมิตรบรรทมหลับสนิทอยู่นั้น ราชรถเสี่ยงทายได้วิ่งเข้ามาในสวนรุกขชาติ วนเวียนเป็นทักษิณาวรรตโดยรอบท้าวศุภมิตรสามรอบ แล้วเข้ามาเกยอยู่ที่พระบาท เหล่าเสนาอำมาตย์ พราหมณ์ ปุโรหิตทั้งหลายจึงพร้อมใจกันกราบถวายบังคม

อัญเชิญท้าวศุภมิตรขึ้นครองเมืองเป็นกษัตริย์แห่งนครดักคิลาต่อมา

ส่วนพระราชโอรสไชยเสนและไชยทัต ชาวประมงนำมาเลี้ยงไว้จนเติบโตใหญ่ มีหน้าตางดงาม ทั้งหน่วยก้านผิวพรรณดี ชาวประมงผู้นั้นปรารถนาจะให้บุตรบุญธรรมทั้งสองได้มียศศักดิ์สุขสบายในการภายหลัง จึงนำไชยเสนและไชยทัตไปเข้าเฝ้าถวายตัวต่อท้าวศุภมิตร ท้าวศุภมิตรทรงรับไว้และทรงคล้อยคล้าคล้าว่าจะไปเป็นพระราชโอรสของพระองค์เอง แต่เนื่องจากเวรกรรมมาบังไว้ ทำให้ไม่อาจรู้ได้ว่าเป็นบุตรเป็นบิดากัน ท้าวศุภมิตรทรงแต่งตั้งให้ไชยเสนและไชยทัตเป็นมหาดเล็ก

ฝ่ายนายสำเภา ได้นำเรือไปค้าขายผ่านไปตามเมืองต่าง ๆ นับเป็นเวลา 7 ปี จนกระทั่งวันหนึ่งเดินทางมาถึงเมืองดักคิลา นายสำเภาจึงได้จัดเตรียมสิ่งของต่าง ๆ ที่มีค่า เข้าไปทูลเกล้าถวายแก่ท้าวศุภมิตร เมื่อพระองค์ได้รับเครื่องบรรณาการก็มีความปลาบปลื้มยินดี ทรงสนทนากล้าถามเกี่ยวกับความเป็นไปของบ้านเมืองอื่น ๆ ที่นายสำเภาเดินทางผ่านมาว่ามีความร่มเย็นเป็นสุขประการใด และโปรดพระราชทานเลี้ยงสุรอาหารแก่นายสำเภาอย่างอ้อมหน้าสำราญจนเวลาใกล้ค่ำ

นายสำเภามีความห่วงใยในขบวนเรือของตน เห็นว่าเป็นเวลาอันสมควรแล้ว จึงได้กราบถวายบังคมลา แต่ท้าวศุภมิตรทรงมีพระประสงค์จะให้นายสำเภาอยู่สนทนาต่อไป และเพื่อให้นายสำเภาสิ้นความวิตกกังวลในความปลอดภัยของทรัพย์สินและผู้คนในเรือ จึงโปรดให้ไชยเสนและไชยทัตพร้อมทหารจำนวนห้าร้อยไปคอยดูแลความปลอดภัยในเรือของนายสำเภาให้เรียบร้อย เมื่อได้รับคำสั่งไชยเสนและไชยทัต ก็นำทหารไปอยู่เวรยาม พยายามดักไชยทัตเกิดว่าง ไชยเสนตกเตือนน้องชายให้เกิดความระมัดระวัง พลาหงาหวีแก่งวังให้น้องโดยการเล่านิทาน ซึ่งเป็นประวัติชีวิตของตนเองและน้องชายถึงความพลัดพรากที่ได้รับ กล่าวฝ่ายนางเกศินีประทับในอยู่บนเรือ ในคืนนั้นนางหลับฝันไปว่ามีชายสองคนนำดอกบัวทองมาถวายแด่ นาง แล้วนางได้นำดอกบัวทองทั้งสองดอกมาทักไว้ที่ริมหู ครั้นตื่นขึ้นได้ยินเสียงสองพี่น้องเจรจาโต้ตอบกัน ฟังเรื่องราวเป็นเรื่องของตน ก็รู้ได้ทันทีว่าคนทั้งสองเป็นโอรสของตน จึงตรงเข้าไปสวมกอดพระราชโอรสไว้ด้วยความดีพระทัย ทรงเล่าเรื่องราวแต่หลังให้ฟัง ต่างก็มีความยินดีที่ได้พบกันระหว่างนั้นนายสำเภากลับมาที่เรือและได้พบไชยเสนและไชยทัตกำลังสวมกอดนางเกศินีอยู่พอดี และนางกำลังคร่ำครวญ ก็เกิดความเข้าใจผิดคิดว่าไชยเสนและไชยทัตล่วงเกินนางเกศินี มีความโกรธเป็นอันมาก จึงรีบไปกราบทูลต่อท้าวศุภมิตร ท้าวศุภมิตรกริ้วมาก สั่งให้ลงอาญาด้วยแล้วจึงค่อยนำไปประหาร ขณะที่ไชยเสนและไชยทัตกำลังถูกโบยอยู่นั้น บุโรหิตผู้ใหญ่อันหนึ่งผ่านไปพบเหตุการณ์ได้เข้าไปไต่ถามเรื่อง เมื่อรู้ความ

จริงจึงนำความขึ้นกราบทูล ท้าวศุภมิตรทรงฟังเรื่องราวด้วยความจงพระทัย แล้วให้นำตัวไชยเสนและไชยทัตเข้าเฝ้าก่อนถวายอาหาร เมื่อได้ความจริงโดยตลอดแล้ว ท้าวศุภมิตรทรงส่งสารพระราชโอรสเป็นอย่างยิ่ง ทั้งสามพระองค์ทรงกันแสงจนสลบแน่นิ่ง บรรดาเสนาอำมาตย์ต้องเข้าแก้ไขจนฟื้น หลังจากนั้นท้าวศุภมิตรจึงสั่งให้จัดเรือขบวนอันงดงามและยิ่งใหญ่ออกไปพร้อมพระราชโอรสทั้งสอง เพื่อไปรับนางเกศินี เมื่อกษัตริย์ทั้งสี่ได้พบกันต่างมีความโสมนัสยินดีอย่างยิ่ง ท้าวศุภมิตรจึงโปรดให้จัดงานฉลองเพื่อเป็นการรับขวัญ แล้วทรงสถาปนาพระนางเกศินีให้อยู่ในตำแหน่งเอกอัครมเหสี ส่วนพระราชโอรสเป็นพระมหากษัตริย์ครอบครองเมืองดักศิลาอย่างมีความสุขตลอดมา

เนื้อหาบทเพลงโคราชเรื่องศุภมิตร-เกศินี

- ที่ฉันจะเล่าไปอย่างสั้น เรื่องมันเกิดแต่ก่อนกาล - นา - มีนคร ๑
หนึ่งชื่อว่านครจำปาศหรือนครจำปา ผู้ครองนครชื่อศุภมิตร มเหสีนั้นคิดชื่อเกศินี
พระโอรสในอุทรคือไชยเสน ไชยทัต จะเรียบเรียงเป็นเพลงโคราช
เพื่อทดสอบปัญญาที่ ๑ เหมือนดักน้ำล่าวารี - ปัญญาท่า -
มีอนุชาองค์หนึ่ง พระพักตร์บึงใจกบฏ กะศุภมิตรก็คิดคิด บันลึงโหนตันกะเบา
กลัวจะลำบากเกิดยากเข็ญ ทูราเย็นทูราเข้า เลยกอดเครื่องกษัตริย์
ให้อุปราชน้องชาย ขึ้นเป็นรา - ชา -
- องค์ศุภมิตรแต่ก่อนจะคิดหนีไม่ กลัวจะเกิดเหตุร้าย - อันนี้มา -
เลยให้อุปราชน้องชาย ขึ้นมาเป็นพระราชชา เลยนำโอรสมเหสี จรลีหนีเมือง
ทรงสัญจรอนป่า เป็นเวลาหลายวัน เข้าเขตเสด็จจวน
ไปหลายวังหลายเวียง ๑ ไม่มองหารายเหวี่ยง - รายหอย -
พระองค์ทรงจูงพญงโอรส พระคำเนินไม้รื้อร้อน มาถึงคงคาสาคร
อยากสงรวารีเลยรีบเร่ง
ไปพบมหาชลาลัย ช่างกว้างใหญ่ไปหลง ๑ ถ้าข้ามอีกฟาก ก็เข้าดักศิลา
แม่ตาลอย - ลอย -
- เมฆหมอกก็ไม่มาก จะหาเรือข้ามฟาก - ก็ไม่มี - ทะเลหลวงก็กว้างใหญ่
จะทำยังงไหนอเกศินี อยู่ฝั่งแม่น้ำตั้งสามชั่วโมง หาเรือหลงก็ไม่มา
ตรัสสั่งกับเนตรเกศินี มาน้องกะพี่ต้องข้ามก่อน ล้ำลาลาสาครต้องข้ามคิด
ข้ามกะ ๑ ปรรารถนอยากข้ามเกิน มิใช่ว่าจะข้ามเขิน - ข้ามเก้อ -

รับสั่งกะโอรสน้อย ว่าลูกจงคอยพ่อแม่หน้า แล้วทรงพยุพระชายา
เดินตรงลงแม่น้ำ พอดرسั่งเป็นกระแส ให้ฝั่งแม่และพ่อหน้า เจ้าไชยเสน
จงเล่นกะน้องคอยพ่อ - เณ -

4. พอพระองค์เสด็จลงมเหสี เสด็จลงวารี - วายมา - จะกลับมาจับ
พระโอรส ที่คอยรออยู่สองรา สมเด็จพระองค์ทรงว่ายนน้ำ ว่ายงาม ว่ายเหมาะ
ชายประมงหลงมาผ่าน เห็นกमारนั่งร้อง น้ำพระเนตรไหลนอง
ติดกะฝั่งนั่งรอ ๆ ที่ริมฝั่งข้างวารี คงไม่มีนั่งเรียง - นั่งรำ -
คุณาคาก็เอิบอ้อม ฦวก็มน้ำสะออน รักเหมือนลูกในอุทร
กายก็อ้วนชาวสะอาด

ชายประมงก็เรือมี ขึ้นจากวารีเอาเรือมัด แล้วกอดประคองอ้อมสองกุมาร
ขึ้นเรือ - มา -

5. ชายประมงก็ก้อง มีชื่อว่ากุ่มอง - กุ่มาง - พอพระองค์ข้ามปากมาถึง
ยังฝั่ง เหลือบพระเนตรสังเกตรองไม่เห็นสองเอี้ยกุมาร
เรียกหาในป่าพง คอนดงก็ไม่พบ ตะวันก็สายบ้ายจนพลบ
เรือแพก็ไม่ผ่าน ๆ เรียกขานก็ไม่พูด จิตใจเลยไม่เพิ่ม - ไม่พูน -
ตามหาโอรสจนหมดแรง จนหมดแห่งหมดรา หวนคิดถึงหน้าพระชายา
ตามโอรสจนหมดรอย

ไม่แม่ซัดแม่ขาง(ขาง) พระทัยเป็นห่วงกลัวแม่คอย ทรงว่ายข้ามแม่น้ำ
คงคา มาหาแม่ - คุณ -

6. จะขอกล่าวฝ่ายแม่หม่อม ไม่เห็นศุภมิตรก็ตั้งหมอง - ตั้งหน่น - ยังมี
นายสำเภาผู้มีทรัพย์ กับบริวารห้าร้อยคน กำลังบรรทุกสินค้า กลับมาจากต่างเมือง
เห็นเกศนี้นั่งบนฝั่ง ความงามของนางนั้นเหนือโลก ขนตาอันอ่อนคด
ข้างงามเหลือแม่เนื้อเหลืออง ๆ หลงสมีศรัทธาแต่หล่อน จนไม่กินเนื้อลาบ - เนื้อลู -
แม่ตาแหลมแก้มพวง นั่งดวงแต่น้ำตา พอนายสำเภาเข้าไปหา
นางก็จะโตนโตนน้ำตาย

ชะบฏกุศลของนางมี ใครก็ไม่มียกคนางได้ ปานหมาเห็นข้าวหลาม
เงาะน้ำกับคมและเผ้านั่ง - คุณ -

7. พระนางได้พลัดพรากจากฉัตรแก้ว ทรงเคยประทับอยู่ในแถว - ฉัตรกัน -
สาเหตุพระองค์จะได้พลัดพราก ละเนาจากกัน ก็เป็นด้วยผลกรรม ที่กระทำแต่ชาติก่อน

เป็นย่อนพรากรุกนก เป็นย่อนจกลูกกา ผลกรรมยังตามมา
 ขมป็นกินยาลูกกลอน เหมือนพั่งพอนกินลูกไก่ เลยไม่ได้ลูกถ่าย - ลูกเกย -
 ไซยทัต ไซยเสน ชาตีก่อนเคยเล่นลูกนก จับมันพรากมาจากอก
 นำเวทนาลูกน้อย

แม่นกกลับมาแลหาไม่เห็น เลยใจเต็นใจลอย ลูกฉั่นเล็ก ๆ ยังจับไปเล่น
 ไม่เห็นใจ - เลย -

8. มันบินวนหาเอาจนปะลูกน้อย กำลังเจ็บนอนอยู่ใน - มือมนุษย์ -
 จะคุปี้คุดหาง ลูกของนางเกิดก็หลุด พวกมนุษย์พวกมณา กูซังน้ำหน้ามานาน
 มาพลัดพรากจากกาย ปานน้ำไหลจากแก่ง กุขอสาปขอแข่ง
 ให้มันพรากจากกัน ๆ นักเรียนนั้นที่อยู่ชั้น - รู้จักเกิน -
 ศุภมิตรไม่คิดร้าย สั่งให้ลูกชายเอาคินรัง บุญกุศลผลที่สั่งตั้งตั้งร้าย
 ยังรับ

ยังต้องพรากจากลูกน้อย ตั้งห้าร้อยปีก็ป เสวยผลกรรม ต้องจำพรากกัน
 อีกหลายปี - เกิน -

9. จะขอย้อนกล่าวถึงท้าวศุภมิตร แทบจะสิ้นชีวิต - พาม้วย - ว่ายข้าม
 ลำสาคร หัวใจอ่อนระทระทวย มาขึ้นที่โค่นต้นสะเดา หวังจะเข้ามาพามีย
 เรียกหานางเกศนี้ ไม่ขึ้นรับขึ้นรอ ไม่พบปะแม่คนป้อ เห็นแต่รอยขึ้นเรือ ๆ
 กู้ก้องร้องเรียก คิดว่าเขอขึ้นหลบ - ขึ้นเร้น -

ตามหาหล่อนจนเหนื่อยล้า พระกายาก็เหนื่อยหลาย จะเข้าสู่ประตูเมือง
 ใหญ่ พระบาทก็เสียวเหนื่อยลาก

พลัดทั้งเมียเสียวทั้งลูก เวลาทุกชัเวลายาก มาพักหยุดกะอุทยาน
 ก็จวนเวลา - เย็น -

10. ทรงบรรทม ได้ร่มร่มพู่ ในเขตของประตู - พระนคร - แต่ภายในพารา
 ชาวประชากำลังเคือคร้อน บังเอิญเจ้าเมืองดักศิลา พระองค์มาสวรรคต

ทั้งเสนาอำมาตย์ ต่างประเทศไปตามกัน หาเจ้าเมืองครองเวียงจันทน์
 ต้องเสี่ยงกรรมไปตามกฏ ๆ ราชรถต้องตามเกย ถึงยังงักไม่เคย - จะตามเก้อ -
 กษัตริย์จะต้องมาครองพารา บรรดาเสนาในท้องพระโรง ทั้งรถเทียมม้า
 มหามงคล จอดคอยท่าที่หน้าพระลาน

ถ้ารถมาเกยบุคคลไหน มอบความเป็นใหญ่ให้คนนั้น เพราะบุญเขาเหนือ
 เสียกว่ามนุษย์อีกหลายคน - เเนอ -

11. คงเป็นด้วยบุญสูงส่ง ขององค์ศุภมิตร บรรทมหลับสนิท - หลับสนิท -
 ราชรถเสี่ยงทวย วิ่งมาในสถานที่ โดยขาดคนนั่งบังคับ เหมือนบุญสนับ บุญสนุน
 ไม้คานแบกมีบ้า ทำนามีขี้ มาจอดแน้เจยนี้้ง เกยพระบาทผู้มีบุญ ๆ
 มีบก็มีเบา เหมือนฝรั่งมันยังเข้า - มีบาร์ -

เหล่าเสนาอามาตย์ เขาก็ปรารธนาคิด ทูลอัญเชิญศุภมิตร
 เข้าเขตพระนคร

ตักศิลาเลยผาสุข อันฟูก อันหมอน ท้าวศุภมิตรเลยได้ครองเมือง
 แต่วันนั้น - มา -

12. ไม่เป็นแน่นเป็นหนา เหมือนยังเขามียา - เป็นนัด - ที่นี้จะกล่าวเล่า
 ให้เห็น ถึงไชยเสน ไชยทัต ชาวประมงมาเลี้ยงไว้ จนร่างกายใหญ่เป็นหนุ่ม
 ผิวพรรณก็มีผ่อง ไครมองไม่มีผ่าน คู่สะอาดคู่สะอ้าน ราชสีห์ก็มีภูมิ ๆ
 ตัดกระคุมมีฟาง ทรงผมไม่มีร่วง - มีผล้อย -

รูปะหงบันทรงไทย พ่องตั้งใจประสงค์ทั่ว เลยนำไปถวายตัว
 ต่อพระองค์ผู้ทรงธรรม

คู่รูปสะอาดเป็นชาติชาย ทั้งร่างกายก็ล้ำ ๆ เลยไปเป็นข้าบาท
 มหาดเล็กสูงลอย - ลอย -

13. ไม่หมายคือละเนอหมายด้าน แต่พอกะลูกนั้นจำกัน - ไม่ได้ -
 ชิคลับคล้ายคลับคลา ว่าเคยเห็นหน้ากันที่ไหน เพราะบาปกรรมมันตามมาบัง
 มีแต่อย่างที่ไม่ดี

จะเล่านางอย่างสันัด ฟังประวัติไว้สำนึ่ง ที่นี้จะกล่าวสำเภาทอง
 คนเลี้ยงนางเกศนี้ ๆ แต่บุญยังมีอยู่สำนอ พุดกันไม่ชาหน่อ - ชาแนว -

เป็นเวลาก็จืดปี ที่เกศนี้จากลูกจากผิว นำเรือค้าขายไปไหนไปทั่ว
 ไม่จักเปิดรู้จักเผย

นายสำเภารับเจ้าไปเลี้ยง ไปค้าต่างเมืองก็ดีเลย มาจอดลอยลำที่ตักศิลา
 ก็่ายพอดี - แลว -

14. มีกระทั้งผ้าไหมละเนอผ้ามัน เลยปรึกษากระบิวาร - ที่พามา -
 นายสำเภาเลยจัดแจงเงินทองทั้งข้าวของที่มีค่า จัดเป็นเครื่องบรรณาการ
 ถวายท่านศุภมิตร

สนทนากันเป็นนาน ทูลท่านเป็นนัย เพราะค้าขายเมืองไกล
 อยู่เป็นเนืองเป็นนิจ เป็นอ่อนเป็นน้อม คุยกันไม่เป็นนม - เป็นเนย -

แล้วจัดสุราอาหาร มาเลี้ยงท่านนายสำเภา หมูสะเต๊ะ ต้มยำเต่า
สั่งจากแผงตลาดสำเพ็ง

ใครอยากกินก็รับเอา ใครอยากเมาให้รินเอง คิดถึงช้ายา
น้ำตาพระองค์ แพบ่วงริน - เอย -

15. ไปค้าขายต่างเมือง ไม่ใช่เรื่องโคลมลอย สุริยันตะวันก็คล้อย - ช่มลง -
ฝ่ายนายสำเภาห่วงเทศหรือที่ห่วง ห่วงเรือหรือที่ห่วง ที่ผูกพันกันไว้ระโยง
เลยกราบบาทศุภมิตร ตั้งจิตบังคมลา

เอ็นี่สุรยาเมาท่านไม่เอาบ้างเลยนี้ กำลังคุยเพลิน ๆ ดี อย่าด่วนไป
หลายเลขนา อย่าด่วนลาเลยหนึ่ อยากรู้หลายที่ - หลายแนว -

เอ้พวกทหารมันอยู่ไหน มาไว ๆ อย่านั่งช้า เอาคนของเราไปเผื่อนาวา
อย่าวางเชิงนั่งเฉย

ที่ลำทะเลมีเรือหลวง ท่านอย่าเป็นห่วงเรือเลย ข้าได้จัดมหาดเล็กไป
เผื่อนเรือ - แลว -

16. พอไชยทัต ไชยเสน ได้รับคำสา ให้ไปเผื่อนาวา - ตามคำสาร -
เตรียมดาบจับหอก รีบมาออกพลทหาร ถวายบังคมก้มคำนับ น้อมรับคำสั่ง

ชงก็พลี่ปลิวระไหว โจรผู้ร้ายก็ระวาง ไชยทัตก็จัดแจง ตั้งเวรคอย
ระวัง ๆ ที่ริมฝั่งเคียนระไหว คงจะไม่มีใคร - มาราวี -

ฝ่ายไชยทัตक्षตรีผู้น้อง พอดตกคิกกั้วงนอน เหมือนมีลางสังหร
ท่าไมหนอยังง่วงนึ่ก

เจ้าไชยเสน พอเห็นน้องง่วง ก็พูดท้วงฟังกัก เอ้า พี่ชายเรา
ลองเล่านิทานให้น้องฟัง - ที -

17. ฝ่ายพี่ชายก็ได้เล่า นิทานเก่าเรื่องเดิม โดยไม่มีเพิ่มเติม - เรื่องใด -

มันเป็นนิทานของชีวิต พรหมลิขิตท่านชี้ไว้ ตั้งแต่อดีตที่จากเมืองดาให้อนุชาฟังเรื่องดู
ตามหลักประจักษ์มี พ่อน้ำหนีมาจากเมือง ต้องตั้งร้างวังเวียง มาจาก
เพื่อนจากหมู่ ๆ ทั้งเมืองย่ำเมืองปู่ - เองจากมา -

เดินทางมาถึงบึงแม่น้ำ พ่อแม่ก็พรากจากหนึ่ ให้เรานั่งคอยฝั่งทางนี้
เองยั้งน้อย ๆ ไม่รู้จักแน่

หรือคุณผีมันเอาพ่อ จักใครหนอมันเอาแม่ แต่สองคนเรานี้ชาวประมง
คนอุ้มเอา - มา -

18. ฝ่ายนางเกศนี้ ก็ได้หลับนอน เหมือนเกิดกลางสังขร - พันเห็น -
พันเห็นชายสองคนเดินก้าว ลงมาจากเขาพระสุเมรุ ในมือนั้นถือคอกบัวทอง
นอนอยู่ในห้องก็ฝันหา

ในฝันนั้นจำหน้าไว้ ไม่หน้าไวหน้าว่อง มือนั้นถือคอกบัวทอง
ขึ้นมากวายนาวา ๆ ทรงประดับรับเอาไว้ เสียบพระกรรณแล้วก็แห้ว - คุดหน้าอ -
รู้สึกตื่นลืมพระเนตร ฟังสังเกดเสียงทางนอก เอ็มันผู้ใครคอก
มาเล่านิทานกันทางหน้า

ได้ยินว่าเนตรแม่เกศนี้ เอ้ ซ่อน ชื่อเราหนา นิทานเรื่องนี้ คือมีตำนาน
คล้ายเรื่องของเรา - นอ -

19. ได้ยินเสียงพี่น้อง ประคองรอง ประคองรับ ตัวพระองค์เคยทรงทราบ
- ว่าพบของรัก - เป็นไชยเสน ไชยทัต ที่เคยพลัดเคยพรากร พอฟังนั้นก็รู้กำหนด
ต้องเป็นโอรสของเรา

ออกจากลำนาวา ینگตลามากอดคลุก พระกันแสงด้วยความสุข
แล้วกอดบอกกอดเล่า หลายปีมาแล้ว ที่แม่ไม่ได้กอดคลุก - กอดหลาน -

โอรสเอ๋ยลูกรัก แม่มาพรากรจากลูกเรา หลายปีผ่านมา มารดาคอยเฝ้า
ตั้งแทนหวังหวังลูกแรง

บาปหรือกรรมมาตามกลิ่น หรือว่าสวรรค์มาตามกลิ่น พอฟังเรื่องเก่าเลย
เจ้าโศกา ร้องให้ไปตาม - กัน

20. แม่นั่งขึ้นชมเห็นแต่ลมกะทะเล ตั้งอาวรณ์วอนเว - ทุกท่าเลย -
เกือบโศคน้ำตายไปหลายที แล้วคนดีของแม่เอ๋ย พระนางเล่าแล้วสวมกอดคลุก
มันช่างมาจากกลิ่นทะลัก

ทรงวิโยคโศกกำสรวล ไม่หายจดหมายจำ พ่อเจ้าได้นำแม่ข้ามน้ำ
เขาไปยังไฉยังหายจาก ให้ลูกกล่าวเล่าเรื่องจริง แล้วอย่าได้หายพูด - หายจา -
เลยนั่งร้องบนกาบเรือ ละห้อยละเหี่ยวกับเรื่องกับราว ฝ่ายไอ้เจ้า
นายสำเภาพอเดือนลับก็กลับเรือน

เห็นสองหนุ่มกอดเกศนี้ ไม่ฟังปีฟังเดือน ต้องไปเล่าพระเจ้าแผ่นดิน
ให้ท่านฟัง - คา -

21. ทั้งใจแม่ใจพ่อ ยังไม่เข้าใจพอ - ใจเพียง แต่พอนายสำเภา
พูดกล่าวจรรู้เรื่อง สาเหตุเพราะนายสำเภา นั้นเข้าใจผิด

เลยตรัสสั่งเป็นกระแส ยาน้ำปนกระสาย เอาไข่มุกลูกลาย
 ลงอาญาประกาศิต ให้ประหารชีวิต โดยไม่ต้องกะหวาด - กะเสียว
 บุโรหิตรู้เหตุ ก็เลยได้ไปทูลห้าม ก่อนฆ่าให้ตาย ต้องได้ถาม
 ให้รู้เหตุพอทันท่วงที

พอความจริงเกิด เรื่องปรากฏ ก็เสร้าน์สลบพร้อมกันทั่ว
 ทั้งสี่กษัตริย์ก็ขาดพระทัย สลบพร้อมกัน - เทียว

22. เหมือนยังผมเคยแหวก ก็ยังรู้หิว นิทานเรื่องนี้ - สอนให้รู้ว่า -
 อย่าไปพราดลูกนก อย่าไปจกลูกกา เดียวบาปกรรมจะตามทัน ให้ท่าน ๆ รู้ไว้
 ได้แนวลูกของเขา เขาก็รักของเขา อย่าตื่นตื่นเมื่อยาว ไปเอาของ ๆ
 ใคร ขึ้นบันไดประคองขึ้น มิใช่ว่าประคองวัน - ประคองเดือน -
 เหมือนศุภมิตรเกศนี้ บาปอันนั้นมาตามสนอง บุกกรรมมาตามจอง
 ต้องหนีวังนางสนม

ผลสุดท้ายเลยได้พบกัน ไม่ต้องถูกพระขรรค์ที่มีคม เพราะได้เอาลูกนก
 แยก ไปส่งเจ้าของแม่มัน - คิน -

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูทบทวนความรู้เรื่องรูปแบบนิทานปรัมปราให้นักเรียนฟัง <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. ครูนำเสนอภาพพร้อมกับภาพพระสิริชาติให้นักเรียนดู แล้วอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับคำว่า ชาดก และความหมายตามนัยทางพระพุทธศาสนาแล้วพูดโยงสู่เรื่องศุภมิตร-เกศินี ซึ่งคนในท้องถิ่นถือว่าเป็นชาดกด้วยเรื่องหนึ่ง 3. ครูแจกเอกสารนิทานเรื่องศุภมิตร-เกศินีให้นักเรียนทุกคนอ่าน 4. หลังจากให้นักเรียนอ่านจบแล้ว ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่องแล้วครูชี้แจงกำหนดสถานการณ์และบทบาทที่นักเรียนจะแสดงพร้อมทั้งเลือกผู้แสดงออกมาให้เท่ากับตัวละครในนิทาน 5. ครูกำหนดฉากโดยสมมติให้นักเรียนฟังกำหนดแนวทางการแสดง ทบทวนบทบาทและทำความเข้าใจกับสถานการณ์ที่จะแสดงให้นักเรียนทุกคนฟังอีกครั้ง แล้วให้นักเรียนที่จะแสดงบทบาททุกคนซักซ้อม 	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ 3. ครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับประวัติที่มา ลักษณะการแสดง การแต่งกายประกอบ การแสดง โอกาสที่แสดงเพลงโคราช และอธิบายแผนผังบังคับของเพลงให้นักเรียนฟัง 4. ครูเปิดแถบเสียงนิทานเรื่องศุภมิตร-เกศินีให้นักเรียนฟัง 5. ครูให้นักเรียนทุกคนเขียนสรุปเรื่องย่อ นิทานที่ฟังลงสมุด

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p>บทบาทที่จะแสดง</p> <p>6. ให้นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>7. หลังจากการแสดงจบลงให้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5-6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มวิจารณ์การแสดงบทบาทในนิทาน (ในกรณีที่การแสดงไม่เป็นไปตามที่กำหนดหรือมีข้อบกพร่อง ให้นักเรียนร่วมปรึกษาแสดงความคิดเห็น ปรับปรุงการแสดง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำแล้วให้จัดแสดงใหม่)</p> <p>8. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมปรึกษา ช่วยระดมความคิดตอบปัญหาที่ครูแจกให้ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จงระบุรูปแบบของนิทานเรื่องศุภมิตร-เกศินี 2. ให้ออกลักษณะนิสัยของตัวละครต่อไปนี้ ท้าวศุภมิตร นางเกศินี นายสำเภา ชาวประมง ไชยเสน และไชยทัต 3. สาระสำคัญและคุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องศุภมิตร-เกศินี มีอะไรบ้าง จงอธิบาย 	<p>6. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5-6 คน แล้วแจกเอกสารนิทานเพลงเรื่องศุภมิตร-เกศินีให้นักเรียนอ่านเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อเรื่องที่ได้เขียนย่อไปแล้ว จากนั้นจึงให้ทุกคนในกลุ่มทบทวนเนื้อเรื่องแล้วให้ย่อเรื่องให้สั้นที่สุด เป็นผลงานของกลุ่ม</p> <p>7. ครูพูดสรุปเนื้อเรื่องโดยย่อของนิทานให้นักเรียนฟัง เพื่อให้แต่ละกลุ่มได้ตรวจสอบผลงานของตนอีกครั้งก่อนนำส่งครู</p> <p>8. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p>

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p>9. ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานผลการตอบคำถามทุกข้อให้เพื่อน ๆ ฟัง</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>10. ครูสรุปผลการรายงานกลุ่มของนักเรียนทุกกลุ่มพร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนแต่ละกลุ่มยังรายงานไม่ชัดเจน หรือมิได้กล่าวถึงให้แก่ นักเรียนทุกกลุ่มฟัง แล้วให้นักเรียนทุกคนเขียนคำตอบของกลุ่ม และจากการฟังครูอธิบายเพิ่มเติมลงสมุด แล้วส่งครู</p>	<p>9. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>10. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p>

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพพระเจ้าลิขิต
2. เอกสารนิทานเรื่องศุภมิตร-เกศินี
3. เอกสารนิทานเพลงเรื่องศุภมิตร-เกศินี
4. แถบเสียงนิทานเพลงโคราชเรื่องศุภมิตร-เกศินี

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในบทเรียน
2. สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม
3. การแสดงความคิดเห็นและตอบข้อซักถาม
4. ตรวจผลงาน

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p>9. ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานผลการตอบคำถามทุกข้อให้เพื่อน ๆ ฟัง</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>10. ครูสรุปผลการรายงานกลุ่มของนักเรียนทุกกลุ่มพร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนแต่ละกลุ่มยังรายงานไม่ชัดเจน หรือมิได้กล่าวถึงให้แก่ นักเรียนทุกกลุ่มฟัง แล้วให้นักเรียนทุกคนเขียนคำตอบของกลุ่ม และจากการฟังครูอธิบายเพิ่มเติมลงสมุด แล้วส่งครู</p>	<p>9. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>10. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p>

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพพระเจ้าลิขิต
2. เอกสารนิทานเรื่องศุภมิตร-เกศินี
3. เอกสารนิทานเพลงเรื่องศุภมิตร-เกศินี
4. แถบเสียงนิทานเพลงโคราช เรื่องศุภมิตร-เกศินี

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในบทเรียน
2. สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม
3. การแสดงความคิดเห็นและตอบข้อซักถาม
4. ตรวจผลงาน

แผนการสอนที่ 3

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติและกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
วิชา นิทานพื้นบ้าน เรื่อง เจ็ดคะนง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 2 คาบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สรุปสาระสำคัญของเรื่องได้
2. บอกข้อคิดจากนิทานที่เรียนได้
3. วิเคราะห์ลักษณะนิสัยตัวละครสำคัญในเรื่องได้
4. บ่งบอกคุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องได้

เนื้อหานิทานเรื่องเจ็ดคะนง

กาลครั้งหนึ่ง มีครอบครัวหนึ่ง มีลูกด้วยกันหลายคน ในจำนวนนี้มีลูกชายคนหนึ่งมีพลังกำลังแข็งแรงมาก แต่ลูกคนนั้นก็กินอาหารจุกยิ่งกว่าคนอื่น คือกินข้าวถึงวันละเจ็ดคะนงหรือเจ็ดหม้อ พ่อแม่จึงตั้งชื่อว่า เจ็ดคะนง และจากการที่เจ็ดคะนงกินอาหารจุกมากเกินไป เป็นเหตุให้ครอบครัวอวยยากจนลง พ่อแม่ต่างมีความทุกข์ใจที่ทำมาหากินเท่าไรก็ไม่พอให้ลูกกิน และทำให้ลูกคนอื่นพลอยหิวโหยอวยยากไปด้วย เมื่อมองไม่เห็นทางแก้ไข จึงปรึกษากันว่า ควรจะทำให้เจ็ดคะนงตายเสีย

เข้าวันหนึ่ง พ่อพาเจ็ดคะนงไปตัดไม้ในป่า โดยบอกเจ็ดคะนงว่าต้องการจะเอาไม้มาทำเสาเรือน เมื่อถึงป่าพ่อก็เลือกตัดต้นไม้ขนาดใหญ่ คณะเห็นว่าถ้าทับคนแล้วต้องตาย แล้วใช้ขวานฟันต้นไม้ขึ้นไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งลำต้นใกล้จะขาด จึงใช้ให้เจ็ดคะนงไปคอยรับต้นไม้ โดยให้เหตุผลว่า ถ้าปล่อยให้ไม้ล้มเองแล้ว ไม้อาจจะหักกลางต้นใช้ไม่ได้ เจ็ดคะนงพาเชื่อไม่รู้ว่าจะเป็นอันตราย จึงไปคอยรับต้นไม้ใหญ่ขึ้นไปตามคำสั่งของพ่อ เมื่อตัดต้นไม้ได้ทีแล้ว ลำต้นจึงโค่นลงทับเจ็ดคะนง มีกิ่งไม้ใบไม้มากมายปกคลุมร่างของเจ็ดคะนงไว้ ฝ่ายพ่อคิดว่าลูกคงตายแล้วก็มีความเวทนาสงสารลูกเป็นอันมาก ในใจรู้สึกผิดที่คิดร้ายฆ่าลูก เมื่อคืนวันเวียงมองหาร่างลูกไม่พบ จึงเดินร้องไห้กลับบ้าน

ฝ่ายเจ็ดคะนงยังไม่ตาย เพียงแต่สลบไปครู่เดียวก็รู้สึกตัวตื่นขึ้น จึงขยับตัวแล้วยกต้นไม้ใหญ่ที่ทับนั้นออกจากตัว เมื่อมองหาพ่อไม่พบจึงเก็บขวานที่พ่อลืมทิ้งไว้มาถาก

ไม้ใหญ่ นั้นจนเกลี้ยง สวยงามกลายเป็นเสา เรือนขนาดใหญ่โดยรอบเท่ากับกลองเพลใบใหญ่
เสร็จแล้วแบกเสา เรือนกลับบ้าน ฝ่ายพ่อแม่เห็นลูกยังไม่ตายเข้ายังแบกเสา เรือนต้นใหญ่
กลับมาอีก ก็ดีใจและแปลกใจในความแข็งแรงของลูก ตรงเข้าไปกอดพร้อมกับร้องให้ขอ
โทษลูกที่พ่อแม่คิดไม่ดีเช่นนั้น เจ็ดคะแนนไม่ได้ว่าอะไรและไม่ถือโทษพ่อแม่ เพราะตน
เองผิดมนุษย์ที่กินข้าวจุกว่าคนอื่น จนทำให้ครอบครัวต้องพลอยลำบากยากจน จึงคิดว่าถ้า
ตนอยู่กับพ่อแม่ต่อไป พ่อแม่คงต้องอดอยาก

ดังนั้นเจ็ดคะแนนจึงตัดสินใจลาพ่อแม่พี่น้อง เดินทางแสวงหาโชคตามลำพัง
ระหว่างการเดินทางไปตามป่า เมื่อรู้สึกหิวก็จับช้าง เสือ เนื้อ กวาง หรือสัตว์อื่น ๆ มา
ฉีกย่างไฟกินเป็นอาหาร ไม่มีสัตว์ร้ายใด ๆ ในป่าจะทำอันตรายเจ็ดคะแนนได้เลย

กล่าวถึงชายอีกคนหนึ่งมีนามว่า เจ้าร้อยเล่ม เกวียน เป็นคนมีกำลังวังชามาก
สามารถลากเกวียนที่บรรทุกของไว้เต็มได้ถึงร้อยเล่ม เกวียนเป็นที่น่าอัศจรรย์ อยู่มาวันหนึ่ง
เจ็ดคะแนนเดินทางผ่านมาพบกับเจ้าร้อยเล่ม เกวียนกำลังลากเกวียนอยู่ จึงอยากประลอง
กำลังกับเจ้าร้อยเล่ม เกวียนคิดว่าใครจะมีกำลังมากกว่ากัน เจ็ดคะแนนเดินเข้าไปทางหลัง
เกวียนเล่มสุดท้ายที่เจ้าร้อยเล่ม เกวียนกำลังลากอยู่ แล้วจับคิงไว้ เกวียนก็หยุดลงทันที
ทำให้เจ้าร้อยเล่ม เกวียนมีความสงสัยว่าทำไม เกวียนจึงหยุดหรือไปคิดอะไรอยู่ จึงเดินมา
คุบเจ็ดคะแนนเข้าที่เกวียนที่มาคิง เกวียนของตนไว้ เกิดการชกค้อยต่อสู้กันอยู่เป็นเวลานาน
ก็ไม่มีใครแพ้ชนะ เมื่อเหนื่อยเข้าทั้งสองคนจึงหยุดพักและถามชื่อเสียงกัน ในที่สุดทั้งสอง
ต่างสัญญาเป็นเพื่อนน้ำมิตรกัน แล้วพากันเดินทางต่อไป

ยังมีชายอีกคนหนึ่งมีนามว่า เจ้าไม้ไผ่ร้อยกอ เป็นคนที่มีกำลังมากเหมือนกัน
สามารถฟันไม้ไผ่ได้จนหมดคงพญาไฟ เมื่อฟันได้ร้อยกอก็จะนำมาผูกติดกันเข้าแล้วลากไป
ขาย ฝ่ายเจ็ดคะแนนและเจ้าร้อยเล่ม เกวียนมาพบเข้า จึงอยากลองกำลังกับเจ้าไม้ไผ่
ร้อยกอ เจ้าร้อยเล่ม เกวียนเป็นผู้ทดลองก่อน โดยย่อไปคิงกอไผ่กอสุดท้ายเอาไว้
เจ้าไม้ไผ่ร้อยกอก็ยังคงลากไม้ไผ่ต่อไปได้ แต่ลากได้ช้าลง เมื่อเจ็ดคะแนนเข้าไปคิงบ้าง
เจ้าไม้ไผ่ร้อยกอก็ลากต่อไปไม่ได้ทันที เกิดความสงสัยว่ากอไผ่ของตนจะไปพันต่อไม้
อะไรไว้ จึงเดินหันหลังกลับมาคุบเจ็ดคะแนนกับเจ้าร้อยเล่ม เกวียน นิกรู้นที่ว่าคนทั้งสองนี้
เองที่มาคิงไว้ ได้ค้อยกเถียงกันจนถึงขั้นชกค้อยกัน โดยชกค้อยกับเจ้าร้อยเล่ม เกวียน
เมื่อได้ต่อสู้กันเป็นเวลานานก็ไม่มีใครแพ้ใครชนะ เจ็ดคะแนนได้เข้าไปห้ามและขอเป็น
เพื่อนกันคิดว่า เขากล่าวว่าเราทั้งสามต่างก็มีกำลังมาก ถ้าเป็นเพื่อนกันแล้วก็จะไม่มีใคร
สู้ได้ เจ้าไม้ไผ่ร้อยกอเห็นด้วย จึงตกลงเป็นเพื่อนกัน ทั้งสามต่อกันเดินทางต่อไป

ทั้งสามคนเดินทางมาถึงแม่น้ำใหญ่แห่งหนึ่ง เมื่อเดินลัดเลาะไปตามชายฝั่ง ได้พบชายคนหนึ่งชื่อ หัวตอกลิ เจ้าหัวตอกลิเป็นคนที่มีความแข็งแรงเหมือนก้อนเหล็ก สามารถเอี้ยวหัวของตนตอกดินตึ๊งตึ๊ง ทำเผือกทำลี้จับปลาขายได้มากมาย เมื่อทั้งสามสหายมาพบเจ้าหัวตอกลิกำลังเอี้ยวหัวตอกไม้อยู่ในน้ำ ต่างรู้สึกอัศจรรย์ใจในความแข็งแรงของเจ้าหัวตอกลิ จึงคิดอยากจะทำลี้คุณ ดูนั้นเจ้าร้อยเล่มเกวียนกับเจ้าไม้ไผ่ร้อยกอ จึงปลัดกันค้ำน้ำลงไปจับไม้เอาไว้ ไม่ให้เจ้าหัวตอกลิตอกไม้ได้สำเร็จ แต่ก็ไม่สามารรถแก้งเจ้าหัวตอกลิได้ เจ็ดคนนั้นจึงลองดูบ้างปรากฏว่าทำได้สำเร็จ เจ้าหัวตอกลิรู้สึกสงสัยที่ตอกไม้ไม่ลงเสียที จึงค้ำน้ำลงไปดูเห็นเจ็ดคนนั้นกำลังแก้งตนอยู่ที่โกรทตรงเข้าไปต่อสู้กับเจ็ดคนนั้น สู้กันตั้งแต่ในน้ำจนเผือกที่ทำไว้พังทลายหมด และขึ้นมาสู้กันบนบกต่ออีกเป็นเวลานาน ก็ไม่มีใครแพ้ชนะ ในที่สุดก็เลยชักชวนเจ้าหัวตอกลิมาลี้ญาเป็นเพื่อนร่วมตายอีกคนหนึ่ง แล้วทั้งสี่สหายก็ออกเดินทางแสวงหาโชคลาภต่อไป

จนกระทั่งทั้งสี่คนเดินทางมาถึงป่าใหญ่แห่งหนึ่ง ที่ป่าแห่งนี้ล้วนแต่มีสิ่งต่าง ๆ ใหญ่มาก ไม่ว่าจะเป็นต้นไม้ นกหรือจิ้งหรีด นกแต่ละตัวโตใหญ่เท่าเกวียน จิ้งหรีดก็ใหญ่ขนาดเท่ากับประทุนเกวียน เมื่อสี่สหายไปพบจิ้งหรีดเข้ารูหนึ่ง จึงนึกอยากกินจิ้งหรีดขึ้นมาเพราะเนื้อมันอร่อยมาก ประกอบกับหิวด้วย เจ้าหัวตอกลิรับอาสาลงไปอยู่ในรูจิ้งหรีด รูนั้นมีขนาดเท่ากับถ้ำที่เดียว และขาของจิ้งหรีดแต่ละขาใหญ่เท่าท่อนซุง ดังนั้นเมื่อเจ้าหัวตอกลิลงไปรูเพื่อจะดึงขาจิ้งหรีดขึ้นมา จึงถูกจิ้งหรีดใช้ขาตีกระดูกกระเด็นออกมา เจ้าร้อยเล่มเกวียนลงไปบ้าง ก็ถูกจิ้งหรีดตีออกมาเช่นกัน เจ้าไม้ไผ่ร้อยกอลงไปบ้าง ก็ถูกตีออกมาอีก สรุปแล้ว ทั้งสามคนลงไปเพื่อจะจับจิ้งหรีดขึ้นมากินไม่สำเร็จ คราวนี้เป็นที่ของเจ็ดคนลงไปบ้าง เมื่อดึงขาจิ้งหรีด เขาก็ยืนปักหลักแน่นและจับขาจิ้งหรีด ทันใดนั้นจิ้งหรีดรู้สึกตัว ก็ใช้ขาตีเจ็ดคนนั้น แต่เขาก็ไม่ขยับเขยื้อนพร้อมกันนั้นเจ็ดคนนั้นก็กระชากรวมันเต็มแรง ขาข้างนั้นของจิ้งหรีดก็หลุดติดมือมา เขาจึงลาขาของมันออกมาจากรู โดยที่จิ้งหรีดไม่ได้ตามขึ้นมา ขาจิ้งหรีดนั้นกะกันว่าจะกินไปได้ถึงเจ็ดวันก็ยังไม่หมดทีเดียว

หลังจากนั้นทั้งสี่สหายก็จะลงมืออย่างขาจิ้งหรีด แต่ยังไม่รู้จะหาไฟหาได้อย่างไร เมื่อทั้งสี่สหายมองไปข้างหน้านั้น ก็แลเห็นหลังคาบ้านเรือนอยู่ลิบ ๆ จึงเกิดความหวังที่จะได้ไฟมาอย่างขาจิ้งหรีดก็กินกันอย่างแน่นอน ทั้งสี่สหายปรึกษากันแล้ว ตกลงให้เจ้าหัวตอกลิเป็นผู้ไปขอไฟจากชาวบ้านที่เห็น เมื่อไปถึงบ้านหลังนั้นก็พบยักษ์แก่ตนหนึ่งอยู่บนบ้าน และมีกองไฟก่อไว้ใต้ถุน เจ้าหัวตอกลิจึงเอ่ยปากขอไฟจากยักษ์ ยักษ์แก่ก็บอกว่าอยากได้ก็ไปหยิบที่ใต้ถุนเอาเองเถอะ เจ้าหัวตอกลิพาชื่อไม่คิดว่ายักษ์แก่จะมีเล่ห์

กลอะไร จึงเดินเข้าไปเอาไฟที่ใต้ถุน ทันใดนั้นก็มีการเพลิงใหญ่ตกลงมาครอบเจ้าหัว
ตอกลิ้นที่ แม้จะแก้ไขคืนรอนอย่างไร ก็ไม่สามารถจะแหกกรงเหล็กออกไปได้ ขณะนั้น
เองพวกยักษ์ก็กรูกันเข้ามาช่วยยกกรงเหล็กขึ้นแล้วหักแข็งหักขาเจ้าหัวตอกลิ้น จากนั้นก็นำ
เจ้าหัวตอกลิ้นไปเก็บไว้ในขัง เพื่อเอาไว้เป็นอาหารต่อไป

ฝ่ายสามสหายที่นั่งรออยู่เป็นเวลานาน จึงตกลงให้เจ้าไม้ไผ่ร้อยกอไปขอ
ไฟและคุเจ้าหัวตอกลิ้นด้วย ก็เสียที่ยักษ์แก่ ถูกจับไว้หักแข็งหักขาเอาเก็บไว้ในขังอีก ต่อ
มาเจ้าร้อยเล่มเกี่ยวลงไปคุบ้าง ก็ถูกยักษ์จับหักแข็งหักขาอีกเช่นกัน เหลือแต่เจ็ดคน
อยู่คนเดียว เมื่อรอนานแล้วเพื่อนทั้งสามก็ยังไม่มา การหายไปนานเช่นนี้ ทำให้สงสัยว่า
เพื่อนทั้งสามอาจจะได้รับอันตรายเป็นแน่ เจ็ดคนนั้นมีความสงสัยและเป็นห่วงเพื่อนมาก
จึงเดินตรงไปที่บ้านหลังนั้น เมื่อไปถึงแล้วก็ร้องตะโกนถามว่า มีใครอยู่บนบ้านหรือเปล่า
ยักษ์แก่ตอบไปว่า มี ข้าอยู่บนนี้เอง เจ้าต้องการอะไรหรือ เจ็ดคนนั้นก็ตามต่อไปว่า
เห็นเพื่อนของฉันทันสามคนมาที่นี้หรือเปล่า ยักษ์แก่เจ้าเล่ห์ตอบว่าไม่เห็น เจ็ดคนนั้นจึง
เอ่ยปากขอไฟบ้าง ยักษ์แก่ก็บอกว่าไฟอยู่ใต้ถุน อยากได้ก็เอาไปเถิด เจ็ดคนนั้นเป็นคน
ฉลาด เขาสังเกตเห็นรอยเท้าของเพื่อนทั้งสามคนที่เดินเข้าไปเอาไฟ แต่ก็ไม่กล้าอะไร
จึงเดินตรงจะเข้าไปเอาไฟบ้าง ยังไม่ทันที่เขาจะทำอะไร ก็มีกรงเหล็กตกลงมาครอบ
เขาทันที เขาหัวเราะและรู้ทันทีว่าเพื่อนทั้งสามถูกจับด้วยวิธีนี้เอง แล้วเจ็ดคนนั้นก็กระโดด
ถีบกรงเหล็กหักกระเด็นไป ทันที่ทันใดนั้น เขาก็กระโดดขึ้นบนบ้าน แล้วจับยักษ์แก่เหวี่ยง
ลงดิน พร้อมกับบังคับให้บอกว่าเพื่อนของเขาทั้งสามอยู่ที่ไหน ฝ่ายเพื่อนทั้งสามได้ยิน
เสียงของเจ็ดคนนั้นก็ดีใจ และตะโกนบอกว่าตนอยู่ในขังถูกยักษ์จับหักแข็งหักขาเดินไม่ได้
เจ็ดคนนั้นจึงจับยักษ์แก่นั้นหักแข็งหักขาบ้าง แต่ก็ยังไม่หายแค้น จึงบอกแก่ยักษ์แก่ว่าเรา
จำเป็นจะต้องฆ่าเจ้าทั้งเสียแล้ว ยักษ์แก่จึงอ้อนวอนขอชีวิตต่อเจ็ดคนนั้นว่าอย่าฆ่าตนเลย
ตนมีน้ำมันวิเศษทาแข่งทาขาที่หักแล้วก็จะหายดังเดิม เจ็ดคนนั้นจึงบังคับให้ยักษ์แก่เจ้าเล่ห์
นั้นเอาน้ำมันวิเศษมาทาแข่งขาของเพื่อนทั้งสาม เมื่อยักษ์ทาขาให้เพื่อนทั้งสามหายดีแล้ว
จึงทาขาของตนบ้าง เมื่อยักษ์แก่เจ้าเล่ห์ใช้น้ำมันวิเศษทาแข่งขาจนหายเป็นปกติแล้ว ก็
รีบวิ่งหนีเข้าไปในเมืองของยักษ์ เพื่อไปบอกหัวหน้ายักษ์ผู้เป็นเจ้าเมืองปกครองว่า บัดนี้มี
มนุษย์มาบุกรุกในเขตเมืองของเราแล้ว ขอให้รีบไปปราบมนุษย์โดยเร็ว

เมื่อเจ้าเมืองยักษ์ได้ฟังดังนั้น ก็มีความโกรธแค้นมาก จึงสั่งให้ตีกลองศึกขึ้น
ดังสนั่นหวั่นไหว เพื่อระดมทหารยักษ์ทั้งหลายออกมาสู้รบกับมนุษย์ ทหารยักษ์ก็กรูกันออกมา
เป็นจำนวนหมื่นจำนวนแสน ฝ่ายเจ็ดคนนั้นและเพื่อนทั้งสามช่วยกันหักต้นไม้ตั้งต้นรังและเสา
เรือนมาทำเป็นอาวุธต่อสู้กับพวกยักษ์ มนุษย์กับยักษ์ต่างสู้รบกันเป็นพัลวัน สีสหายใช้อาวุธ

ต่อสู้กับพวกยักษ์ตาย เกล่อนทีละเป็นพันเป็นหมื่น ในที่สุดก็รบชนะและสามารถจับเจ้าเมืองยักษ์ไว้ได้ พวกยักษ์จึงยอมแพ้ และยกเมืองให้เจ็ดคนนและเพื่อนทั้งสามปกครองบ้านเมืองแทน เจ็ดคนนจึงได้เป็นเจ้าเมือง ราชากิเชกเป็นพระเจ้าสัตตกุมภราช ส่วนเพื่อนทั้งสาม ที่ได้รับปูนบำเหน็จรางวัลให้มียศฐาบรรดาศักดิ์ทรัพย์สินเงินทองและข้าทาสบริวารโดยทั่วหน้ากัน เมื่อพระเจ้าสัตตกุมภราชอยู่เป็นสุขสำราญดี ก็มีความรำลึกถึงบิดามารดาว่า การที่ตนได้ดิบได้ดีจนถึงเป็นกษัตริย์มีความสุขสำราญนั้น ก็เพราะตนไม่ลบหลู่คุณของบิดามารดา แม้ว่าบิดามารดาที่คิดทำร้ายตนนั้นก็เพราะว่าตนกินจุมาก ถ้าไม่ทำเช่นนั้นครอบครัวจะยากจนและพ่อแม่พี่น้องจะอดอยากพากันตายหมด การที่บิดามารดาได้ทำลงไปเช่นนั้น จึงเป็นความจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้นั่นเอง เมื่อคิดดังนั้นแล้วพระเจ้าสัตตกุมภราชจึงเสด็จไปรับบิดามารดาและพี่น้องมาทำนุบำรุงให้มีความสุขสืบต่อไป การคิดและทำเช่นนั้น จึงเรียกได้ว่าเป็นผู้ที่มีความกตัญญูตบเวที่ต่อบิดามารดา คนทั่วไปได้ยินได้ฟังย่อมจะสรรเสริญ ส่วนเพื่อนทั้งสามต่างก็ได้รับบิดามารดาของตนมาอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขสำราญตลอดมา

นิทานเพลงโคราชเรื่องเจ็ดคะนง

1. ไม่ทำลายเคียดคล้ายชิง มีครอบครัวหนึ่ง - มีลูกหลายคน - ในจำนวนนี้
ก็มีลูกชายรูปร่างใหญ่สูงโหย่น พละกำลังวังชา มาหลายขาหลายแขน
เขาส่งในขณะนั้น กินข้าวได้วันละเจ็ดคะนง นักศึกษาที่มาทุกคน
มาช่วยกันตั้งวางคะนง ๆ มาฟังกันให้ช้านั้น - ข้าเหนียว -
ไม่ว่าแต่ของแนวไหน ก็กินได้แต่อย่างจุ ๆ ถ้าขึ้นเปล่ยให้ลูกชายมันอยู่
ต้องยากจนเอาจริง ๆ
พ่อแม่เลยปรึกษา ว่าเองต้องฆ่าลูกเองทั้ง ขึ้นเปล่ยไว้นาน
เดี๋ยวมันทับถมล้างผลาญพวกเอง - เทียว -
2. ไม่ทำให้เสาแห้งละเนอเสารา เลยวางแผนชวนลูกชายไปในป่า
- ไปตัดไม้ทำเสาเรือน - พ่อก็ฟันโค่นต้น แล้วออกเจ็ดคะนงอย่างแนบเนียน
คือว่ากลัวเสาแตกเสาร้าว ไม่ใช่เสาหวาสาวเธอ
เหมือนพุกหนาเอาไว้นอน ไม่ไว้อ่อนไว้โหน้ม พ่อแต่เสาของเราจะล้ม
มีรับทางปลายเอาไว้นอ ๆ อย่าได้เพลอไวหน้า พ่อวางแผนเอาไว้นาบ
- ไว้เนียน -
ต้นไม้ใหญ่น้อยก็ขนาน เลยล้มทับไอ้เจ็ดคะนง หวังให้มันตายหายพัน
เพราะไม้หนักมันล้มขนาน
จึงมาตีหรือมาร้าย เลยจมดินหายตอนมารับ สงสารลูกเหลือเกิน
จึงเดินร้องกลับมา - เรือน -
3. ไม่หมายตัวละเนอหมายตน กล่าวฝ่ายไอ้เจ็ดคะนง - ยังไม่ตาย -
พ่อแต่ฟันขึ้นมา ก็กลามาแบกต้นไม้ เพราะเรี่ยวแรงก็ยังมี ไม่หมายตีหมายเดือน
มีสุราเอามาริน ไม่มาคั้นมารน เลยแบกเสาทั้งหง่าตั้งต้น
เดินห่อกลับมาเรือน ๆ ฝ่ายแม่ก็นั่งร้อง จนน้ำตามาร่วง - มาริน -
ฝ่ายพ่อแม่ก็ดีใจ แต่ที่ทำไปด้วยความจำเป็น นื่อง ๆ จะลำบาก
จะยากจะเข็ญ น้ำแข็งปาดประจำปอนด์
ไอ้เจ็ดคะนง เลยนั่งก้มหน้า ว่าผมต้องลาแม่พ่อก่อน
ข้าวันยังก็น้อยไม่พอร้อยถึงเกวียน กลัวนื่องไม่พอ - กิน -
4. ไม่ข้าเหนียวละเนอข้าเหน็ด นำสงสารแต่ไอ้เจ็ด - คะนง - ต้องจาก
พ่อแม่พี่น้อง เดินร้องมาตามโนน มีข้าขาวม้ามาผืนเดียว มาโคคเดียวแม่สาวคะนง

สองเท้าก้าวเดินระหกระเหินเดินร่าย ต้องอ้าลาอาลัย
 น้ำตาร่วงเดินร้อง ๆ เวลาเดินร้อง ชลนัยก็ไหลรด - เดินริน -
 พอเดินเลาะจรลี พอปานหนีไปคนละโลก ออกจากเมืองเดินเสี่ยงโชค
 บุกว่าลาล่าละล้ง

เป็นฝ่ายเดินฝ่ายก้าว เหมือนมั่งเก่าฝ่ายกาง พอหิวก็มา ช้างป่า
 เสือ กวาง มาย่างไฟ - กิน -

5. ที่นี้จะขอเก็บกล่าว ถึงไอ้เจ้าคนหนึ่ง ฉันไม่ทำเป็นคนนิ่ง - คนนาน -
 ชื่อไอ้ร้อยเล่มเกวียน นิทานเขียนเอาไว้ว่าอย่างนั้น กำลังวังซำก็มากสมเป็นคนนม
 - คนเนย -

ไม่รอยลิมรอยเลื่อน ลากเกวียนได้ร้อยเล่ม ถึงเกวียนจะใส่อะไรเต็ม ๆ
 ก็ลากจนหายรอยเลย ๆ เกวียนก็เกยมาร้อยเล่ม ของมันทุกไว้จนเต็ม - ตั้งร้อยหลา -
 ไอ้เจ็ดคนเห็นเช่นนั้น ว่าแรงมันจะแค่ไหน ก็เลยไปยุคนคุดเกวียนเอาไว้
 เลยหยคนึงไว้แค่นั้น

ไอ้ร้อยเล่มเกวียนเลยเวียนมาคุด เลยขอทำสู้กันหมั้น คือช้ำอยากรู้
 มากูกะมิงมาต่อยกัน - มา -

6. เลยเกิดการต่อสู้กันขึ้น ทั้งกลางคืนกลางวัน แล้วไม่ทำกลางวัน - กลาง
 ไหว - ไม่มีใครแพ้ใคร ไม่มีใครชนะใคร เลยนั่งปรึกษาสนทนากันกลางวง

เอ็งมิงชื่ออะไรว่า ลองเล่าเข้าโดยไม่เหลือ เวลาถูกก็ไม่น่าเชื่อ ทำไม
 กุล้มมิงไล่ลง ๆ ยิ่งแต่เวลาไม่ลง กำลังมิงก็ไม่เหน้อย - ไม่ล้า -

ไม่หมายเดือนหมายปี พุดไม้ปี่ไม้ป่น ก็นั่งชื่อไอ้เจ็ดคน เล่าไปแบบไม่ปด
 ก็นั่งชื่อไอ้ร้อยเล่มเกวียน มาเองเป็นเพื่อนกันหมด เลยผูกมือถือเป็นมิตร
 ร่วมเดินทาง - มา -

7. เผอิญจะเป็นด้วยชะรอยบุญ หรือชะรอยกรรม สองเกลอก็กเดินตาม
 - รอยกัน - มาปะกะหาชายนายหนึ่ง กล่าวถึงไว้ว่านั้น มันมีกำลังมากหลาย
 ชื่อว่าไอ้ไผ่ร้อยกอ

พันไม้ไผ่ที่หนึ่งจะขาดถึงหลายร้อยลำ ลากไปขายวันยังค่ำ ตัดบ่อย ๆ จน
 ร้อยหลา ๆ จะเล่าพอขึ้นอารมณ์ ไม่ทำชะรอยรีบ - ชะรอยเร่ง -

เจ็ดคนกะคนทั้งสอง อยากทดลองพลังกำลัง ไปดึงไม้ไผ่เอาไว้ทางหลัง
 ไม่กำหลบกำหลีก

รสจะหวานคือกันอ้อย ก็เลยได้ต่อยกันอีก ผลสุดท้ายก็ได้โอบอุ้มเป็นเพื่อน

กัน - เอง -

8. วันนี้จะเล่าเอาไม่เหลือ แล้วอย่าว่ากำปั้นเสีย - กำปั้นหาย - ทั้งสามคน
เดินทางมา ถึงฝั่งแม่น้ำใหญ่ มาเจอไอ้หัวตอกสี่ หัวมันนี่แข็งปานหิน
เอาค้อนตีธรรมดา ลั่นหนาไม่ลงคอก ไอ้มันเอาหัวตอก
สี่คำจาลงดิน ๆ เวลาลงดินแล้วไม่เกิดลงดิน - ลงแล้ว -

ทั้งสามคนก็ปรึกษา เจรจาไปตามคำ ไอ้คนหนึ่งมุดลงในน้ำ ไปซัดขวาง
ไว้ตามเคย

ไปคำเอาไม่ไม่ให้หลิน จมดินไม่ได้เลย จะลองกำล้างกะหัวตอกสี่ คนนี้
จนได้ - แลว -

9. ไอ้ร้อยเล่มเกวียน กับไอ้ไฟร้อยกอ ผลิตกันค้ำน้ำเลาะ - ทีละคน -
แต่คนค้ำน้ำไปค้ำสุดท้าย คือไอ้นายเจ็ดคะนง มันเลยตอกสี่ไม่เข้า ฉะนั้นจะเล่าไปที่ละข้อ
ไอ้หัวตอกสี่เลยค้ำน้ำลงไปค้ำ ก็ได้ต่อสู้กัน สู้กันไอ้อย่างนาน ต้องสู้กุกูกู
กุกูยากขอสู้เกิน แต่ไม่ใช่สู้เขิน - สู้เก้อ -

สู้บนบกเกิดศึกแล้ว สู้ในน้ำเกิดศึกแล้ว เอาจนสี่พังทลาย ไม่มีใครชนะใคร
เลยหยุดเรื่องเกวียนทะเลาะ

เลยผูกไมตรีเป็นเพื่อนตาย อย่าทำอะไรกันหนอ ต่อไปนี้หน้าไอ้เจ็ดคะนง
เองเพื่อนกัน - นอ -

10. ที่นี้สี่สหายก็ได้เดินทางมาถึงกลางป่าใหญ่ หอมกลิ่นบุปผามาลัย
- ทั้งคอกประยง - ทั้งต้นไม้อีกใหญ่หลากหลายหลายอยู่เต็มคอก ได้ร่วมเป็นร่วมตาย
นับว่าได้ผลประโยชน์

ทั้งต้นไม้อีกใหญ่มา นกกาก็ใหญ่มี ฟุ้งละมั่งข้างหมี่ กวางทรายก็ใหญ่หมด
ขนาดมดขี้ใหญ่มาก เกินว่าข้างใหญ่หม่น - ใหญ่มอ -

ตัวจิ้งหรีดใหญ่เท่าเรือ น้ตะเคียนต้นเท่ารถ ของอะไรก็ใหญ่หมด
ไม่เท่าแห่งเท่าเรา

สี่สหายก็เชิงหิว จนตาลายตัว เต็มที่หน้า เองเดินมานาน ก็หยุดเหนื่อย
นั่งพักสักที - นอ -

11. จังจะเป็นคราวดีก็หรือว่าคราวร้าย หิวมากตาลาย - ตอนเข้าป่าเข้ารก -
ตาก็แล้งขำเลื่องมอเมียง ไปกลางคอก เห็นจิ้งหรีดตัวหนึ่ง มันวิ่งบึ่งมาเข้ารู

ไอ้หัวตอกสี่เลยอาสา ว่าเดี๋ยวข้าจะไปด้วย คุณเนื้อคู้ตัวปานวัวควาย
เดี๋ยวกูจะเดินหมุ่นไปคู้ ๆ เมื่อเวลาไปคู้ไม่หวังไปซัด - ไปดี -

ไอ้หัวตอกลงไปคู้ ก็ถูกตีจนกระเด็น ตัวมันใหญ่ไม่ใหญ่เล่น ๆ
ซากก็ยาวเท่า ๆ กระโถ

ไอ้เจ็ดคะแนนเลยชั้นอาสา ไปดึงเอาขาของมันได้ ถ้าได้ก็พออย่าง
ลองนั่งชิมคู้ ป๊ะเนื้อคือจะมัน - คี -

12. ว่ากรรมเอ๋ยกรรมจะทำอะไร ทำไมเองจะได้ไฟ - ย่างจี้กะหรือค -
ไปแล้วเห็นบ้านหลังหนึ่ง สีเกลอกก็จึงได้คิด ให้ไอ้หัวตอกลงไปขอสักทีจะว่าอะไร
ไม่ทันสังเกตเหตุการณ์ ว่าบ้านนั้นมันเป็นยักษ์ ไปถึงก็ขอโกรกราก
ไม่เป็นห่วงเป็นโย ๆ เป็นหยอกเป็นเข้ามิใช่ว่าเป็นเข้า - เป็นเย็น -

ไฟถูกอ้าวไว้ในใต้ถุน ให้มันไปหมุ่นจับคู้نهاมา แผนการมันมากไอ้ยักษ์
ซึ่งสมเหมาะเอามั่ง

เอากรงเหล็กขังแล้วหักขา จับคว้าน้ำโยนลงยั้ง เพื่อนกันคอยอยู่
จนสุริยัน ตะวันก็ลง - เย็น -

13. ไอ้หัวตอกลงมันหาวิธี - ไปต่อ - มันนานหลายเลยให้ไอ้ไฟร้อยกอ
ไปตาม ก็ถูกยักษ์มันหักขา ไม่กลับมาทั้งสาม คนสุดท้ายไอ้เจ็ดคะแนน
เลยเป็นคนวนไปต่อ

ไม่รู้จะเนหลงนัย ปานปล่อยปลาไหลลงน้ำ ความอยากเจอไอ้เกลอทั้งสาม
หรือเดินดงไปหลงนอ ๆ ปะมันไม่พอจะหลงหน้า หรือมันจะพากันหลงหน้า - หลงเหนอะ -
พอไปถึงก็เห็นรอยเท้า ที่ยักษ์เผ่ามันรอยทำ กรงเหล็กเลื่อนชิดมาปิดทาง
ต่ำ กระโดดก็บไม่พอร้อยที

พอกรงเหล็กหักเลยจับยักษ์ได้ ปะฆ่าให้ตายไอ้เผ่านี้ ไอ้ยักษ์ใจชั่ว
กลัวเจ็ดคะแนน จนตัวสิ้นเทา - เนอ -

14. ยักษ์ก็เลยอ้อนวอน ให้จงชีวิตผมไว้ ให้ฟังคำผมไหว - ผมวอน -
เจ็ดคะแนนเจ้าเขา ฟังเจรจาผมเสียก่อน เพื่อนของท่านทั้งสามคน
ผมจับโยนใส่ยั้งผมไว้

ถึงผมจะหักขามันทั้งย่าว่านผมก็หา ยาวิเศษที่รักษา ทาแห้งแผลก็หาย ๆ
มันยกมือท่อมหัว แล้วก็เดินไปก่อห้อง - ก่อหอ -

พอสามเกลอได้เจอบา ใจก็ชุ่มใจก็เย็น พอทานี้ก็เดินเป็น
เลยปล่อยยักษ์เดินกระหย่อง

ไอ้ยักษ์วังรีนี้เข้าเมือง ไปเล่าเรื่องทุกรายน้อง
ไปทูลหัวหน้าช่วยฆ่ามนุษย์ ก็บังเป็นโร - เนอ -

15. ฝ่ายเจ้าเมืองรู้เรื่องก็เกิดใจร้อน เอ้าไอพวกไหนมันกล้ามาบ่อน
- หัวใจเรา - จึงตีกลองร้องประกาศ ขึ้นยืนพงาดปานขุนเขา
สั่งเกณฑ์คนพลรบให้มาพบด้วยใจร้อน

ไอ้มนุษย์แมงเม่าจะบินเข้ากองไฟ พอเห็นหน้าก็ฆ่าให้ตาย
สุมกะพินบนกองฟอน ๆ เนอแม่พ้อนกองเฝ้า พุดกันไม้กองสาว - กองแฟน -
ไอ้หัวตอกลิ้กคัสส เออาหัวชนกำแพงเมือง กำแพงก็พังดังเปรี้ยง
ทลายหมดกำแพงมี

ทั้งสามสหายไอ้เจ็ดคะนน ก็ถอนเอาต้นเต็งรังตี พวกยักษ์ถูกตี
จนปากเงาะโตย ปานกินรัง - แตน -

16. พละกำลังก็ยังมี ยิ่งตีก็ยิ่งมา สี่สหายก็ใจกล้า - ปานคุณหญิงโม -
ยักษ์ถูกตีจนล้มตาย หัวหน้าใหญ่ยิ่งโมโห ไอ้ไฉ่ร้อยกอกก็แหลมไม้ไฉ่ แล้วขึ้นสายยิงมัน

ไอ้ร้อยเล่มเกี่ยวน้กลากดิน ขนเอาหินมาแต่เขา ขว้างปากไอ้ยักษ์เฝ้า
ปราสาทก็โค่นเหลือแต่คาน ๆ สี่แรงแข็งขัน ช่วยกันไม้แต่เคียว - แต่เข็ญ -

ไอ้พวกที่อยู่ในปราสาท ก็ถูกอัดกะหินกะปูน ปราสาทด้านซ้ายสมัยญี่ปุ่น
เลยพังแน่แหล่เหลือแต่กระโปรง

ถูกขว้างกะหิน ปราสาทก็หัก บรรดายักษ์ ๆ ก็ตายลง
ข้างพังทลายเป็นโรงแรมกลม แม่นมเป็นไต - เลน -

17. โทษจะถูกหินด้วยละเนอไม้คา แคมไฟยิงไหม้คะ - ไหม้คา -
สี่สหายก็ร้ายเข้าเมือง มาถึงเวียงกลางปราสาท ฝ่ายเจ้ายักษ์เลยหมอบอยู่
สงสัยจะสู้มนุษย์ไม่ได้

เมืองไอ้ยักษ์ปักใหญ่ เสียหายสาหัส เลยนั่งค้ำน้บกราบบาท
อัญชี่สี่สหาย ๆ พอนอบน้อมมันก็หยุดสาเหิม - ซ่าเห่อ -

เกิดเป็นไทยตายเป็นไทย ผมขอมอบกายยอมเป็นทาส
ขอเป็นข้าฝ่าพระบาท อภัยสักทีเกิดสี่เป็นทอง

ผมขอมอบเมืองหน้า อย่าให้น้ำตาชาวเมืองนอง ให้เจ็ดคะนนคนนี้เนอ
เป็นเจ้าเมือง - เนอ -

18. ถ้าว่ายักษ์จะให้เราเป็นท้าวพารา มันต้องชนสัมภาระ
- บัดควาคท้องพระโรง - ตลอดทั้งวอหอคอย อย่าให้มิชฝอยช้ผง
เจ็ดคะนนเลยได้เป็นราชา ชื่อว่าสัตตกุมภราช

ทั้งสามเกลอเลยได้กลาย คอก็ใส่คาทอง ได้รับทานรางวัลของ
ทั้งไร่นาข้าทาส ๆ เลยหายยากหายทุกข์ ตลอดทั้งชาฉัน - ชาเขอ -
เมื่ออยู่ดีกินดีก็คิดถึงพระมารดา ท่านคงลำบากหนักหนา อยากร่มนั้นแลหมั่นดู
กตัญญูผู้ให้กำเนิด ท่านแสนประเสริฐแต่ไรอยู่ นักเรียนที่ฟังเอาอย่าง เอา
เยี่ยง ท่านบ้างเป็นไร - เขอ -

19. ถึงบิดามารดาจะหวังฆ่า ท่านให้ตาย แต่ก่อนมดก็ไม่ให้ได้
- ไรไม่ให้ยอม - พระองค์ก็ไม่เคยเคียดเคือง อยากรหาเรื่องออมซ่อม
เลยสั่งทหารขันอาสา เข้ามากันให้เต็ม

จะเดินทางไปรับพ่อแม่ที่คอยแลคอยเหลียว คิดถึงเมื่อครั้งนั่งกินข้าวเหนียว
ต้องคอยและคอยเต็ม ๆ อดอยากลำบากหลาย จะกินก็ต้องคอยลับ - คอยลิ -

พระองค์เลยสั่งเอาวาทอง ไปรับแม่พระองค์ที่ เหล่าทหารขมันขมี
ก็มาราบทูลพระองค์ท่าน

พ่อแม่มาเห็นก็จำไม่ได้ เกือบจะไหว้ลูกเองนั่น ดูหน้าก็वालใช้เจ็ดคะแนน
ลูกเอง - นี้ -

20. นี่แหละท่านทั้งหลายให้จำไว้เป็นตัวอย่าง ต้องพินิจคิดวาง - ตัวอยู่ -
ถ้าหากว่าใครถือร่วมอยู่ในความกตัญญู อนาคตจะสดใส ให้จำไว้เป็นตัวอย่าง
จะตกน้ำก็ไม่ไหล ตกไฟก็ไม่ลุก จะอยู่ดีมีสุข ใครจะทำก็ทำไม่ลง
เล่าตามหลักบางที่ก็ไม่ลืม - ไม่นั่น -

ถ้าคนไหนไปได้ดี อย่าลืมบิดามารดา ไปได้สามมีหรือภรรยา
ต้องหมั่นแลหมั่นดู

ได้ข้าวหลงพ่อ ได้เมียหลงแม่ บางทีไปแซงจนหลงหมู่
จะตกนรกหมกไหม้บาปจะลง - มัน -

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. ครูนำภาพ คะแนน ให้นักเรียนดู แล้วนำสนทนาถึงลักษณะของคะแนน ประโยชน์ใช้สอยของคะแนน ให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูเป็นผู้สรุปในตอนท้าย แล้วครูตั้งคำถามทั้งท้ายให้นักเรียนทุกคน หาคำตอบจากนิทานที่เรียนว่าทำไมถึงตั้งชื่อเรื่องว่า เจ้าคะแนน</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p>
<p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>2. ครูแจกเอกสารนิทานเรื่องเจ้าคะแนน ให้นักเรียนทุกคนอ่าน</p> <p>3. หลังจากที่นักเรียนอ่านจบแล้ว ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่องแล้ว ครูชี้แจงกำหนดสถานการณ์และบทบาทที่นักเรียนจะแสดงพร้อมทั้งเลือกผู้แสดงออกมาให้เท่ากับตัวละครในนิทาน</p> <p>4. ครูกำหนดฉากโดยสมมติให้นักเรียนฟัง กำหนดแนวทางการแสดง ทบทวนบทบาท และทำความเข้าใจกับสถานการณ์ที่จะแสดงให้นักเรียนทุกคนฟังอีกครั้ง แล้วให้นักเรียนที่จะแสดงบทบาททุกคนซักซ้อมบทบาทที่จะแสดง</p>	<p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>2. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับประวัติและที่มาของเพลงโคราช ลักษณะการแสดง การแต่งกาย โอกาสที่แสดงและแผนผังของกลอนเพลงโคราชให้นักเรียนฟัง</p> <p>3. ครูแจกแบบฝึกหัดกลอนเพลงโคราชให้นักเรียนพิจารณาเติมคำและข้อความที่เหมาะสมลงในแบบฝึกหัดนั้น หลังจากที่นักเรียนทำเสร็จแล้ว ครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้องให้นักเรียนตรวจแก้ไขด้วยตนเอง</p> <p>4. ครูเปิดแถบเสียงนิทานเรื่องเจ้าคะแนน ให้นักเรียนฟัง หลังจากฟังจบเรื่องแล้ว ครูนำนักเรียนร้องเพลงที่ละวรรคแล้วให้นักเรียนทุกคนร้องตาม 3-4 บท</p>

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p>5. ให้นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>6. หลังจากการแสดงจบลงให้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5-6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มวิจารณ์การแสดงบทบาทในนิทาน (ในกรณีที่การแสดงไม่เป็นไปตามที่กำหนดหรือมีข้อบกพร่อง ให้นักเรียนร่วมปรึกษาแสดงความคิดเห็น ปรับปรุงการแสดง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำแล้วให้จัดแสดงใหม่)</p> <p>7. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่อง ข้อคิด คุณธรรมและลักษณะนิสัยของตัวละครในนิทาน แล้วให้นักเรียนเขียนสรุปลงสมุด</p> <p>8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นตอบคำถาม ที่ครูแจกให้ "การกระทำของพ่อแม่ที่วางแผนมา เจ็ดคะแนนถูกหรือไม่เพราะเหตุใด</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>9. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้น โดยมีครูคอยสรุปอีกครั้ง</p>	<p>5. เมื่อนักเรียนร้องได้แล้วให้นักเรียนร้องเพลงที่ละวรรคพร้อมกันทั้งห้อง หากนักเรียนยังร้องไม่ได้ครูนำนักเรียนร้องเพลงที่ละวรรค แล้วให้นักเรียนร้องตาม เมื่อนักเรียนร้องได้แล้ว จึงให้นักเรียนร้องพร้อมกันประมาณ 6-8 บท</p> <p>6. ครูนำภาพตัวละครทั้ง 4 คือ เจ็ดคะแนน ไม้ไผ่ ร้อยกอ เกวียน ร้อยเล่ม หัวดอกลี ดิคนก ระดาน แล้วให้นักเรียนช่วยกันทายว่าตัวละครแต่ละตัวเป็นใคร หลังจากนั้นให้นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะนิสัยของตัวละครแต่ละตัว</p> <p>7. ครูนำสนทนากับนักเรียนถึงเนื้อเรื่องของนิทานที่ได้ฟังไป หลังจากนั้นทั้งครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่อง ข้อคิด และคุณธรรมของนิทานที่ได้ฟังแล้วให้นักเรียนเขียนสรุปลงสมุด</p> <p>8. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>9. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p>

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพหัตถ์คณะน
2. เอกสารนิทานเรื่องเจ็ดคณะน
3. เอกสารนิทานเพลงเรื่องเจ็ดคณะน
4. แถบเสียงนิทานเพลงโคราชเรื่องเจ็ดคณะน

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในบทเรียน
2. สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม
3. การแสดงความคิดเห็นและตอบข้อซักถาม
4. ตรวจผลงาน

แบบฝึกหัดกลอนเพลงโคราช

1. ไม่ทำลายเคียดคล้ายชิง มีครอบครัวหนึ่ง - มีลูกหลายคน - ในจำนวนนี้
ก็มีลูกชายรูปร่างใหญ่สูงโหย่น ผละกำลังวังชา มาหลายขาหลายแขน
เขาสাঁใน..... ก็เข้าได้....เจ็ดคะแนน นักศึกษาที่มาทุกคน
มาช่วยกันตั้ง..... มาฟังกันให้..... - ข้า..... -
ไม่ว่าแต่ของ..... ก็กินได้แต่อย่างจ ๆ ถ้าขึ้นปล่อยให้.....
ต้องยากจนเอา.....

พ่อแม่เลยปรึกษา ว่าเองต้องฆ่าลูกเองทั้ง ขึ้นปล่อยไว้....
เดี๋ยวมันทับถม.....พวกเอง - -

คำและข้อความที่นักเรียนจะนำไปเติมลงในช่องว่าง

เที่ยว ชะนาน วันละ แนวนอน ล้างผลาญ ข้าแน่น ลูกชายมันอยู่ เห็นยา
จริง นาน ทั้ง

2. ไม่ทำให้เสอแห้งละเนอ..... เลยวางแผนชานลูกชาย.....
- ไปตัดไม้ทำเสอ เรือ - พ่อก็ฟันโคนต้น แล้วบอกเจ็ดคะแนนอย่างแนบเนียน
คือว่ากลัวเสอแตกเสอรั่ว ไม่ใช่เสอหา.....
เหมือนผูกหนาเอาไว้นอน ไม่ไว้อ่อนไว้โน้ม พ่อแต่เสอของเราจะล้ม
มึงรับทางปลาย..... อย่าได้....ไวหน้า พ่อวางแผนเอาไว้นแนบ
- ไว้เนียน -

ต้นไม้ใหญ่เนื้อก็.... เลยล้มทับไอ้เจ็ดคะแนน หวังให้มันตาย.....
เพราะไม้หนักมันล้มชานาบ
จึกมาดีหรือมาร้าย เลยจมดิน...ตอนมา... สงสารลูกเหลือเกิน
จึงเดินร้อง...มา - เรือ -

คำและข้อความที่นักเรียนจะนำไปเติมลงในช่องว่าง

เปลอ เสอรา กลับ หาย หายพัน รับ สาวเรือ ไปนบ่า เอาไว้เนอ
ชานาบ

3. ไม่เข้าเหนื่อยละเนอ..... นำส่งสารแต่..... - - ต้องจาก
 พ่อแม่พี่น้อง เดิน...มาตามโนน มีผ้าขาวม้า..... มา.....แม่สาวคะนอง
 สองเท้าก้าวเดิน..... ต้องอำลาอาลัย
 น้ำตาร่วงเดินร้อง ๆ เวลาเดินร้อง ชลนัยก็ไหลรด - เดินริน -
 พอเดินเสาะจรลี ออกจากเมืองเดินเสี่ยงโชค
 บุกป่า.....
 เป็นฝ่ายเดินฝ่ายก้าว เหมือนมึงเก่าฝ่ายกาง พอหิวก็ฆ่า

คำและข้อความที่นักเรียนจะนำไปเติมลงในช่องว่าง

ละล้าละลึ่ง ช้างป่า เสือ กวาง มาย่างไฟ ระหกระเหินเดินราย
 พอปานหนึ่ไปคนละโลก ข้าเหน็ด โคศเดียว ไอ้เจ็ด คะนน ร้อง
 มาฝันเดียว

7. เพ็ญจะเป็นด้วยชะรอยบุญ หรือชะรอยกรรม
 - รอยกัน - มาปะ.....นายหนึ่ง กล่าวถึงไว้ใ้มนั้น มันมีกำลังมากมาย
 ชื่อว่า.....
 พันไม้ไผ่ที่หนึ่งจะขาดถึง..... ลากไปขายวันยังค่ำ ตัดบ่อย ๆ
 เจ็ดคะนนกะคนทั้งสอง ไปดึงไม้ไผ่เอาไว้ทางหลัง
 ไม่กำหลบกำหลีก
 รสจะหวาน..... ก็เลยได้ต่อยกัน... ผลสุดท้ายก็ได้.....เป็นเพื่อน
 กัน - เอง -

คำและข้อความที่นักเรียนจะนำไปเติมลงในช่องว่าง

อยากทดลองผละกำลัง โอบอ้อม กะทาชาย จนร้อยหรือ สองเกลอก็กเดินตาม
 อีก ไอ้ไผ่ร้อยกอ คือกันอ้อย หลายร้อยลำ

แผนการสอนที่ 4

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติและกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
วิชา นิทานพื้นบ้าน เรื่อง อินทปัตถา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 2 คาบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกลักษณะนิทานปรัมปราได้
2. สรุปสาระสำคัญของเรื่องได้
3. ระบุคุณธรรมที่ปรากฏในเรื่องได้
4. สรุปแนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อในเรื่องที่เรียนได้

เนื้อหานิทานเรื่องอินทปัตถา

กาลครั้งหนึ่งมีครอบครัวสองครอบครัว ฝ่ายหนึ่งมีบุตรชาย ฝ่ายหนึ่งมีบุตรหญิง เมื่อถึงคราวเจริญวัยเป็นหนุ่มสาว ก็ให้แต่งงานกัน ครั้นอยู่มากก็เกิดบุตรชายก่อน บิดามารดาจึงตั้งชื่อว่า เจ้าสุนวงศ์ หรือเจ้ากุนวงศ์ เจ้ากุนวงศ์เคยเจริญกรรมฐาน มาแต่ชาติปางก่อน เจริญกายสติมาแต่ชาติก่อน จึงเป็นคนมีบุญมาก คลอดออกมาก็สามารถเดินได้เลย เดินไปอาบน้ำด้วยตนเองได้ มีกายาล้ำสันแข็งแรง ครั้นอยู่มากก็คลอดบุตรเป็นหญิง เมื่อจะคลอดบุตรฝันว่าพระอินทร์เอาดวงแก้วมณีมายื่นให้ มีรัศมีส่องสว่างไสว จึงตั้งชื่อให้บุตรว่า นางอินทปัตถา บุตรทั้งสองได้เจริญวัยขึ้น ต่อมาบ้านเมืองเกิดโจรภัย ชาวเมืองเดือดร้อนทุกหย่อมหญ้า พ่อแม่จึงพาเจ้ากุนวงศ์และนางอินทปัตถาหนีโจรภัย ในขณะที่หนีโจรป่านั้นพ่อแม่มักต้องพลัดพรากจากกัน โดยเจ้ากุนวงศ์ไปกับแม่ ส่วนนางอินทปัตถาไปกับพ่อ กล่าวฝ่ายเจ้ากุนวงศ์เดินทางหนีโจรป่าไปกับแม่เป็นเวลานานมาก จนวันหนึ่งไปพบอุทยานแห่งหนึ่งจึงเข้าไปอาศัยอยู่ ต่อมาพวกโจรก็เข้ามาอาศัยในอุทยานนี้เช่นกัน ด้วยเหตุที่เจ้ากุนวงศ์เป็นผู้มีฤทธาภาพมาก จึงขับไล่โจรป่าด้วยการใช้ก้อนหินปาไปใส่กลุ่มโจรอย่างไม่ลืมหูลืมตา กลุ่มโจรพ่ายแพ้หนีไปจนหมดสิ้น เมื่อบรรดาชาวเมืองที่หนีโจรภัยมาพบเจ้ากุนวงศ์เข้า ก็ขออาศัยอยู่ด้วยจนกลายเป็นหมู่บ้าน และกลายเป็นเมืองในที่สุด บรรดาชาวเมืองจึงตั้งเจ้ากุนวงศ์เป็นพระราชาปกครองเมืองนั้น แล้วเรียกเจ้ากุนวงศ์ว่า พระเจ้ากุนสุริยวงศ์ราชกุมาร ปกครองบ้าน

เมืองด้วยความสุขสำราญสืบมา

กล่าวฝ่ายนางอินทปัตถาเมื่อคราพลัดพรากพ่อแม่และพี่ชาย นางไปกับพ่อ พ่อจึงนำนางไปฝากปู่ย่าเลี้ยงไว้ อยู่มาไม่นานพ่อได้แม่หม้ายลูกติดเป็นเมีย นางอินทปัตถาเฝ้ารอพ่อและอยากพบพ่อมาก เนื่องจากได้จากกันไปนานแล้ว นางจึงรบเร้าปู่ย่าให้พาไปพบกับพ่อบ้าง ปู่ย่าไม่ยอมพาให้นางไป แต่ทนรบเร้าไม่ได้ จำต้องพานางไปพบพ่อซึ่งอาศัยอยู่กับเมียใหม่ เนื่องจากเป็นเวรกรรมของนางอินทปัตถา เมื่อปู่ย่านำนางไปมอบให้พ่อกับแม่เลี้ยง เมื่ออยู่ต่อหน้าพ่อ แม่เลี้ยงก็ทำที่เป็นรักใคร่ แต่เมื่อพ้นสายตาพ่อของนางแม่เลี้ยงก็ทุบตีคำทอและขับไล่ นางหนีเข้านางอินทปัตถาก็มา เรื่องที่ถูกทุบไปเล่าให้พ่อฟัง พ่อก็ต่อว่าแม่เลี้ยง แม่เลี้ยงก็บอกว่าอย่าไปเชื่อนาง เป็นธรรมดาที่พ่อย่อมจะเชื่อแม่เลี้ยงอยู่แล้ว ในที่สุดนางอินทปัตถาก็ถูกกลั่นแกล้งต่าง ๆ นานา ให้ไปนอนในเล้าไก่บ้าง จับโยนลงจากเรือนบ้าง ให้ออกขำบ้าง เป็นต้น นางอินทปัตถาไปขอข้าวชาวบ้านมาหุงกิน ก็ถูกกล่าวหาว่าขโมยข้าวในยุ้งมาหุงกิน แล้วนำข้าวนั้นไป นางอินทปัตถาต้องหมกข้าวกลิ้ง หมกรำ หมกแกลบกิน ได้รับความลำบากมาก นางพิจารณาแล้วว่าพ่อนั้นหลงเมียใหม่ ถ้ามันอยู่ต่อไปคงต้องอดตายแน่ จึงตัดสินใจหนีพ่อไป เนื่องจากบุญกุศลการทำความฐานที่นางเคยทำแต่ชาติปางก่อน ทำให้เดินทางไปพบสถานที่แห่งหนึ่ง มีทัศนียภาพที่งดงามมากน้ำใสไหลเย็น มีเสียงสกุณาร้องเจื้อยแจ้วฟังแล้วจับใจยิ่ง มีธรรมชาติร่มเย็น ที่กลางลานนั้นมีต้นข้าวสาส์อยู่กอหนึ่ง ยังเป็นกล้าอยู่ นางจึงถอนเอาต้นกล้านั้นไปดำไว้ แล้วมานอนพักผ่อน เมื่อตื่นขึ้นมาพบว่าข้าวสาส์กลายเป็นรวงทั้งแก่และอ่อน นางจึงเก็บเฉพาะเมล็ดที่แก่กิน ปรากฏว่าเกิดความซาบซ่านไปทั่วร่างกาย มีกลิ่นหอมตลอดบอวลทั่วร่าง หายหิวอาหารทันที ร่างกายกลับงดงามขึ้นกว่าเดิม ส่วนรวงข้าวนั้นส่งกลิ่นหอมไปทั่วชมพูทวีป หอมไปถึงเมืองปีศาจ นางไม้ ฤๅษี ฤๅษี ยักษ์มาร ทำให้ลูกอมมนุษย์เหล่านั้นรำร้องต้องการกินข้าวสาส์ที่ส่งกลิ่นหอมมาถึง ร้อนถึงบรรดาพ่อแม่ต้องออกไปหา เมื่อพบกษัตริย์ของวิเศษต่าง ๆ แลกข้าวสาส์ไปให้ลูกของตนกิน นางอินทปัตถาก็มอบข้าวให้ด้วยจิตเมตตา เมล็ดข้าวสาส์จะหมดไปก็หาไม่ ยิ่งเก็บเกี่ยวก็ยิ่งงอกออกเต็มต้นดังเดิม ของวิเศษที่บรรดาอมมนุษย์นำมาแลกข้าวสาส์นั้น มีเกือบแก้วสวามแล้วเหาะได้ พราวีเวศใช้ให้ทางป่าได้ ใช้ให้รบกับข้าศึกได้ ใช้ให้สร้างบ้านสร้างเมืองได้ แวะนาคาทัพย์เมื่อใส่แล้วมองไปเห็นตลอดสามโลก จอบวิเศษใช้ให้ขุดอะไรก็ได้ เหล็กไฟพร้อมหินซึ่งสามารถตีให้ติดไฟได้เอง ถูขยำวิเศษถ้าปรารถนาอะไรก็นำใส่ในขยำเมื่อบอกความปรารถนาเสร็จก็นำสิ่งของออกจากขยำ จะได้สิ่งที่ตามปรารถนาทุกประการ

วันหนึ่งนางอินทปัตถาได้ลองสวมเกือกแก้ว ก็สามารถเหาะได้และมีเครื่อง
ทรงสำหรับนางกษัตริย์เกิดขึ้นกับผู้สวมเกือกแก้วทันที นางก็เหาะไปเที่ยวชมตลอดชมพูทวีป
เหาะไปเที่ยวเมืองสวรรค์ทุกชั้น นางมีความปรารถนาอยากอยู่เมืองมนุษย์มากกว่าที่แห่งใด
เมื่อเหาะลงมายังพื้นแผ่นดินก็ไปพบกระท่อมตายายอยู่แห่งหนึ่ง จึงเข้าไปขออาศัยอยู่ด้วย
แล้วช่วยตายายทำนาทำไร่ โดยใช้พรวิเศษที่ได้มาทำให้ เมื่อนางปลูกข้าวสาธิตลั่นก็
หอมกลบไปอีก บรรดาฝูงเป็ด ไก่ เทพอารักษ์ก็นายอายุวัฒนะมาแลกข้าวสาธิต เมื่อแลก
ได้ข้าวสาธิตแล้วฝูงเป็ดเหล่านั้นไม่ยอมกลับเมืองกลับขอมอบตัวเป็นบ่าวไพร่ นางอินทปัตถา นาง
มีบริวารถึงแสนโกฏ นางจึงชวนบรรดาผีเหล่านั้นสร้างบ้านสร้างเมือง โดยหาชัยภูมิที่
เหมาะสมในการสร้าง แล้วใช้ให้พรากายสิทธิ์และฝูงผีสร้างบ้านเมือง เมืองที่สร้างนี้มี
ลักษณะพิเศษคือใช้หินสร้างทั้งหมด มีปราสาท ถนนหนทางป้อมค่าย กำแพง ที่แน่นหนา
มาก แล้วให้ชื่อว่า อินทปัตถามหานคร บรรดาฝูงผีเหล่านั้นจึงตั้งนางอินทปัตถาเป็นผู้
ปกครองบ้านเมืองและพวกตน บางทีก็เรียกอินทปัตถามหานครว่า สมุทศิลา เมืองที่
นางสร้างนี้อยู่ไม่ห่างไกลจากเมืองที่พระเจ้ากุนสุริวงศ์ปกครองไม่มากนัก

กล่าวถึงเมืองของพระเจ้ากุนสุริวงศ์ มีนายพรานสองคนออกไปหาของป่าเป็น
อาชีพ ป่าที่พรานทั้งสองใช้เป็นแหล่งทำมาหากินนั้นคือบริเวณที่นางอินทปัตถาไปสร้างเมือง
วันหนึ่งก็ออกไปหากินตามปกติ เมื่อเข้าป่าไปถึงบริเวณเดิมนั้นก็เกิดความประหลาดใจเป็น
อย่างยิ่ง เพราะป่าที่เคยหากินทุกวันนี้ กลายเป็นเมืองใหญ่หิมิมาไปเสียแล้ว จะเข้า
ไปได้ตามใครก็ไม่สามารถเข้าไปในเมืองได้ เพราะประตูเมืองเป็นศิลาปิดสนิทนายพราน
จึงนำเรื่องนี้ไปเล่าให้ชาวเมืองฟัง ชาวเมืองอยากดูให้รู้จริงจึงขอให้นายพรานนำไปดู
เมื่อไปดูแล้วก็ไม่ยอมกลับ ได้ตั้งค่ายสังเวยการณอยู่นอกเมืองนั้น กล่าวผ่านนางอินทปัตถา
หลังจากได้เป็นเจ้าของเมืองปกครองบรรดาฝูงผีต่าง ๆ ให้มีความสุขสบายดีแล้ว เวลากลาง
วันนางก็ทรงเครื่องกษัตริย์สวมเกือกแก้ว เหาะไปเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ ตามปกติ เวลา
เย็นก็เหาะกลับเข้าเมืองข้ามกำแพงไป แล้วก็เหาะตรวจตราบ้านเมืองของตน เป็นเช่น
นี้เป็นกิจวัตร วันนั้นบรรดาชาวเมืองที่ไปเฝ้าสังเวยการณ เห็นนางอินทปัตถาเหาะกลับ
เข้าเมืองก็พากันตกตะลึงในความงามของนาง ต่างพากันยกมือประณมแช่ชร้องสรรเสริญถึง
ความเป็นผู้มีบุญญาธิการและความงามของนาง แล้วก็นำเรื่องของนางอินทปัตถาไปเล่าลือ
ในเมืองของตน บรรดาชาวเมืองต่างก็ชกชวกันอพยพไปอยู่เมืองที่มีนางวิเศษเหาะได้
พวกชาวเมืองที่พิการตาบอดพอได้ยินข่าวก็กลับตาดีดังเดิม พวกขาเสียก็เดินได้ พวกน้ำบิ
ก็หายเป็นปกติ เป็นที่อัศจรรย์ใจเพียงได้ยินข่าว ชาวเมืองก็อพยพกันไปเมืองของนางวิเศษ
เหาะได้ เมื่อไปถึงหน้าเมืองก็ไม่สามารถเข้าไปได้ เพราะประตูเมืองปิดอยู่ ต่างก็รอ

กันอยู่หน้าประตูเมืองนั้น

ข้าพเจ้าเมืองอพยพไปอยู่เมืองนางวิเศษเหาะได้ ล่วงรู้ไปถึงเจ้ากุนสุริวงศ์
เจ้ากุนสุริวงศ์จึงพาพระมารดาติดตามชาวเมืองไป ไปพบชาวเมืองยืนออกันหน้าเมืองได้
ถามได้ความว่าไม่สามารถเข้าเมืองได้ เจ้ากุนสุริวงศ์จึงลองออกแรงผลักประตูก็ไม่
สามารถทำให้ประตูเคลื่อนออกได้ เป็นเพราะแรงอธิษฐานของนางอินทปัตถา เมื่อเป็น
เช่นนั้นเจ้ากุนสุริวงศ์จึงกระโดดข้ามกำแพงเข้าไป แล้วไปถอดลิ่มประตู ประตูก็เปิดชาว
เมืองก็พากันเข้าไปในเมือง ไม่พบผู้คนพบแต่สถานที่ต่าง ๆ เมื่อเดินถึงปราสาทก็
พบนางอินทปัตถานั่งร้องคอกกึกอยู่ เมื่อนางอินทปัตถาและเจ้ากุนสุริวงศ์ได้พบกัน ได้ได้
ถามเรื่องราวต่าง ๆ จึงทำให้ทราบความจริง สองกษัตริย์ก็สถานปนาพระมารดา ส่วน
พระบิดามีได้กล่าวถึง บรรดาประชาชนต่างก็ขอเป็นข้าขอบขัณฑสีมาของพระนาง เจ้ากุน
วงศ์จึงทรงจัดการบ้านเมือง จัดระบบการปกครองเมืองใหม่ ได้ปกครองบ้านเมืองให้มี
ความสุขสืบมา

นิทานเพลงโคราชเรื่องอินทปัตถา

1. คนเราจะได้อะไร ย้อนสติปัญญา พวกศัตรูหม่มมาร - ต้องปิดทั้ง -
เพลงโคราชจะเรียบเรียง ให้เป็นเรื่องความจริง ทั้งหญิงชายอยากได้ยิน
เรื่องนางอินทปัตถา

มีครอบครัวัวเมีย ได้แต่งงานกันใหม่ ศรีรักปักหัวใจ
เป็นสามีร่วมกันมา บรรดาญาติกันมาก ทั้งพ่อทั้งแม่ก็ไม่มอง - นำกันหมั้น -
เป็นคนสกุลขุนชาติ ที่เขาจัดไว้เป็นช่อง ลูกของเขอนั้นเนื้อ
เป็นทอง ก็ถือกำเนิดเกิดเป็นชาย

เขามีบุญญาธิการ พอลอกจากครรภ์ก็เดินได้ พอเอาน้ำล้าง
มาวางในกระดัง ก็ลงเดิน - เดิน -

2. พ่อแม่ท่านก็หวัง คงจะสร้างสกุลไว้ เพราะอยากให้สกุลใหญ่
- สกุลออน - เพราะเคยเจริญกรรมฐาน มีญาณแต่ปางก่อน เลยตั้งชื่อให้เขา
เรียกว่าเจ้าสกุณวงศ์

พอออกมาก็เดินได้ ไม่ต้องตั้งไข่ก็เดินดี องค์พระรามสามศรี
นำสีดาเดินคง คลอดใหม่ ๆ ก็ใจประสงค์ - อยากเดินเดอ -

อยู่ต่อมาไม่ทันนาน ก็ตั้งครรภ์ขึ้นใหม่ ก่อนตั้งครรภ์แม่ฝันได้
พระอินทร์เหยียบเมฆเหาะขึ้นมา

มามอบแก้วมณีษ แล้วบอกจุดอันนี้หน้า อยากได้บุตรมีอำนาจ
พวกเขอกันอนกันคืนนี้ - เหนอ -

3. เศษบุญญาจะได้เป็นใหญ่ ดอกพิกุลสมนไพร - เขาทำเป็นยา -
ครบสำเนาเก้าเดือน ก็คลาดเคลื่อนออกมา หน้าจิ้มลิ้มพริ้มพราย ผิวก็ขาวเป็นหญิง

แม่ตาคนโคมยพิน ชื่อว่าอินทปัตถา เรื่องมันยาวอยากก้าวหน้า
มันเกินกระตุต้องปิดทั้ง ถึงว่าฉันทัดทั้ง ก็ยังคงปิดนับ - ปิดถือ -

พอนางอินทฯเกิดแล้ว เรื่องก็มีเกิดหลาย ฝนฟ้าไม่เป็นใจ เกิดแห้ง
เกิดแล้ง

มันเคียดร้อนเพราะโจรร้าย มันมีแต่ภัยโจรแรง โอ้พ่อเจ้า
จะไม่พาเรา หนีโจร - รือ -

4. ไม้หนี่จืดหนี่จ้ำ ทั้งพ่อแม่ก็เลยนำ - หนีโจร - ทั้งมีดทั้งปืนโจรมันปอง
มีเงินมีทอง ก็โจรมันปล้น บ้านเมืองก็เคียดร้อน ต้องหนีจรหนีจาก

จะไม่ได้ยู่ลำบ่อน ไม่ได้นอนลำบ้าน เอาสายตะกร้าใส่ไม้คาน
 ทั้งหาทั้งแบกข้างลำบาก ประกอบประกมอ้มบุตร โดยไม่มีลำเบ็ก - ลำบาน -
 ส่วนแม่นั้นอ้มลูกชาย พ่อได้อุ้มหญิง เห็นโจรมาก็พากันวิ่ง กลัวมัน
 จะยุคเอาลูกหญิง

พวกโจรป่ามันมาทั้งกลุ่ม โหนจะทั้งอ้อมโหนจะทั้งกุ่ม จึกหนีท่าไหน
 ยิ่งโง่งยังเกิดหลงทาง - กัน -

5. ฝ่ายเจ้าขุนวงศ์ ก็วิ่งหลงมาเกาะแม่ สองตาก็กะแล - กะมอง -
 ไอ้เจ้าแม่หรือก็ร้อง ไอ้เจ้าลูกหรือก็ร้อง จนมาถึงอุทยาน พลัดกันเอยกะหมู่
 หนีมาหลายวันครั้นแล้วเวย อาศัยเขี่ยอาศัยหยัน มาพักมาหยุดกะอุทยาน
 แล้วแฝงกายอาศัยอยู่ อุทยานสวนใหญ่ นี่ก็น่าอาศัยซุ่ม - อาศัยเย็น -
 ไอ้พวกโจรคนป่า คราวหลังมันมาอาศัยด้วย เห็น เรือกสวนที่ดินมันสวย
 เลยฝากกายอาศัยอา

เจ้าขุนวงศ์นั้นท่านมีฤทธิ์ ท่านก็เลยคิดสอนโจรป่า หยุดฆ่าหยุดปล้น
 ทำนาสักปีก็หายจน - เป็น -

6. คำสอนเจ้าขุนวงศ์ โจรก็คงจะเชื่อคำ มันก็คงจะเชื่อคำ - เชื่อคุณ
 เลยสร้างบ้านสร้างเมือง วังเวียงกันวายวุ่น นอกจากเจ้าขุนวงศ์
 พวกโจรคงไม่เชื่อใคร

คิดสร้างบ้านสร้างเรือน เป็นคนเจ้าคนราย ประชาชนคนมาช่วย
 เลยหมดโจรพวกคนร้าย จะมีก็แต่คนร้าย - คนเรียง -

เห็นอยู่ซุ่มกินเย็น ก้อพยพกันมาอยู่ พวกเคือคร้อนที่พากันรู้
 ก้อพยพกันมาใหญ่

แม่น้ำข้งวังวาน ประชาชนก็หวังไว้ เลยสนับสนุนเจ้าขุนวงศ์
 นั่งวัง - เวียง -

7. กล่าวฝ่ายนางอื่นๆ หลงพลัดถิ่นมาเกาะพ่อ มีชื่อว่ากะถ่อ - กะพาย -
 แต้นางนี้ยังมีกรรม ที่เคยทำเอาไว้ เหมือนว่าวาจาศีลลม มันพัดโหมมาเกาะพื่อ

พ่อไปได้เมียใหม่ ด้วตายไปรับมา นำสมเพศเวทนา
 กรรมจะมีต้องรับมือ รับเก่ารับใหม่ เองก็ต้องรับไทย - รับมอญ -

แม่เลี้ยงกะลูกเลี้ยง จะเคยมีเรื่องตำนี้ จะเอื้อนเอ่ยเพยวจี
 เรื่องผลกรรมที่ตามนาง

กะแม่เลี้ยงกาลิ เรื่องจะมีอย่างไรบ้าง เคยเจอมะขามเมื่อยามบุญ
สักทีเมื่อไร - บอน -

8. มันเกิดรักชักรักช้อง เลขทำที่เป็นรักร้อง - รักขอ -
บัดเมื่อเวลาอยู่ต่อหน้าพ่อ อีแม่เลี้ยงกาลิ ก็ทำที่เป็นรักใคร่
พอแต่ลับตาพ่อ ก็คุมถ่อด้วยไม้ตะพด เอาไม้ตีหลังแล้วนั่งกด
จับมัดจับผูกร้อยตะพาย อีดอกไม้อุดพิด ไม่กล้านำความผิด - ออกตะเพย -
พอพ่อออกบ้านพ้น ก็คำก่นตีนับ นางแม่เลี้ยงใจร้าย ก็ราวตีนาง
มันให้ปวดเต็มทีเล็บ มันช่างเจ็บเต็มทีหลัง พอพ่อกลับมาไม่กล้าจะเล่า
ให้ฟังสักที - เลย -

9. จากวันก็เป็นเดือน จากเดือนก็เป็นปี พุศกันก็ไม่เป็นปี - เป็นบ่น -
กลืนไม่ได้คายไม่ออก แม่แก้มปอกต้องยอมทน อินทปัตถานี่เป็นนิทาน
จะเล่าเหตุการณ์ที่เป็นไป

มันทรมาณลูกเลี้ยง จึงมีเรื่องมาเล่ากัน ยายแม่มันนอนอยู่บนบ้าน
ลูกต้องเฝ้าในเล่าไก่ หอมใหญ่เล่ากู่ มันก็ต้องเล่าอยู่ - เล่ากิน -
สงสารแต่อินทปัตตา ทั้งกายาก็ยังไม่ใหญ่ ใครก็ช่วยนางไม่ได้
ช่างยุ่งยากเอาไม่หยอก

ถึงทำดีก็ถูกด่า จะต่อว่าไม่ลงคอก ลองเถียงมันดู ถูกตีบกระเด็น
จนตกลง - ดิน -

10. ให้ทำงานตั้งแต่เช้า น้ำข้าวไม่ให้กิน นางชั่วร้ายใจทมิฬ
- ไม่ให้เกียรติ - ลูกนั้นหนีไปขอข้าว ผีหาเอามันก็เคียด ถ้าแม้ว่ามีงอยากกิน
เอาน้ำมาล้างตีนให้กู

บางทีก็กำกำปั้นมา แลเห็นฝากำปั้นมัน มันเห็นชีวิตของคน
พอบั่นหมาพอบั่นหมู ใครเล่าสู้มันมา จะมีใครใจชั่วช้า - พอบั่นมัน -
แต่ข้าวสวยเม็ดสัง มันจะให้นางกินหรือ มีงเกิดมาหน้าคือ
ต้องกินแกลบกินรำ

บันเรือนใหม่กระจายมุง มันใจพุงหรือใจม้าม ก็จึกว่าใครเอาใจหมา
ไปใส่ใจ - มัน -

11. พุดถึงเรื่องความรัก ยังไม่ฝึกยังไม่เฒ่า แต่ในจิตในใจ - ก็ไม่เฒ่า -
ลองเอาเรื่องแม่เลี้ยง เรียงเรียงมาเล่าต่อ เหมือนถูกฟ้าประชาทัณฑ์ พ่อนั้นก็ไม่ฟัง

- จะทำดีก็ไม่ได้ ทำได้ก็ไม่ได้ เป่าสากต่างปี ลีบเดือนก็ไม่ด้
 เรื่องของนางก็ไม่ดี พุคกันไม่หมายปี - หมายเดือน -
 แนวเวลาต่อหน้าพ่อ ก็จ้อเลาะทำดี โอ้ลูกยังงั้นลูกอย่างงี้ ไม่ทำค่าทำคุณ
 พ่อพ่อลงนาลงไร่ นางแม่ใหม่มันลงรู้ ก็จับผมรวบ ๆ
 ฟาดกะไม้เรียว โยนลง - เรือน
12. ทั้งหลังก็ชำระกำพอดดา ไม่กล้าเปิดเสื้อผ้า - ให้พ่อคุณ -
 พุคไม่ได้โอไม่ด้ เรื่องของนางพ่อไม่รู้ ถึงพุดไปก็ได้แต่ผิด อันมันฤทธิ์พอดได้
 ะไรมาบังตาพ่อ เอาจนมือน้ำตาพัง เลยยื่นเชื่อเซซัง
 บันควายตัวผู้เขาแก่ตะพาย คงจะไร่รัฐณี พุคกันไม่ตะปี - ตะพิน
 ขึ้นอยู่ไปยังงักคง พ่อก็หลงแต่เมียใหม่ ต้องปล่อยให้เราอดข้าวตาย
 เป็นเมียมอดเมียม้าย
 แม่เลี้ยงก็คุดตามค่า อยู่ไปก็หน้าต้องตำด้วย ต้องออกจากเมือง
 เดินเลี้ยงดวง นอไปตาม - ดิน -
13. จิงหอบผ้าลาพ่อ ถึงยังงักต้องลาพ่อ - ลาเพียง - พ่อที่เคยอุ้มชู
 เคยคุดเคยเลี้ยง ขอลาคืนถิ่นเดิม ต้องลาเพิ่มลาพูน
 ไม่แทนคั้นแทนคับ แทนหาบแทนคอน ถ้าลูกไม่ตายไปเสียก่อน
 จะกลับคืนมาแทนคุณ ๆ แทนแก้แทนไซ เหมือนยังเขาเล่นไฟ - แทนชา -
 ลั้งพ่อเองใจก็อัน ขึ้นอยู่นานจันก็อด บุงจุงปรนกุศลจงโปรด
 หันหน้าอ้วยน้ำตาก็ออก
 ถ้าลูกสู้มันได้ ลูกคงไม่ไปมันคอก ต้องเดินหน้าคำสี่ปามคุด
 ที่อยู่พระมาร - คา -
14. ไม่ลาเวรลากรรม เหมือนพั่งพอนย้อนตาม - ล่าไก่ -
 แม่ทรามวัยสายสวาท นางเลยตัดสินใจ ยกมือวันทา โอ้พ่อเจ้าลูกลาก่อน
 นับแต่นั้นต่อไป จะมีใครมาคุดพ่อ ลูกบุญน้อยไม่ได้คุดยรช คุดันคุด่อน ๆ
 ถ้าเป็นผีจะคุดเฒ่า เหมือนยังเขากินเหล้า - คุดเพรียว -
 ถึงความรักจะหนักจริง ลูกเป็นหญิงนี้หนักจุก จะลูบหน้าก็ปะตมูก
 พ่อจะลำบากหนักใจ
 ถึงจะโคนแต่คนค่า จะบากหน้าพั่งคนใด ไม่ตายเสียก่อนจะย้อนมาคุด
 เลียงพ่อจันคน - เดียว -

15. จะเป็นด้วยกุศลผลบุญ ที่นางได้ทำคำจุน - แต่ชาติก่อน -
นางก็ได้เลี้ยวลดเค้นบทร เหมือนพระอินทร์ปั่นฟ้า รับอาสาเอาฉัตรกัน

นางก็ก้าวเดินตรง ส่องศัพณาเวศ มยุรามยุเรศ ร้องในป่าพนาวัน ๆ
ทั้งมีจฉากพากันว้าย - เต็มหน้าวัง -

ฝูงปักษินก็ให้เสียง ส่งสำเนียงกันให้ช้าน จิตใจดวงน้อยก็ค่อยเบิกบาน
หายโศกและหายโสน ถึงจะลำบากยากทุกข์ ก็มีน้ำอดและน้ำทน ช่างแสนเป็นสุข
เหมือนรุกขเทพท่านแนะนำ - ทาง -

16. เดินมานาน ๆ นางนั้นก็เหนื่อย ทั้งเถาวัลย์ก็พันเลื้อย - ก่อหนา -
กุมรินบินว่อน ค่อมเกสรบุษบา ช่างแม่น้ำวาริ เห็นข้าวสาลีอยู่กอดหนึ่ง

เลยถอนเอากล้าลงไปค้า เกินว่าน้ำก็ไหลไปดี ต้อนก็ยาวข้าวสาลี
ไม่ไปชักไปดึง ๆ ไปค้นไปเคา มิใช่ว่าไปก้าว - ไปเดิน -

แม่ตาต่างามขึ้น แต่คนอื่นจะมีมานี้ พอแต่เจ้าปลุกข้าวสาลี
เห็นว่าเหนื่อยก็เลยมานอน

พอตื่นขึ้นมากลาลุก ดูข้าวที่ปลุกเอาไว้ก่อน
ช่างแปลกใจสาวทำไมข้าวแก่ เป็นรวงไว - เกิน -

17. ทั้งเม็ดก็ไม่หล่น สีเหลืองงามสลวย พอถูกพระพายก็ไหวกาย
- คูลลอน - แปลกใจแท้ ๆ ทั้งรวงแก่รวงอ่อน แม้ควักก็งอกลืมสังเกต
เลยเก็บเอาเม็ดข้าวสาลี

เหมือนกุศลพระอินทร์สั่ง มาให้กะนางอินทขสา พอกินข้าวแล้วเจ้ายา
ก็เข้าชานทั้งอินทรี รุปร่างนางก็สวย จนไม่มีอินทรีสด - อินทรีสิ้น -

ทั้งร่างกายก็เป็นสุข ไม่มีทุกข์เป็นสา นำอัศจรรย์แม่กัลยา
ผิวก็สวยโตเป็นสาว

ในกลางแคว้นแดนดง เหมือนเจ้าลงจากแดนดาว ประหนึ่งนางฟ้า
ชิตาเสด็จมาสู่แดน - ดิน -

18. ขนตาอ่อนอ่อนช้อย ไม่ผิดงาข้าง เกศของนาง - คำบันชนกาน้ำ -
ท่อนแขนก็ขาวป็นหยวกกล้วย รูปร่างสำราญสวยงาม พระชนงก็โก่งงอน
ขับช้อนรับกะเนตร

งามเหมือนอย่างนางสีดา พระอุมารวมกัน หน้าผากก็ขาวราวกะจันทร์
เป็นวงร่วมมารวมเกศ ข้าวเม็ดร่วมก้อ ของอะไรก็ร่วมเกาะ - ร่วมเกี่ยว -

พระโอรสจุมจิม ปันหน่วยกะจับ จมูกก็รับกะดวงหน้า
 ตาสองดวงเป็นแกวป่า ไม่ว่าจะแต่เนตรดวงไหน

แถวเปลาะปลอเมืองที่ หาไม่มีในเมืองไทย ท้าวปัฐพีไม่มีเทียม
 แม่ขวัญเมือง - เทีย -

19. หอมเอ๋ยหอมเจ้า แม่ข้าวสาลี หอมไปท้าวปัฐพี - เอาสาเลย -
 นางจึงเก็บเอารวงข้าว ใส่กระเป๋ามแม่ทรมเซย เวลาหุงข้าวก็หอม
 เหมือนข้าวหอมเม็ดสาลี

กลิ่นหอมหวานชวนคมไปทั่วชมพูทวีป ทั้งเม็ดสูกเม็ดคิบ
 ยิ่งหอมมากหนักที จะเล่าสาวแวง คงไม่มีท่าแวง - ท่าเหวอ -

ทั้งนางไม้ยักษ์ผิขโมด พอได้กลิ่นข้าวใหม่ ก็ครนทนมไม่ได้
 ก็ชวนหมักกันเข้ามา

แต่พอมานางหนอ เลยกราบขอกะนางหน้า ผมขอลักกระบุง
 ไปหุงบ้างเนอสมเด็จพระนาง - เนอ -

20. เวลาอยากเวลาหิว ของอะไรเองก็หา มีเสื่อมีผ้า - เองก็ห่ม -
 พวกผีเสื้อ ยักษ์มาร ก็พากันมาคอมคม นางอินทฯเป็นคนมีเมตตา
 ใครขอมานางก็ให้

พวกผีเสื้อหมู่เป็ศาจ มันเลยให้ของวิเศษ มีทั้งฤทธิ์มีทั้งเดช
 มาแลกข้าวสารตามวิสัย ๆ ข้าวสารใส่ทวีสัง มีแต่ทาง - ทวีเสริญ -

มันให้เกือกแก้วทั้งแวนดา ทั้งพราวิเศษจอบวิเศษ
 ทั้งงูยามอันงามเสร็จ อันล้วนศักดิ์สิทธิ์ทิวี่สา

จะเหาะก็ได้ จะบินก็ได้ คอยรับใช้พระนางดา
 อันว่าเกือกแก้ว ใส่แล้วพอดีจะพานาง - เคน -

21. เป็นวันแน่และเนอวันแน่ นางได้สวมเกือกแก้ว - ในวันหนึ่ง -
 เกือกแก้วก็นำเหาะลัดเลาะถึงดาวดิงส์ ดูเปล่งปลั่งรังสี เหมือนราชินีในวันนั้น

นางก็เหาะลอยโหม ไปทั่วชมพูทวี สะพายย่ามงามระยิบ
 จนเข้าสู่ประตูทวาร จะเล่าคิ้วางเป็นไม่มีท่าว่าง - ท่าเวิน -

ไม่ว่าแต่บ้านหลังไหน เห็นบ้านตายายอยู่หลังหนึ่ง
 แม่คนป้อก็เหาะไปถึง แล้วลงไปนั่งกะหลังนั้น

แก่เฒ่าชราจนตาฟาง จะคุยหนึ่งก็ยาน ๆ เลยอยู่ทำนากะตายาย
 แม่เนื้อเย็น - เย็น -

22. นางใช้พรวิเศษ จอบวิเศษ มาช่วยกันก่อ - กั้นสร้าง -
แล้วหว่านเมล็ดข้าวสาลี รวงก็ตั้งงามสล้าง พอรวงสุกก็ได้กินเสร็จ ไม่ต้องพากันสี
น้ำมือก็แหลมยาวสล้าง ขึ้นมานั่งบนศาลา พวกเทวดาก็นำเอายา
มาขอแลกข้าวสาลี ครั้นจะไม่กล่าวเล่าสาเลย ก็ดูเหมือนอย่างจะซาหลัก - ซาลี -
เห็นทรมายใจเมตตา เลยกกราบบาทาขออยู่ด้วย นางสงสารต้องการ
อย่างช่วยเลยรวมหม้อให้อยู่คา
เลยใช้พรกายสิทธิ์ แลฝูงเป็ศาจเอาหินมาตัดสร้างเมืองมา
พวกผีขโมดก็ช่วยหิมหัน เลยบ้านเมือง - มี -

23. ส่วนยอดปราสาท ประดับด้วยแก้ววิเศษ หน้าทวารนั้นเป็นเพชร
- วิสุทธิ - หน้าต่างประตูตู้เตียง แกะลายเหลืองงามขลุ่ย เป็นฝีมือจิตรกร
หน้าสลอนจนสุดวิสัย
มีทั้งเพชรมีทั้งนิล กำแพงก็หินหมดทั้งนั้น ประคองประคองคิดกัน
สวยไม่หยอกทางนอกทางใน ๆ กำแพงวังปรางค์แน่น แข็งแรงทั้งทางหลัง
- ทางหน้า -

ทั้งบ่าวไพร่กำชั้น มีบริวารถึงแสนโกฏิ ข้าวสาลีไม่มีหมด
งอกเกิดเป็นแสนกอ
นางอินทร์ก็สวมชุดกษัตริย์ ขึ้นนั่งบนอาสน์บัลลังก์เหมาะ ผีสางนางไม้
ก็ได้ร่วมมือกันแห่บัลลังก์ - มา -

24. จะเล่าไปตามแบบละเนอแผนดา มีชื่อว่าแผนป่า - แผนดง -
จะขอล่าไปตามเรื่อง ไปถึงเมืองเจ้ากุงวงศ์ ปกครองไพร่ฟ้าชาวประชา
ข้าแผ่นดิน

ไม่มีความลำบาก ระอายาก ระอาจน มีนายพรานสองคน
ออกหาของป่าเป็นอาจิณ ๆ คือมันเป็นเรื่องจริง แล้วไม่ทำระอาเจ็ด
- ระอาเจ็ด -

แต่ส่วนป่าที่เคยมาอยู่ แต่ก่อนเป็นภู่มืดคอง
มาแปลกสำคัญกะพรานทั้งสอง เหลียวดูทางหน้าจันตาขาว
มันน่าสมเพชโอ้เหตุไฉน ยังกลับกลายเป็นเมืองเล่า
วันก่อนเองมาเป็นป่า ดงร้างไม่เห็นมีเมือง - เลย -

25. นายพรานสองคนก็ตะลันตะลาน คล้าย ๆ กับเป็นมาร - ตะไล -
วันก่อนก็มายิงนกคุ้ม เคยยิงไล่คุ้มเข้าป่าไม้ มันไปไหนหาไอ้ป้ารัก
ตาพรานก็ตกเอ๋ยตลิ่ง

เอ้แปลกใจเอาเสียจัง ให้มาสร้างเมืองใหม่ เขาสร้างยังง
ยังได้ไว ช่างใหญ่มากกว่าเมืองมิง ๆ จะเข้าไปถึงเมืองใหม่ เอ้มันเป็นเมืองไทย
- หรือเมืองมอญ -

กูเห็นแน่ไอ้อย่างสันใด หรือตากูฟาดไปसानี้ จะเข้าไปดูให้รู้สักที
ประตูก็แน่นปิดสนิท

คุณ้ำก็ขังเต็มหน้ากู ยืนถือธนูตั้งหน้าคิด ต้องเก็บเอาข้าวไปเล่าคนใน
พระน - คร -

26. สองนายพรานเผ่า ก็เลยก้าวขาออก ต้องรีบกลับไปบอก
- คู่เขาเอง - มันแปลกประหลาดมหัศจรรย์ ในเหตุการณ์ไม่เหมาะสม
พอดถึงเมืองก็ตีฆ้อง กระจองงองเจ้าข้าเอย

ถ้าใครอยากเห็นเมืองหลาย จึกเมืองไทยหรือเมืองลาว
ฉันเห็นมากะตาเรา ไม่น่าจะมีเมืองเลย ๆ สวยประเสริฐเลิศวิไล
เสียยิ่งกว่าเมืองลาว - เมืองลุ่ม -

ตลอดปราสาทราชวัง งามสะพรั่งทุกหลังคา ใครอยากดูให้ตามกูกมา
แค่เดินข้ามหลังเขา

ขนาดกำแพงขนาดรั้วยังงามกว่า หลังคาเมืองเรา เขาสร้างยังง
ทำไมยังเร็วกว่าสร้างเมือง - โรม -

27. ถ้า मैं มิงไปดู แล้วให้กูไปคา เรื่องนี้มันไม่น่า - เป็นไปได้ -
ที่นั่นมันป่าหิมพานต์ จะเป็นเมืองเป็นบ้านได้ยังง ไอ้พรานป่าล่าเนื้อสด
มิงแกล้งปดกูปดก

เอามิงกะกูไปดุกัน จะดุกมันหรือดุกลอย ไม่เห็นกะตาเลยพากันพลอย
ดุกลั้งดุกลอก ๆ เมืองอะโรมันใหญ่เกิน เลยจับหมุดเขิน - ดูก่อ -

พอดูกแสงพระอาทิตย์ ก็เปล่งปลั่งตั้งเป็นทอง บนหอคอยก็มีแต่ฆ้อง
กระดิ่งดั่งฟ้างเป็นทอด

แล้วเอาก้อนเพชรเม็ดพลอย ผูกห้อยเอาไว้ออด
นั่นซุ่มประตูช่องรุกใหญ่ แต่แน่นละลาย - เยอ -

28. อินทปัตถาแม่เหมองงค์ วันนั้นทรงชุกษัตริย์ ทั้งแก้วแหวนเนาวรัตน์ -
มีกระสวยม - นางเหาะมาจากสวรรค์ พวกอยู่กันนั้นไม่รู้ความ
บันนางฟ้าถลาลอย แม่สาวน้อยนางกษัตริย์

แล้วเหาะหว่าเข้าในเมือง เนื้อเหลืองงามวิไล ทั้งเกือกแก้ว
ก็แพรพราย สวยล้ำงามวิลาส พวกชาวโลกตกตลึง จนต้องหยุดทิวัดาน - ทิวัดาน -
เพราะบุญญาพลาธิการ ของนั้นก็ให้มี สิ่งที่น่ารักก็กลายเป็นดี
คนเจ็บป่วยมาก็หายหมด

แต่นั่งฟังข่าวก็หายขาด เอากระดาษมาจด ๆ ช่างแปลกประหลาด
มหัศจรรย์เอาจริง - จริง -

29. พวกมือกุดชาชาติดอกเนอก์หายคืน เป็นความแปลกเลยแตกตื่น
- กันให้ลัค - โกลาหลอลหม่าน ชวนกันเฒามาก พอเข้าเขตพระนคร
ปวดหัวตัวร้อนหายไข้

ไม่ทรงเส้าทรงโศก ทรงยกทรงสง พอทราบข่าวถึงเจ้ากุนวงศ์
พระองค์ก็แสนสงสัย ๆ ส่วนในจิต ในใจ - ประสงสา -

ไอคนมาแล้วเข้าหู ตัวนั้นก็สงสัย มันเรื่องจริงหรืออภินิหาร
เจ้ากุนวงศ์จึงทรงสั่ง

จิกมันคันหรือมันเคา ก็เพราะว่าข่าวของมันดัง เลยรีบเสด็จสั่งเกิด
พร้อมพระมาร - คา -

30. เสด็จประทับนั่งบนหลังอัคร เจ้าเมฆหมอกวิ้งออกนคร - หื้อดู -
สงสัยอยู่ในข่าว คนมาแล้วเข้าหู อยากไปดูให้รู้ชัด ว่านางกษัตริย์ที่เหาะได้

ต้นลึกอยากรู้ตลอด กะแม่ยอดอารี มาสร้างเมืองเคียงกะนี้
แม่เหมองงค์ประสงค์อะไร แม่ข้างใหญ่ในอรัญ เขมรหยุดพูดกัน - ระอาเรย -
จอมกษัตริย์รู้ชัดเจน โอ้เมืองนี้มันมีจริง แปลกดวงหทัยไปหลายสิ่ง
ไม่น่าที่จะมีเจ้า

มีคนอยู่หรือไม่อยู่ เห็นเปิดประตูเมืองเหล่า หรือว่าจะให้ข้าใช้กำลัง
ฟังเมือง - เลย -

31. พระองค์ลัคอยู่นาน จะเลื่อนบานประตูเมือง แต่พระองค์จะทรงรู้เรื่อง
- ประตูใหม่ - คือนางตั้งจิตอธิษฐาน สลักบานปิดเอาไว้ ต้องเสกมนตร์คลให้
ยังเลื่อนไหลประตูมา

เห็นว่าเปิดมันไม่ออก พระองค์บอกอย่างไม่อาย แปลกแท้ ๆ กุญแจไข
 ทำไมเอื่อยยังไม่อ้า ไม่หมายอ่อนหมายอิด ตัวพระองค์ก็หมายคิด - หมายอ่าน -
 กษัตริย์งามจะทำอย่างไร จะเล่าไปทุกอย่างดา
 เป็นชายชาฎทหารกล้า ฤทธิ์เดชพระองค์ยังดี
 ชาวเมืองก็มองหลายหมู่ ถึงว่าประตูโลมี เลยโคดข้ามกำแพงเมือง
 ไปถอลไล - มัน -

32. แต่พอเปิดประตูได้ พระองค์ก็หรัยเข้าเมือง ทอดพระเนตร
 สังเกตชำเลืองไม่เห็นคน - เขามี - เสด็จถึงวังกลางปราสาท
 เห็นขุนนางนั่งร้อยมาลี โดยไม่ต้องบอกกล่าว ก็รู้ว่าเจ้าท่านเข้ามา
 เจ้ากวนศัทรังรำพึง ยืนตลิ่งด้วยความสวาย พระทัยถอนอ่อนระทวย
 เลยเปล่งกระแสเป็นความสา ๆ กล่าววาจาเป็นความสัจ โดยไม่มีบีบีสัจ
 - มาความสิง -

มหา กษัตริย์ทั้งสอง ต่างก็มองกันตลิ่ง พู่ลวงล้ำข้ามมาถึง
 นื่องโกรธาโหมวาแม่ตาลอย
 ทรงเอื้อนเอ่ยเผยพระโอษฐ์ ก็ล้วนแต่รสที่หวานจ้อย
 ผู้เป็นกษัตริย์ที่ซาดคู้ใจ มาหลายวัน - จริง -

33. ดูเหมือนจะเป็นบุพเพสันนิวาส มาแต่ชาติปางก่อน ทำให้แม่ช้ออชร
 - อิงอาย - กษัตริย์หนุ่มก็กุมพระหัตถ์ นางกษัตริย์ก็พลิกไส
 ตามมารยาทของลูกผู้หญิง ที่ชายคั่งมาอิงองค์
 จะพูดไปใจกระดาก วงศ์พระพักตร์หรือก็แดง
 สะเทือนอาจหัวใจแกร่ง ปั้นเรือสำเภาเส้ากระโคง ๆ หักลงกองกะดิน
 มิใช่ว่ากะดิน - กะแต่ -

ขอรบรัดตัดเรื่องให้หมดเปลืองภาระ กษัตริย์หนุ่มก็กุมหัตถ์
 จูงน้องสู่ท้องพระโรง
 ประกาศก้องหน้าท้องพระลาน ให้จัดงานผ่อนลง อย่าได้สงสัยเลย
 ในหลวงสยามพร - แลว -

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. ครูทบทวนความรู้เรื่องรูปแบบนิทานปรัมปราให้นักเรียนฟัง <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none">2. ครูนำเสนอให้นักเรียนระดมความคิดช่วยกันบอกหลักสังเกตรูปแบบนิทานปรัมปรา หลังจากนั้นครูเขียนสรุปบนกระดานอีกครั้งแล้วให้นักเรียนลอกลงสมุด3. ครูแจกเอกสารนิทานเรื่องอินทปัตถาให้นักเรียนทุกคนอ่าน4. หลังจากที่นักเรียนอ่านจบแล้ว ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่องแล้วครูชี้แจงกำหนดสถานการณ์และบทบาทที่นักเรียนจะแสดงพร้อมทั้งเลือกผู้แสดงออกมาให้เท่ากับตัวละครในนิทาน5. ครูกำหนดฉากโดยสมมติให้นักเรียนฟัง กำหนดแนวทางการแสดง ทบทวนบทบาท และทำความเข้าใจกับสถานการณ์ที่จะแสดงให้นักเรียนทุกคนฟังอีกครั้ง แล้วให้นักเรียนที่จะแสดงบทบาททุกคนซักซ้อมบทบาทที่จะแสดง	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none">2. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ3. ครูแจกเอกสารนิทานเพลงพื้นบ้านเรื่องอินทปัตถาให้นักเรียนทุกคนอ่าน4. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่มให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรับผิดชอบสรุปเนื้อเรื่องที่อ่านกลุ่มละ 5 บท พร้อมกับวิจารณ์ความเป็นไปได้และความเป็นไปไม่ได้ของเนื้อเรื่อง พฤติกรรมของตัวละคร คุณธรรม และความเชื่อที่ปรากฏในเรื่อง4. ให้นักเรียนออกมาสรุปเรื่องตามที่ได้รับมอบหมายให้ต่อเนื่องกันไปตามลำดับ หากมีกลุ่มใดสรุปไม่ตรงเรื่องครูเป็นคอยช่วยเหลือให้เรื่องต่อเนื่องกัน หลังจากสรุปเรื่องได้แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอวิจารณ์ความเป็นไปได้ ความเป็นไปไม่ได้ของเนื้อเรื่อง พฤติกรรมของตัวละคร คุณธรรมและความเชื่อที่ปรากฏในเรื่อง หลังจากนั้น

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p>6. ให้นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>7. หลังจากการแสดงจบลงให้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5-6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มวิจารณ์การแสดงบทบาทในนิทาน (ในกรณีที่การแสดงไม่เป็นไปตามที่กำหนดหรือมีข้อบกพร่อง ให้นักเรียนร่วมปรึกษาแสดงความคิดเห็น ปรับปรุงการแสดง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำแล้วให้จัดแสดงใหม่)</p> <p>8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมอภิปรายผลการแสดง สรุปเนื้อหาสาระของนิทาน ระบุประเด็นปัญหาของเรื่องวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละคร บอกคุณค่าและคุณธรรมที่ปรากฏ เขียนย่อเรื่องนิทานที่เรียน</p>	<p>ครูเป็นผู้สรุปและอธิบายความหมายที่แฝงอยู่เกี่ยวกับอภินิหารหรือสิ่งที่เกินจริงที่ปรากฏในเรื่องว่าอาจเป็นเรื่องของจินตนาการ หรืออคติของผู้แต่ง แล้วให้นักเรียนร่วมวิจารณ์แสดงความคิดเห็นตามความรู้สึก</p> <p>6. ครูให้นักเรียนเขียนสรุปเนื้อเรื่อง ลักษณะนิสัยของตัวละคร คุณธรรมและความเชื่อที่ปรากฏในนิทานลงสมุด</p> <p>7. ครูนำเสนอให้นักเรียนทบทวนทำนองเพลงโคราช หากนักเรียนยังร้องไม่ได้ ครูเปิดแถบเสียงนิทานเพลงโคราชเรื่อง อินทปัตถาให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนร้องคลอเบา ๆ ไปด้วยขณะที่ฟัง หากนักเรียนสามารถร้องได้ให้ร้องพร้อมกันทั้งชั้น ประมาณ 6-8 บท</p> <p>8. แบ่งนักเรียนออกเป็นสองกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร้องเพลงโคราชสลับกันไปมากลุ่มละ 1 บท เมื่อนักเรียนร้องได้คล่องดีแล้วจึงให้หยุด แล้วให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาร้องโต้ตอบกัน</p>
<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>9. ให้นักเรียนเขียนปริศนาคำทาย ขึ้นต้นด้วยคำว่า "อะไรเอ๋ย... เป็นปริศนาคำทาย ลักษณะนิสัยของตัวละครที่นักเรียนประทับใจ</p>	<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>9. ให้นักเรียนแต่งเพลงโคราชบาทที่ 1 เป็นปริศนาคำทายลักษณะนิสัยตัวละครที่นักเรียนประทับใจส่งครู แล้วครูคัด</p>

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
ใจสังครุ แล้วครุคัดเลือกปริศนาคำทายที่เหมาะสมติดไว้ที่ป้ายนิเทศหน้าห้อง	เลือกปริศนาคำทายที่เหมาะสมติดไว้ที่ป้ายนิเทศหน้าห้อง

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารนิทานเรื่องอินทปัตถา
2. เอกสารนิทานเพลงเรื่องอินทปัตถา
3. แถบเสียงนิทานเพลงโคราชเรื่องอินทปัตถา

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในบทเรียน
2. สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม
3. การแสดงความคิดเห็นและตอบข้อซักถาม
4. ตรวจผลงาน

ตัวอย่างปริศนาคำทายภาษาโคราช

1. แมงไอเอ้าตันเท่าครกใบชกกา ตันเท่าขาใบว่าเคียว ตันเท่าแขนใบแล่นเสียว
2. ใบยัก ๆ ลูกรักเต็มคอก แมงไอเอ้า
3. ตันน้อยนุ่งผ้าเขียวใหญ่ขึ้นนุ่งผ้าแดงแมงไอ
4. แมงไอเอ้าตันน้อย ๆ นุ่งผ้าคืบ ใหญ่ขึ้นมานุ่งผ้าหลวม
5. แมงไอเอ้า ตันเท่านี้ว่าก้อยพระนั่งหำร่อยไม้ซีก

เฉลย

1. มะพร้าว, กล้าย, อ้อย
2. มะละกอ
3. พริก
4. ลูกตาลสุก
5. ฝักมะขาม

แผนการสอนที่ 5

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติและกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน

วิชา นิทานพื้นบ้าน เรื่อง คำนานเมืองนครราชสีมา และเมืองขวาทะบุรี
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 2 คาบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกลักษณะนิทานท้องถิ่นได้
2. สรุปสาระสำคัญของเรื่องได้
3. สรุปลักษณะนิสัยตัวละครที่เรียนได้
4. ระบุความเชื่อที่ปรากฏในเรื่องที่เรียนได้

เนื้อหา

นิทานท้องถิ่น คือนิทานประเภทหนึ่งมีลักษณะของเรื่อง เป็นเรื่องที่มีเหตุการณ์เดียวหรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียม โชคกลาง หรือคตินิยมของแต่ละท้องถิ่น เนื้อเรื่องเป็นเรื่องจริง หรือมีเค้าความจริงของบุคคลและสถานที่จริงในท้องถิ่น

เรื่องที่ 1 นิทานเรื่องคำนานเมืองนครราชสีมา

สมัยหนึ่งมีพระมหากษัตริย์องค์หนึ่งจะขึ้นครองเมือง ได้มีรับสั่งให้นายจันทน์ไปหาหนังราชสีห์ยืนตายให้หนึ่ง นายจันทน์ไปเที่ยวหาในป่าทั่วทิศทั่วแดน ก็หาไม่ได้จนไปถึงชายทะเลแห่งหนึ่ง พบคนโตรไหญ่ ได้ร่มโทรนั้นก็มีพระฤๅษีชื่อพระยาหนุมาณจำศีลภาวนาอยู่ ก็เล่าความจริงให้ฟัง และขอให้ฤๅษีช่วยหาหนังราชสีห์ยืนตายให้ด้วย ฤๅษีรับปากว่าจะหาให้ นายจันทน์จึงขออาศัยอยู่ได้ร่มโทรด้วยจนกว่าจะได้หนังราชสีห์มา ขณะนั้นบริวารที่ออกหากินตามคำสั่งของพระยาหนุมาณกลับมาได้กลิ่นมนุษย์ ก็ถามว่าได้กลิ่นมนุษย์จากที่ไหน มีมนุษย์แถวนี้หรือ พระยาหนุมาณตอบว่า กลิ่นมนุษย์ติดมากับท่านนั่นแหละ เพราะท่านไปหากินในแดนมนุษย์ ที่นี้ไม่มีหรอก เมื่อบอกเช่นนั้น บริวารก็เงยไป

ถึงเวลาเช้าพวกบริวารจะออกไปหาอาหาร พระยาหนุมาณสั่งว่าถ้าพบราชสีห์ยืนตายอยู่ ให้แล่นหางออกมาให้ด้วย เราอยากได้ พวกบริวารออกไปหากินก็พบราชสีห์ยืนตายจริง ๆ จึงแล่นหางมาให้พระยาหนุมาณ พระยาหนุมาณรับมาแล้วจึงเอาไปพันรอบตัวนายจันทน์ แล้วจับนายจันทน์เหวี่ยงไปตกที่เมืองเมืองหนึ่ง ภายหลังเรียกว่า เหวี่ยงจันทน์ ต่อมาเรียกเพี้ยนไปเป็น เวียงจันทน์ มาจนทุกวันนี้

กล่าวฝ่ายนายจันทน์ได้ออกเดินทางเพื่อกลับบ้านเรือนตน หนึ่งราชสีห์มัน
หนักก็เลยเอาไม้คอนหนึ่งราชสีห์มา พอมมาถึงเขาก็กำลังจะฝังหลักเมืองพอดี เขาห้ามไม่
ให้คนชื่อจันทน์ อยู่ มัน คง ขานเวลาเขาเรียก นายจันทน์คอนหนึ่งราชสีห์มาถึง เขา
ก็เรียกชื่อนายจันทน์พอดี นายจันทน์ไม่รู้เรื่องจึงขานรับ เขาเลยจับนายจันทน์ฝังลงไปกับ
หลักเมืองทั้งเป็น ๆ ต่อมาเมืองนี้ได้อชื่อว่า เมืองคอนหนึ่งราชสีห์ และเรียกเพี้ยนเป็น
เมืองนครราชสีห์มา จนทุกวันนี้

เรื่องที่ 2 นิทานเรื่องเมืองขวางตะบุรี

สมัยหนึ่งนานมาแล้วมีเมือง ๆ หนึ่งชื่อ ขวางตะบุรีศรีมหานคร ขุนบรมราชา
เป็นผู้สร้างขึ้นและประกาศห้ามไว้ว่าในวันที่ 7 และ 8 ค่ำ วัน 14 และ 15 ค่ำ ทั้ง
ข้างขึ้นและข้างแรมของทุกเดือน ห้ามชาวเมืองกระทำการใด ๆ อันถือว่าเป็นบาป เช่น
การฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ผู้ใดฝ่าฝืนการกระทำดังกล่าวจะบังเกิดความพินาศล่มจมทั้งแก่ตนเอง
และบ้านเมือง เมืองขวางตะบุรีอยู่เย็นเป็นสุขมาช้านาน จนถึงสมัยพระยาผู้หนึ่งได้ครอง
เมือง ไม่ตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรม เทียบกริพลาไปรบพุ่งแก่งแย่งชิงทรัพย์สมบัติ ลุกเมียวผู้
ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเป็นที่สนุกสนานยิ่งนัก บ้านเมืองเดือดร้อนไปทุกหนทุกแห่ง พฤติการดีทราบ
ไปถึงพระยาแฉก เทวดาผู้เป็นใหญ่ เห็นการไม่เข้าที่ ถ้าปล่อยไว้นานก็จะกำเริบเสิบสาน
ไม่สิ้นสุด จึงสั่งให้ภูริราชเป็นจำนวนมากมาทำอันตรายผู้คน ทำให้บาดเจ็บล้มตายกัน
เกือบหมดเมือง เมืองนี้จึงกลายเป็นเมืองร้าง ชีวิตเดียวที่เหลือรอดมาได้คือ นางกongsรี
ราชธิดาของพระยาผู้ครองนครเมือง เพราะบิดาได้ซ่อนไว้ในกล่องใบใหญ่ก่อนที่กรรมจะ
ตามสนองพระองค์เอง

ในครั้งนั้น พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นมาณพหนุ่ม ชื่อ คันชกumar ท่อง
เที่ยวโปรดสัตว์ผู้ยากไร้ไปทั่วสารทิศ มิได้คำนึงถึงความเหนื่อยยาก คันชกumar มีทหารคู่ใจ
2 คน มีสมญานามว่า นายชายไม้ร้อยกอ กับ นายชายเกวียนร้อยเล่ม เมื่อผ่านเข้ามาถึง
เมืองขวางตะบุรีศรีมหานคร ไม่ปรากฏว่ามีผู้คนอยู่อาศัย บ้านเมืองรกร้างมีแต่ร้างนกรังกา
จึงเดินสำรวจไปพบกล่องใบใหญ่ เอาไม้เคาะดูมีเสียงดังประหลาด คันชกumar ใช้พระ
ขรรค์แหวกหนังกล่องออกนำนางกongsรีออกมาสอบถามเรื่องราว นางกongsรีเล่าเหตุ
การดังกล่าว และบอกว่าถ้าผู้ใดจุดไฟให้มีกลุ่มควันลอยขึ้นไปในท้องฟ้าภูริราชผู้ใหญ่จะ
ลงมาทำอันตรายทันที

คันทกุมารเห็นว่าเป็นการใช้กรรมกันมากพอแล้ว ควรจะได้ครองชีพกัน
 อย่างปกติสุขต่อไป จึงให้ทหารคู่ใจทั้ง 2 คน หามีนมาก่อไฟกองโตขึ้น ปรากฏกลุ่มควันดำ
 ทะมึนขึ้นไปถึงพระยาแก่น พระยาแก่นปล่อยฝูงงูลงมาทำอันตราย คันทกุมารสังหารงูนั้นจน
 หมดสิ้น ชุบพระยาขวางทะเลบุรีพร้อมมเหสี บ่าวไพร่และชาวเมืองพินขึ้นโดยทั่วไป และให้ชื่อ
 ว่า เมืองนครราช ตรงกองไฟที่ก่อขึ้นนั้นได้กลายเป็นป่าช้อ เรียกว่า ดงพระยาไฟ หรือ
 ดงพระยาเย็นในปัจจุบัน ส่วนกระดูกงูร้ายได้บันดาลให้น้ำหลากพัดพาออกไปพ้นเขตเมือง
 เกิดเป็นภูเขาเรียกว่า กูหอ หรือ กูโง้ง
 เมื่อเมืองนครราช มีความร่มเย็นเป็นสุขแล้ว คันทกุมารก็มอบเป็นบำเหน็จ
 แก่นายชายไม้ร้อยกอให้ปกครองอยู่กับนางกองศรีสืบไป

นิทานเพลงพื้นบ้าน เรื่องตำนานเมืองนครราชสีมา

(ร้องทำนองเพลงกล่อมเด็ก)

สมัยหนึ่งนานมา	ราชามีประสงค์
นายจันทร์เจ้าจง	หาหนังราชสีห์ยืนตาย
มาให้แก่ข้า	อย่าช้ารีบไป
นายจันทน์เดินไพร	ค้นหาทั่วแดน
ค้นหาไม่พบ	จนสททะเลใหญ่
ที่ใต้ต้นไม้	มีฤๅษีตนหนึ่ง
ชื่อพระยาหนุมาน	เจริญญาณภาวนา
นายจันทน์ไม่รอช้า	ขอความช่วยเหลือ
ฤๅษีรับปาก	ไม่ยากจงรอ
เราจักขอ	ให้สัตว์ช่วยหา
ครั้นฝูงสัตว์ได้เวลา	บ่ายหน้าคินกิ้น
พอลงได้กลิ่น	มนุษย์จากที่ใด
ฤๅษีกล่าวว่า	ติดมากับสุ
นั่นเพราะเจ้าอยู่	หากินแดนมนุษย์
ที่นี่ไม่มี	มนุษย์ที่ตามมา
อย่ามาถามข้า	ฝูงสัตว์ก็เงียบไป
ครั้นเพลามาเข้า	พระคุณเจ้าจึงสั่ง
เราอยากได้หนัง	ราชสีห์ยืนตาย

ไครพบจงแล
 ฝูงสัตว์รับเอา
 ไปพบตามที่
 รีบเร่งนำมา
 จึ่งพระลีลา
 ด้วยหนังราชสีห์นั้น
 ตกที่เมืองหนึ่ง
 ตกอยู่ที่นั่น
 ต่อมาเพี้ยนเสียง
 เป็นเมืองหลวงใน
 กล่าวฝ่ายนายจันทน์
 เร่งรุกสู้บุรี
 ฤกษ์ยามยามดี
 เข้ามาเมืองนั้น
 โบราณจารย์
 คนที่ชื่อว่า
 นายจันทน์ไม่รู้
 ขานรับบัลล
 พร้อมเส้าหลักเมือง
 ตามพิธีมนต์
 จึ่งเรียกเมืองว่า
 กลายเป็นชื่อใหม่

มาให้แก่เรา
 เป็นสุระค้นหา
 พระมนต์บูชา
 ถวายโดยเร็วพลัน
 พันกายนายจันทน์
 พลิ้นเหวี่ยงออกไป
 ที่ซึ่งนายจันทน์
 เรียกว่าเหวี่ยงจันทน์
 เป็นเวียงจันทน์ไป
 มลาวประเทศ
 พลิ้นคอนหนังราชสีห์
 ถวายองค์ราชา
 วันนั้นนายจันทน์
 วันลงหลักเมือง
 กล่าวขานเรียกหา
 อยู่ จัน มัน คง
 เขากูเรียกคน
 เขาจับลงฝัง
 ครบเครื่องแบบยศ
 โบราณสร้างเมือง
 คอนราชสีห์มาแล้วเพี้ยนเสียงไป
 นครราชสีมา

เนื้อหาบทเพลงพื้นบ้านเรื่องเมืองขวางตะบุรี (ร้องเพลงช้าโกรก)

<p>ฉันจะเล่านิทานประวัติ เดิมชื่อเมืองขวางตะบุรี ปกครองบ้านเมืองและปวงประชา จนล่วงเข้าสู่สมัยหนึ่ง ยกทัพรุกรานชิงบ้านพารา ละเมิดฆ่าสัตว์ตัดชีวิต อาเพศบ้านแตกสาแหรกขาด แกนจึงให้ฝูงงูมากิน ก่อนที่เจ้าเมืองจะม้วยมรณ ให้อาศัยอยู่ในเกร กล่าวถึงองค์พระโพธิสัตว์ จุดเป็นชายชาติทหาร มีสองทหารคู่ใจติดตาม อีกนายชื่อว่าเกวียนร้อยเล่ม คืนเดินไปทั่วไพรพนา พระคำริแล้วใช้พระขรรค์ นางกongsรีจึงแจ้งกิจจา พระจึงให้จุดไฟสัญญาณ ภูบาลสมเพชเวทนา ครั้นแล้วจึงให้กongsรี ส่วนตรงที่กongsรี และเป็นภูเขายักษ์เสียดฟ้า อันชั้นส่วนกระดุกูราย พัคออกไปนอกเขตเมือง เสร็จกิจจึงมีพจนารถ เพื่อให้เป็นเกียรติเป็นศรี แล้วแต่งร้อยกอกongsรี ให้ปกครองบ้านเมืองต่อมา</p>	<p>ของเมืองโคราชาให้ทุกคนฟังไว้ จอมธานีทรงศีลไม่คลอนคลาย เป็นสุขสืบมาไพร่ฟ้าหน้าใส เจ้าเมืองหาซึ่งรสพระธรรมไม่ ไม่เลือกหน้าว่าลูกเขาเมียใคร จิตใจแสนหยาบช้าช้าเลวร้าย ทำเอาปวงราษฎรต้องรับเคราะห์ภัย ปวงชนจนสิ้นแสนอนาใจ ได้ชุกช่อนพระบุตรไว้ กongsรีคือนามของอรไท ธ อับติมาโปรดเหล่าเวไนย นามคันธกุมารเก่งกล้ายิ่งใหญ่ นามไม้ร้อยกอกโดยเสด็จใจ อำรุงให้เกษมทั้งกายใจ พบเมืองร้างกลางป่าและเกรใหญ่ ผ่าหนึ่งกลองพลันก็พบทราวมวย ถึงสาเหตุที่ประสพเภทภัย ปราบเหล่าภูพาลจนมลาย เจ้าเมืองและประชาราษฎรทั้งหลาย ชุกชืดดับสูญให้เกิดใหม่ พลันกลายกลับเป็นป่าดงพงไพร นามบรรพตาดงพระยาไฟ กับนศาลาหน้าผาคพาไป เกิดเป็นเขาเขื่องชื่อภูหอ ประกาศประธานนามเมืองใหม่ นามธานี "นครราช" กรุงโกร มอบหน้าที่ให้เป็นพ่อเมืองใหม่ ไพร่ฟ้าแสนสุขสวัสดิ์มีชัย</p>
--	--

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำเสนอเกี่ยวกับความงามตามธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ต้นไม้ ฯลฯ แล้วครูให้นักเรียนคุณภาพอุทยานแห่งชาติ เขาใหญ่ บอกให้นักเรียนทราบว่าแต่เดิมเรียกเขาใหญ่ว่า คงพญาไฟ แล้วชักชวนว่าถ้าอยากรู้ประวัติสถานที่ตามความเชื่อของคนโบราณให้นักเรียนอ่านเอกสารที่ครูจะแจกให้ 	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ
<p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. ครูแจกเอกสารนิทานเรื่องตำนานเมืองนครราชสีมา และขวางทะเลบุรี ให้นักเรียนอ่าน 3. หลังจากที่นักเรียนอ่านจบแล้ว ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่องแล้วครูชี้แจงกำหนดสถานการณ์และบทบาทที่นักเรียนจะแสดงพร้อมทั้งเลือกผู้แสดงออกมาให้เท่ากับตัวละครในนิทาน 4. ครูอธิบายให้ความรู้พื้นฐานก่อนการแสดง กำหนดฉากโดยสมมติให้นักเรียนฟัง กำหนดแนวทางการแสดง ทบทวนบทบาท และทำความเข้าใจกับสถานการณ์ที่จะแสดงให้นักเรียนทุกคนฟังอีกครั้ง แล้วให้นักเรียนที่จะแสดงบทบาททุกคนซักซ้อมบทบาทที่จะแสดง 	<p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. ครูแจกเอกสารนิทานเพลงเรื่องตำนานเมืองนครราชสีมา และขวางทะเลบุรีให้นักเรียนอ่าน 3. ครูเปิดแถบเสียงนิทานเรื่องตำนานเมืองนครราชสีมา ทำนองเพลงกล่อมเด็กให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนร้องคลอเบา ๆ ในขณะที่ฟังเพลงไปด้วย 4. ครูให้นักเรียนร้องเพลงพร้อมกันทั้งชั้น หากนักเรียนยังร้องไม่ได้ให้ครูเป็นผู้นำร้องเพลงที่ละวรรคจนนักเรียนร้องได้ หลังจากนั้นให้นักเรียนร้องด้วยตนเอง เมื่อร้องเพลงกล่อมเด็กได้แล้วให้สอนร้องเพลงทำนองช้าโกรกตามขั้นตอนเดียวกับการสอนเพลงกล่อมเด็ก

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p>5. ให้นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>6. หลังจากการแสดงจบลงให้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5-6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มวิจารณ์การแสดงบทบาทในนิทาน (ในกรณีที่การแสดงไม่เป็นไปตามที่กำหนดหรือมีข้อบกพร่อง ให้นักเรียนร่วมปรึกษาแสดงความคิดเห็น ปรับปรุงการแสดง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำแล้วให้จัดแสดงใหม่)</p> <p>7. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันระดมความคิดตอบคำถามต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จงสรุปหลักสังเกตลักษณะนิทานท้องถิ่นมาโดยสังเขป 2. จงยกตัวอย่างสาระสำคัญจากนิทานที่เรียนมาพอเข้าใจ 3. จงบอกลักษณะนิสัยตัวละครสำคัญในนิทานที่เรียน 4. มีความเชื่อใดบ้างที่ปรากฏในนิทานที่เรียน 	<p>5. คัดเลือกนักเรียนที่ร้องเพลงกล่อมเด็กได้ไพเราะมาร้องให้เพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้นเรียน หลังจากนั้นแบ่งนักเรียนออกเป็นสองฝ่าย ผลัดกันร้องเพลงช้าโกรกฝ่ายละบทสลับกันไปมาจนจบเพลง พร้อมกับให้ทำท่าทางประกอบไปด้วยหากสามารถทำได้</p> <p>6. ครูสรุปเนื้อเรื่องของนิทานให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งอธิบายประวัติ ที่มา ลักษณะการแสดง โอกาสที่แสดง สถานที่ การแต่งกาย ในการแสดง เพลงช้าโกรกและเพลงกล่อมเด็กให้นักเรียนฟัง</p> <p>7. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p>

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p>การทำกิจกรรมให้นักเรียน 3 กลุ่มแรกทำเรื่องตำนานเมืองนครราชสีมา ส่วนอีก 3 กลุ่มหลังให้ทำเรื่องตำนานเมืองขวาทะบุรี</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>8. ครูเฉลยพร้อมทั้งอธิบายคำตอบแต่ละข้อให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนบันทึกผลสรุป</p>	<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>8. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p>

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
2. เอกสารนิทานเรื่องตำนานเมืองนครราชสีมา และเมืองขวาทะบุรี
3. เอกสารนิทานเพลงเรื่องตำนานเมืองนครราชสีมา และเมืองขวาทะบุรี
4. แถบเสียงนิทานเพลงพื้นบ้านเรื่องตำนานเมืองนครราชสีมาและเมืองขวาทะบุรี

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในบทเรียน
2. สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม
3. การแสดงความคิดเห็นและตอบข้อซักถาม
4. ตรวจผลงาน

แผนการสอนที่ 6

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติและกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
วิชา นิทานพื้นบ้าน เรื่อง ปาจิต-อรพิม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 2 คาบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เปรียบเทียบรูปแบบนิทานท้องถิ่นกับนิทานปรัมปราได้
2. สรุปสาระสำคัญและคุณธรรมที่ปรากฏในนิทานได้
3. ระบุที่มาของชื่อสถานที่ต่าง ๆ ในนิทานได้
4. บอกลักษณะนิสัยของตัวละครสำคัญได้

เนื้อหานิทานเรื่องปาจิต-อรพิม

ท้าวปาจิต เป็นโอรสพระเจ้าอุทุมพรราช กษัตริย์ผู้ปกครองเมืองนครทม เมื่อเจริญวัยที่พอจะมีคู่ครองได้ พระบิดาก็ให้เลือกรู้จักครองโดยการให้ทหารไปประกาศเรียกหญิงสาวบรรดามีในเมืองนั้นมาให้ท้าวปาจิตเลือก สาวที่มีมาทั้งหมดสี่ของเสนา อำมาตย์ ข้าราชการ พ่อค้า ช่างนา ช่างไร่ มากันจนหมดสิ้นทั้งเมือง ท้าวปาจิตไม่สนใจเลยสักคน จึงมิได้คล้องมาลัยให้สาวคนไหน พระเจ้าอุทุมพรราชได้ให้โหรทำนายพระชะตาราดี และเนื้อคู่แก่พระโอรส โหรหลวงตรวจดวงชะตาดตามวัน เดือน ปีแล้ว กราบทูลว่าเนื้อคู่ของท้าวปาจิตยังไม่เกิด ขณะนี้อยู่ในครรภ์หญิงชานาผู้หนึ่งในเขตเมืองพิมาย ท้าวปาจิตจะต้องเดินทางไปหาหญิงผู้นั้น ซึ่งสังเกตได้ง่ายว่ามีครรภ์และมีเงาคลดกันอยู่

ท้าวปาจิตไม่รอช้า รีบเร่งออกเดินทางไปตามคำทำนายของโหรจนกระทั่งมาถึงเขตเมืองพิมาย ท้าวปาจิตไม่แน่ใจจึงกางแผนที่ออกดู ที่ตรงนั้นภายหลังเรียกว่าบ้านทางตำรา และเขียนเป็น บ้านจารตำรา ท้าวปาจิตข้ามถนนเพื่อเข้าเขตเมือง บริเวณนั้นเรียกว่า บ้านถนน แล้วเดินมาตามทางถึงหมู่บ้านหนึ่งมีต้นสนุ่นมาก ได้ชื่อว่า บ้านสนุ่นเลยบ้านสนุ่นก็มาถึงทำน้ำใหญ่ ปัจจุบันเรียก บ้านท่าหลวง แต่ปรากฏว่าเป็นทางผิด จึงไปอีกทางหนึ่งถึง บ้านสำริด พบหญิงครรภ์แก่ชื่อ ยายบัว กำลังค้ำนาอยู่ เห็นศีระของนางมีเงาคล้ายคลดกันอยู่ ก็แน่ใจว่าใช่ตามคำทำนาย จึงเข้าไปแสดงตัวว่าเป็นใคร มี

ความประสงค์อะไร และแสดงความตั้งใจว่าจะอยู่ช่วยทำหน้าที่จนกว่านางจะคลอด หากเป็นบุตรชายจะยกย่องเป็นน้องชาย แต่หากเป็นหญิงจะขอไปเป็นชายา ยายบัวก็ตกลง ท้าวปาจิตอาศัยอยู่กับยายบัวเรื่อยมา ช่วยทำงานทุกอย่างทั้งคานาเลี้ยง โครกระบือ เกี้ยวข้าว ตีข้าว จนยายบัวครบกำหนดคลอด จึงไปตามหมอดำแยมาทำคลอด หมูบ้านที่หมอดำแยอยู่ จึงได้ชื่อว่า บ้านคำแย ทารกในครรภ์ยายบัวเป็นเพศหญิงตามคำนายของโหร ยายบัวตั้งชื่อให้ว่า อรพิม มีหน้าตาสวยงาม ผิวพรรณมองใสเป็นที่พอพระทัยแก่ท้าวปาจิตยิ่งนัก ครั้นนางเจริญวัยเป็นสาวสวยก็ได้ถูกสมภารรักใคร่กับท้าวปาจิต วันหนึ่งท้าวปาจิตได้บอกให้นางทราบว่าจะกลับไปบ้านเมือง เพื่อยกชั้นหมากจากนครธมมารับนางไปอภิเษกสมรสที่นครธม แล้วก็ลางางไป

เมื่อถึงนครธม ท้าวปาจิตได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลต่อพระเจ้าอู่ทุมราชพระบิดา จึงให้จัดขบวนขันหมากมีจำนวนร่ำพลามากมาย เดินทางไปเมืองพิมาย โดยที่หารู้ไม่ว่า บัดนี้ได้เกิดเหตุร้ายขึ้นกับนางอรพิม นั่นคือ พระเจ้าพรหมทัต ผู้ครองเมืองได้ทราบข่าวความงามของนาง จึงให้พระยารามไปนำตัวนางมาไว้ในพระราชวัง นางอรพิมสุดจะขัดขืนได้จำต้องไปในวัง และตั้งจิตอธิษฐานว่า ถ้ามิใช่ท้าวปาจิตแล้ว ผู้ใดจะจะต้องนางก็ขอให้กายนางร้อนเหมือนไฟ พระเจ้าพรหมทัตจึงแคะต้องนางมิได้ นางได้ทูลพระองค์ว่าจะรอพี่ชายมาก่อน หากพี่ชายกลับมาเมื่อไร เมื่อนั้นนางจะยินยอมเป็นมเหสีของพระเจ้าพรหมทัต

ขบวนขันหมากยกออกจากนครธมมาหลายวัน จนมาถึงลำน้ำแห่งหนึ่ง สถานที่นั้นปัจจุบันอยู่ในตำบลงิ้ว ท้าวปาจิตให้ทหารหยุดกระบวนขันหมาก เพื่อให้ทหารและสัตว์พาหนะได้พักและบริโภคน้ำ ชาวบ้านเห็นผู้คนมากันมากมายจึงเข้าไต่ถาม และเล่าเรื่องนางอรพิมให้ฟัง ท้าวปาจิตทรงทราบความจริงรู้สึกโกรธมาก ถึงกับโยนข้าวของเครื่องขันหมากทิ้งแม่น้ำหมด บริเวณแห่งนั้นเรียกว่า ลำมาศ อันเป็นทางน้ำที่ไหลลงสู่ลำน้ำมูล จนทุกวันนี้ ทำลายรถทรงงล้อคุมรถจนหักทำลายหมด ชาวบ้านนำมากองรวมกันไว้ในที่แห่งหนึ่งปัจจุบันเรียกว่า บ้านงรถ จากนั้นท้าวปาจิตได้ออกติดตามเพื่อไปหานางอรพิมตามลำพัง พระเจ้าอู่ทุมราชและข้าทหารจึงเดินทางกลับนครธม

ท้าวปาจิตไปพบยายบัว ได้เลอบโยนนางว่าจะใช้ปัญญาหานางอรพิมออกมาให้ได้ แล้วปลอมตัวเป็นชาวบ้านสำริด ไปบอกนายประตูว่าจะขอเข้าเยี่ยมน้องสาว เมื่อพบกันนางอรพิมร้องว่า อ้อ พี่มา จากคำร้องเรียกของนางอรพิม คำนี้จึงเขียนเป็นชื่อพิมาย ซึ่งหมายถึง อำเภอพิมาย ในปัจจุบัน

พระเจ้าพรหมทัตมาพบนางอรพิมกับท้าวปาจิตจึงทรงซักถาม นางอรพิมจึงบอกว่าเป็นพี่ชายของนาง ไปค้าขายทางไกล เมื่อรูว่ำน้องจะอภิเษกจึงมาอวยพรให้และอยากรู้จักพระเจ้าพรหมทัตด้วย พระเจ้าพรหมทัตคือใจ เพราะนางอรพิมจะได้ยอมเป็นพระมเหสีอย่างที่เคยลั่นวาจาไว้ จึงให้หาเหล้ายาอาหารมาเลี้ยงดู พระเจ้าพรหมทัตถูกนางอรพิมมอมเหล้าจนเมามายหมดสติ ท้าวปาจิตจึงใช้พระขรรค์ฟันพระศอกของท้าวพรหมทัตขาดอยู่ ณ ที่นั้น แล้วอุ้มนางอรพิมเสด็จหนีออกมา เมื่อเดินทางมาได้สักพักก็ปล่อยให้นางอรพิมลงเดิน จึงเรียกสถานที่นั้นว่า บ้านนางเดิน แล้วเพี้ยนเสียงเป็น บ้านนางเหริฎ ในปัจจุบัน

ทั้งคู่เดินทางมาถึงบ้านยายบัว ให้เงินทองแก่แหวนไว้พอประมาณ แล้วเดินทางต่อไปยังนครธรม เมื่อเข้าเขตเมืองบุรีรัมย์ นางอรพิม ตีใจว่าใกล้จะถึงแล้วจึงพ้อรำขึ้น ที่ตรงนั้น เรียกว่า บ้านนางรำ แต่เดินไปเป็นเวลานานก็ยังไม่ถึงสักที นางรู้สึกเห็นคเห็น้อยมากถึงกับร้องไห้ ที่ตรงนั้นจึงเรียกว่า นางร้องไห้ ต่อมาเพี้ยนเสียงไปเป็น ชื่ออำเภอนางรอง ในปัจจุบัน

ท้าวปาจิตและนางอรพิม เดินทางมาถึงป่าใหญ่แห่งหนึ่ง พอตีเป็นเวลารุ่งสว่างพบพรานคนหนึ่งชื่อ พรานนกเอี้ยง ออกมาเที่ยวล่าเนื้ออยู่ พรานนกเอี้ยงเห็นนางอรพิมสวย นึกรักนางจึงใช้หน้าไม้ยิงท้าวปาจิตสิ้นพระชนม์ แล้วพานางไป นางทำเล่ห์กลลวงว่ามีกำลังน้อยเดินทางมาเห็นคเห็น้อยมากจะเดินทางต่อไปไม่ได้ไหว ถ้ามีรถหรือเกวียนหรือช้างมาให้นางนั่งไป นางก็ยินดีจะไปด้วย พรานหลงเชื่อไปหากกระบือมาให้ นางขี่ ตัวนายพรานนั่งช้างหน้าคอยบังคับกระบือ นางอรพิมนั่งช้างหลัง พอได้โอกาสก็ใช้พระขรรค์ของท้าวปาจิตแทงนายพรานตาย นางกลับมาที่ศพท้าวปาจิต ร่ำไห้คร่ำครวญอยู่จนพระอินทร์เกิดความสงสารชวนพระเวสสุกรรม แปลงกายเป็นงูกับพังพอนสู้กัน เมื่อพังพอนตาย งูก็ไปกัดเปลือกไม้ชนิดหนึ่งมาเคี้ยวพ่นใส่บาดแผลพังพอน พังพอนจึงฟื้นขึ้นต่อสู้กันต่อไป ครั้นงูตายพังพอนก็ทำเช่นเดียวกัน สัตว์ทั้งสองผลัดกันตายผลัดกันฟื้นเช่นนี้เป็นเวลานานพอสมควรแล้วหายไป นางอรพิมเฝ้าสังเกตุอยู่ เห็นทางที่จะทำให้อาจิตฟื้น จึงไปเอาเปลือกไม้มาเคี้ยวพ่นใส่บาดแผลท้าวปาจิตเช่นกัน ท้าวปาจิตฟื้นขึ้น ได้ช่วยกันเก็บเปลือกไม้ติดตัวไปเท่าที่จะนำไปได้แล้วออกเดินทางต่อไปยังนครธรม

หลังจากอรอนแรมกันมาเป็นเวลานานหลายวัน ก็มาถึงฝั่งแม่น้ำแห่งหนึ่งซึ่งกว้างมากไม่มี เรือแพหรือขอนไม้จะข้ามไปยังฝั่งตรงข้ามได้ จึงนั่งปรึกษาหาหนทางกันอยู่ ขณะนั้นมี เถนคนหนึ่งชาวบ้าน เรียก เถนเรือลอยเพราะเถนลงเรือไปบิณฑบาตตามแม่น้ำเป็นประจำ เถนพายเรือผ่านมา ท้าวปาจิตขอร้องให้ช่วยส่งข้ามฝากให้ด้วย เถนเห็น

นางอรพิมสวยมากก็คิดจะพานางไปกับตน จึงบอกว่าเรือลำนั้นได้ครึ่งละ 2 คน เท่านั้น มิฉะนั้นเรือจะล่ม ท้าวปาจิตจำต้องให้นางอรพิมไปกับเกนก่อน เกนพานางลอยน้ำไปเรื่อย ๆ ท้าวปาจิตจะเรียกอย่างไรก็ได้หยุด จึงต้องพลัดพรากันอีกครั้งหนึ่ง นางอรพิมต้องคิดหาอุบายหนีจากเกนจนกระทั่งมาพบต้นมะเดื่อต้นหนึ่งสูงมาก ลูกตกเต็มต้นผลลงมาก ๆ น่ากินทั้งนั้น นางบอกเกนว่าอยากกกกินมะเดื่อ ให้เกนเป็นขึ้นไปเก็บมาให้ เอาลูกที่งามที่สุดอร่อยที่สุดสุกที่สุดซึ่งจะอยู่บนยอดสูง เกนหลงเชื่อปีนต้นไม้ไปหาลูกมะเดื่อที่นางต้องการ นางรีบเอาหนามมาสะไว้ที่โคนต้น แล้วลงเรือพายหนีไป ก่อนไปได้สั่งไว้เป็นวาจาสิทธิ์ว่าให้เกนอยู่บนต้นมะเดื่ออย่าไปไหน เกนจึงตายอยู่บนต้นมะเดื่อนั้นเอง ก่อนตายได้แข่งให้มีแมลงหวี่เกิดในลูกมะเดื่อทุกลูกไป

นางอรพิม พายเรือกลับมาหาท้าวปาจิตแต่ไม่พบ จึงจอดเรือแล้วขึ้นฝั่งเที่ยวตามหา จนพระอินทร์เกิดความสงสารลงมาประทานแหวนให้วงหนึ่งบอกนางว่า ถ้าสวมไว้ที่นิ้วชี้จะกลายร่างเป็นชาย แต่ถ้าถอดออกสวมนิ้วอื่นจะกลับเป็นหญิงดังเดิม นางจึงสวมแหวนลงบนนิ้วชี้ กลายร่างเป็นชายออกติดตามท้าวปาจิตต่อไป พบใครที่ไหนก็สอบถามว่า เห็นใครรูปร่างหน้าตาอย่างนี้ไหม รู้จักคนชื่อท้าวปาจิตไหม สอบถามจนทั่วแล้วก็ไม่มีผู้ใดรู้จักหรือเคยเห็นเลย นางจึงร่อนเร่ในเพศชายตามลำพังจนกระทั่งมาถึงเมืองเมืองหนึ่ง ชื่อจัมปาศนคร

เมืองจัมปาศนครที่นางอรพิมมาถึงนี้ พระมหากษัตริย์ผู้ปกครองเมืองมีพระราชธิดาทรงพระศิริโฉมเป็นอย่างยิ่ง แต่ไม่ทราบว่าเป็นอะไรจึงทิวงศศ หมอคนใดก็ช่วยไว้ไม่ได้ ชาวเมืองพากันร้องให้อาลัยรักนางอยู่ นางอรพิมรู้เข้าก็อยากจะลงช่วยนางดูให้คนพาไปเฝ้าพระมหากษัตริย์ทูลขออนุญาตรักษา นางอรพิม ได้ใช้เปลือกไม้ที่ได้จากป่าครวารักษาท้าวปาจิตมาเคี้ยวพ่นใส่พระราชธิดาจนฟื้นขึ้น พระมหากษัตริย์และพระญาติศิวมาก ประทับถามว่าจะให้นางอรพิม อภิเษกกับพระธิดา แต่นางอรพิม บ่ายเบี่ยงว่าขอเวลาสักปีหรือสองปีให้ได้บวชเรียนและศึกษาศิลปศาสตร์ให้จบก่อน พระมหากษัตริย์จำต้องยอมตามใจ

หลังจากนั้นไม่นานนัก นางอรพิม ขอลาไปตามหาท้าวปาจิตด้วยความรู้สึกสิ้นหวังว่า คงจะไม่พบกันเป็นแน่แล้ว นางไปอยู่ที่วัดแห่งหนึ่งศึกษาพระธรรมวินัยจนมีความรู้มากกว่าพระองค์อื่น ๆ พระในวัดและลูกศิษย์ตลอดจนชาวบ้านก็ยกให้เป็นสังฆราช นางอรพิมให้สร้างโบสถ์ขึ้นหลังหนึ่ง เขียนภาพเล่าเรื่องนางกับท้าวปาจิตที่ผาผนัง ตั้งแต่ท้าวปาจิตไปอาศัยอยู่กับยายบัวจนถึงตอนนางมาบวชอยู่ แต่ละตอนละเขียนครบถ้วนกระบวนความ นางสั่งไว้ว่า หากมีผู้ใดที่มากุณาผนังแล้วร้องให้ ให้คนเฝ้าโบสถ์รีบไปบอกให้รู้ทันที

วันหนึ่งท้าวปาจิตเดินทางมาถึงเมืองนี้ ได้เข้าพักอาศัยในโบสถ์ และนอนหลับไปด้วยความเหน็ดเหนื่อย ครั้นตื่นขึ้นมองไปรอบ ๆ เห็นภาพเขียนบนฝาผนังโบสถ์ ได้ลุกไปเดินดูโดยรอบ รู้ว่าเป็นเรื่องราวของตนกับนางอรพิม จึงทรุดลงร่ำไห้อยู่ตรงนั้น คนเฝ้าโบสถ์รับนำความไปเล่าให้พระสังฆราชรู้ พระสังฆราชให้นำท้าวปาจิตไปพบท้าวปาจิตสอบถามความเป็นมาของรูปเขียน พระได้เล่าให้ฟังและบอกว่าตนคือนางอรพิม จากนั้นก็ถอดแหวนออกสวมที่นาง กลายรูปเป็นหญิงตามเดิม ทั้งสองสวมกอดกันร่ำไห้ด้วยความยินดี เป็นที่สุด แล้วนางอรพิมก็บอกลาชาววัดและชาวบ้านเดินทางกลับนครสม พระเจ้าอุทุมพรราชมีความโสมนัสมาก จึงอภิเษกให้ท้าวปาจิตเป็นกษัตริย์ปกครองประเทศ

นิทานเพลงโคราชเรื่องปาจิต-อรพิม

1. เล่นเพลงโคราชละเนอมาเรื่อง พุดกันไม่มาเรื่อง - มากฤทธิ - ที่นี้จะขอ
เก็บกล่าวถึงท้าวปาจิต ซึ่งเป็นพระราชโอรส ของพระเจ้าทมราช
ทั้งปรารค์เก่าปรารค์ใหม่ เป็นเมืองใหญ่ปรารค์มี ยังขาดพระราชินี
มาร่วมวังปรารค์มาศ ๆ เหมือนปลาไหลว่ายลัด - ปรารค์เหมือง -
พระบิดาเลยทรงให้ เจ้าชายนั้นเลือกคู่ คนไหนจะดี ให้เลือกคู่
อย่าเลือกค่าง เลือกคา
สาว ๆ ในเมือง ให้มาทั้งหมด โครเป็นโสด ให้นำกันมา
สบงูโครมี จะได้เป็นหม่อมแม่จอมการ - เมือง -
2. ถ้าใครมีลูกสาว อย่าได้นำลูกเส้า - ลูกโสภ - ทั้งชาวไร่ชาวนา
อยู่ตามป่าตามโคก เสนาอามาตย์ ข้าราชการ จงพากันบอกลูกสาว
ไม่เจ้ามัวเจ้าเมา ให้รีบไปเฝ้าเจ้าเมือง ถ้าเชื่อว่าลูกเองผิวเหลือง
ให้จูงมือเจ้ามา ๆ อยู่ต่อหน้าเจ้าเมือง แต่อย่าทำเป็นเจ้ามุ่น - เจ้าเม -
เลยมีสาว ๆ เป็นหมื่นเป็นแสน มาให้พระองค์เลือกสา มานั่งสลอน
จนเต็มศาลา ให้เลือกสด เลือกใส
มันมีหลายคนดา ไม่ปรารถนาเอาคนใด คู่ตาก็หลิว คู่ผิวก็ดำ
ไม่งามสักคน - เค -
3. พระองค์ไม่เลือกเอาใคร คนไหนคอกเหมือนช้างป่าพากันออก
- จากในค่าน - ร้อนถึงพระเจ้าอู่ทุมราช เลยประกาศจัดการ ให้ตามหาโทรหลวง
มาผูกดวงทำนายดู
พอตรวจวันเดือนปี ตามพิธีหมอดัง ทั้งฤกษ์บนฤกษ์ล่าง ก็ทราบชื่อ
ของหมอดู ถึงว่าเป็นหมอดู ก็ไม่ใช้หมอแข่ง - หมอดำ -
ก็รู้ชื่อทำนายคัก ทำนายรัก ทำนายใคร แต่คุ้มของเจ้าชาย
เป็นบุญคู่ยังอยู่ในครรภ์
คิดฝังมูลอำเภอมิมาย นานอยู่ใกล้กะตันพิมาน เลยทุลบังคมเชื้อผมเกิด
หม่อม ผมเรียนคัมภีร์ - มา -
4. ไม่ใช้ผมจะคูหมอ เอาแต่พอได้เงิน ไม่ใช้จะคูเดิน ๆ
- พอแต่ได้งาน - เพราะบุญเขาสร้างมาบังกาย จะมีกลศใหญ่คอยบังกัน
พระองค์จะทรงทอดพระเนตร และสังเกตได้ง่าย

เหมือนบุญเก่าทรงกัน จะมีตะวันทรงกลด จะปิดบังนางหมด
จะเดินก้าวหรือทรงกาย จิตใจประสงค์เกิน - ไม่ทำให้ทรงเขิน - ทรงเกื้อ -
ถึงบุญคู่จะอยู่ในครรภ์ ตำรานั้นผมคู่ไม่ขาด พอเกิดมาจะสะอาด
คมข้างงามไม่ค้อย

ขาดค่อนพระองค์หนา สงสารแต่เขาละองน้อย จะเป็นมหาพระราชินี
บุญคู่พระองค์ - เนอ -

5. ไม่ทำชุ่นละเนอทำนิ้ว แต่แม่หรือเขาชื่อว่าบัว - อาชีพทำนา -
พอปาจิตทรงรู้ จากหมอดูตำรา พระองค์ก็เลยเดินคั้นมาตาม ที่โหรเขาทำนาย
ออกจากถิ่นนครธม พักร่มกกพิมาน นับได้ไม่หลายวัน ก็ถึงถิ่นคินพิมาย ๆ
ก็หวังให้พี่ไป - พี่มา -

กลัวจะหลงเดินเตลิด เลยทรงเปิดดูตำรา ให้แน่ใจว่าใช่หมา
ก็อ่านเห็นเป็นตำราย

เลยชื่อว่าบ้านทางตำรา เดียวนี้เขาพาเปลี่ยนนามใหม่ เป็นจารตำรา
บรรดาชาวเมือง เลยเรียกเป็นนาม - มา -

6. แต่พอนั่งทางตำรา รู้ว่าใช้ถนัด พระองค์ดำเนินเดินลัด - ข้ามถนน -
มาพักเหนื่อยกะต้นสนุ่น เลยต้นคุณมีบ้านคน ทรงเห็นคเห็น้อย กระจายน้ำ
ไม่รู้จะทำทำไหนด

ออกจากบ้านนาสนุ่น ก็ข้ามมูลมาท่าหลวง น้ำก็ขังฝั่งก็กว้าง
เข้าเตลิ่งพังทะลาย ๆ น้ำก็ไหลแรงทะลัก เหมือนยังตาลค่านจาก - หาท่าลอน -
จะถูกแน่ให้ไหมนะ เปิดตำราดูไม่นาน จะถามเขาพวกชาวบ้าน
จะพูดเขมรเป็นไหนด

สบอากาศก็ร้อน ๆ บทจรไม่รอ ๆ เข้าถิ่นฐานเขตบ้านสำริด
ตะวันก็ร้อน - รอน -

7. ไม่คำอูลละเนอคำหนุ่น พุดกันไม่คำชุ่น - ละเนอคำนิ้ว -
ไปเห็นผู้หญิงท้องใหญ่ สงสัยจะใช้ยาบับ แดคก็ร้อนแต่มีร่ม กำลังก้มค่านา
หอบกล้ำมาส่องมือ ก็มถือชองหมั้น แต่แปลกใจทำไมตะวัน
แดคไม่มีส่องมา ในท้องนานั้นส่องมาก พุดกันไม่ส่องหมัก - ส่องหมม -
อยากกินย่างเนื้อแห้ง ไฟแรงก็เนื้อหด สूरียงทรงกลด
อยู่เหนือหัวแม่เนื้อหอม

เขาใส่ลางบังลวด เหมือนเมื่อกลมาบังล้อม คล้ายเทวดาเอาผ้าลาย ๆ มาปิดบัง- ลม -

8. เหมือนเขาชุกหัวลิกแน่หล้า ยังไงต้องไ้ช้ยายบัว - แน่ ๆ เลย - เสด็จลงไปท่งนา เข้าไปหาแม่ทรมเซย พอยืนมองเห็นท้องใหญ่ ยังไงต้องไ้ช้แน่ ๆ แลว

แต่ถึงยังไ้ต้องไ้การ ตัวท่านมาได้กิจ พระองค์เจ้าจำปาจิต คีพระทัยปานไ้แก้ว ๆ ไม่ได้เวรไ้กรรม พุคกันไม่ได้ก้า - ไม่ได้กั้ง - ท้าวปาจิตมีความโจทก์ ยังไม่หมดความจำ จึงเดินหว่าวเข้าไปตาม อยากรู้แจ้งความจริง

ไม้คานแบกกลางบ่า เลยเข้าไปหากลางบั้ง ไปยกมือไหว้คูดยายบัว ที่บ้านอยู่กลาง - บึง -

9. ฝ่ายยายบัวเลยหยุดคำ เลยมายืนค่อนถาม - ค่อนไ้ - สาเหตุที่ฉันทไ้มา คือหมอต้าราเขาทายเอาไ้ แต่ตัวฉันทไ้เจ้าแผ่นดิน อยู่ในถิ่นนครธม

ปาจิตแกลงแสดงตัว ไ้หยาบบัวฟังเรื่อง สาเหตุนี้ยังหนีเมือง จงฟังระฟังโรม ๆ ตัวผมอยากฟังรอก พุคกันไม่ฟังหัก - ฟังรอน - จักจะดีหรือจะชั่ว ฝ่ายยายบัวก็เชิงจะเชื่อ เลยพูดกระแจะกะแม่ของเมีย มึงงานไ้ใช้ เเนอผมจะช้ช่วย

ไม่กลัวดอกเรื่องหน้าคำ ผมขอทำนาด้วย ถึงเป็นมือใหม่ ไ้ลองไ้ดูเกิด บึงนา - ดอน -

10. จะเป็นด้วยบุพเพสันนิวาส ที่พระพรหมท่านจัด - อันนี้ไ้ - ไ้ตั้งแก้ว เมืองเก่า ย่างก้าวมาเมืองไกล อยากรพบบุญคู่ต่างเขต ยังไ้เสด็จหนีวัง

ไ้จำพรากจากกะหมู่ มาขออยู่กะพ่อกะแม่ จะสร้างนาป่าสะแก จะเจ็บมือเสียดอกกระมัง ๆ ถ้าลูกหวังอยากอยู่กะแม่ พุคกันไม่กะเมิน - กะเหม่อ -

อยากครอบครองบุญคู่ ถ้าท่านอยากอยู่ก็ตามใจ แต่แม่นช้ชคชัตรีไ้ไม่ได้ ต้องตามพุคตามจา

ทั้งงานเมิดงานหน่วย ยังงั้นก็ช่วยเรื่องงานนา เดือนตะวันจิจ (จะ) คำช้ช่วย คำบั้งนี้ไ้แล้งงาน - เเนอ -

11. ทั้งตาบานยายบัว ทูลหัวแก่ก็ชอบ ทั้งงานเสียมงานจอบ - ก็ไ้ - ถึงปาจิตจะลำบากทุกช้ยากลักปานใด ทั้งงานไร่งานนา มีมาท่านก็ช่วย

เลี้ยงเบ็ดก็ได้แต่ไข เลี้ยงไก่ได้แต่ขัน หมดงานค้างงานหว่าน
ก็ขึ้นโคกเลี้ยงแต่ควาย ๆ ช่วยงานวันยังค่ำ ท่านก็มีเอี้ยแต่สุข - แต่ซี -
ถึงงานจะเหนื่อยก็หนักแน่น สำนึแผ่นหนักใน ไม่เคยบ่นเบี่ยงบ้าย
ยายบัวเลยรักหนักหนา

งานก็ดีพอได้ ท้องก็ใหญ่มาพอดจ จนครบสำเนาเก้าเดือน
ก็จี(จะ)คลอดพอ - ดี -

12. เจ็บถั่วเนอเจ็บทั่ว กล่าวถึงฝ่ายยายบัว - ก็เจ็บท้อง -
ฝ่ายปาจิตก็ดีใจ ที่จะได้เห็นน้อง ทำอะไรก็ไม่ถูก มันเจ็บนินเจ็บทา
ให้ปาจิตนั้นหนอ ไปหาหมอตำแย ฝ่ายดาปานมือแป
เอาครกใหญ่มาตำยา ๆ พอปานพระตามโยม มีอะไรก็ตามต้ม - ตามยำ -
ไม่ได้เข้าได้ยัว พอยายบัวแก่ได้ยา กัดฟันตะเบ็ง จนตัวเองล้ม
เลยออกเป็นหญิงก็ได้ยิน ประคองใส่ไว้ในกระดัง วางลงก็คืน ๆ รูปร่างน่ารัก
คู่ปากก็แดง ตาคำ - คำ -

13. ไม่ทำอับละเนอท่านน จริงสำคัญเหมือนท่านโหร - ท่านาย -
เลยตั้งชื่อว่าอรพิม หนอแม่ข้มเป็นโย ไม่เสียแรงที่ท่านามาช่วยพอดจ แก่ท่านาน
อรพิมนั้นหรือ รูปไม่คือสำไคร ช่างเลิศล้ำงามวิไล ผิวก็ขาวเอาสำคัญ ๆ
ช่างงดงามขำคม เอาเสียจนข้าคลาด - ข้ากลัว -
พอดโตเป็นสาวอายุสิบสี่ คราศีก็สำอาง ผิวก็ขาวเป็นชาววัง พุดออดอ้อน
ทำสำออย

พอเห็นปาจิตก็จะจำ ว่าพี่ขานูโตลอย ถ้าอยากลองเอาทองมาหมั้นเนอ
ฉันก็โต - แลว -

14. จะขอกล่าวฝ่ายเจ้าปาจิต ต้องหาของมาติด - ประจำ -
เลยพุดอเลาะกะอรพิมแม่เนอเน่ม เย็นปานน้ำ พี่จะขอหมั้นเอาไว้ไม่ให้ใครมาประจาน
แม่งามขึ้นจะคืนเมือง แล้วพี่จะกลับมาใหม่ อยากรู้ทองหรือของอะไร
เดี๋ยวพี่จะหาเอามาหมั้น พี่จะเตรียมขันหมาก แล้วก็ขึ้นมาข้าง - มาม้า -
เหมือนพรานยิงเนื้อสำ ถูกเอาเนื้อลาย อย่าหลงลมคารมใคร
เนอบุญเหลือแม่เนอเหลืออง

ต้องอำลาแม่ตาหวาน กลับบ้านคืนเมือง ไปเตรียมทองหมั้น
และขันหมากเดี๋ยวพี่จะคืน - มา -

15. แม่บุญเหลือเนื้อละเอียด นางอย่าว่าพี่เกลียด - พี่ขัง -
 จะตั้งท่าเดินเท้าขอล้างเจ้าก่อนเดินทาง อย่าคบผู้ชายพ่ายเรือ ให้น้องเชื่อคำพี่ชาย
 คำพี่สั่งน้องจงรักษา แอแม่ยารากสด อย่าให้ใครตามเอาน้ำมารด
 บ่อนรากโพธิ์ รากไทร ๆ อย่าทำให้รักสั้น เหมือนเกษาที่เขาบั้น - รักเสย -
 ยืนประคองน้องนุช พระองค์ก็พลันระริว อรพิมไม่ยิ้มไม่หัว ไหวหวั่น
 สิ้นระริก
 จะอยู่บ้านได้นานโอ พี่จะไปไม่นานอีก พอสิ่งเสร็จเสด็จออก แต่วันนั้น
 - เอย -

16. ใครเห็นหน้าหล่อนคนนั้นก็ตะลึง เพราะอรพิมงามเป็นหนึ่ง - ต้องหันตาแล-
 ผู้หญิงอะไรทำไมยังสวย แกรมยังสาวยังแซ่ กิ่งหื้อตอลายเขาลือไป จนถึงตลาด
 ไม่มีใครจะมาเท่า ใครเล่าจะมาเทียบ รูปสำรวสวยเจียบ ลือจนถึง
 พรหมทัต ๆ จอมกษัตริย์ผู้เฒ่า จิตใจก็มาทาง - มาท่า -
 ทหารไทยเต็มทัพ ก็ต้อนรับจนเต็มแถว ว่านอกวังมีนางแก้ว
 อยากรู้เห็นเธอเอาเต็มที
 ในเขตพิมายเมืองแมน ก็แ่วนแคว้นเมืองมี เลยให้เจ้าราม
 ไปนำแม่หม่อมเข้าเมือง - มา -

17. สงสารแท้หนอ แม่อรพิม ส่วนนางก็ไม่ยิ้ม - ไม่ยิ้ม -
 พอพี่ออกจากเมืองก็มี เรื่องมาแหม พรหมทัตกษัตริย์มาเอา ตอนพี่เรานั้นไม่อยู่
 จะขัดเจ้าชัคนาย ขัดไม่ได้เลยน้อง ต้องเข้าวังนั่งร้อง
 ไม่เอื้อนเอ่ยสาเลยหนุ พี่ไม่รู้สาเลยหนอ พุดกันไม่เลยต่อ - เลยเนื่อง -
 เห็นอรพิมน้องยิ้มสวย จะเอาเป็นมเหสี แม่บุญเหลือกลัวเสียที่
 เลยพุดหันเหสา

กะพรหมทัตฉันไม่ขัดใจ รอแต่พี่ชายของนางมา ถ้าพี่มายังค่อยมามอง
 เอาน้องเป็นนาง - เมือง -

18. ส่วนเจ้าพรหมทัต ไม่ขัดใจนาง เห็นแม่ฉิวอบบาง - ใจน้อย -
 ถ้าจะให้เราคอย เราก็คะคอย แม่ดาด่างามขึ้น เราก็ก็นอนใจนาง
 จะกล่าวถึงปาจิต ท่านก็คิดหวังท่าน ยกชั้นหมากทองหมั้น
 แห่งมาถึงระหว่างทาง ๆ พอมาถึงระหว่างทาง ท่านก็ไม่หวังทาย - หวังท้า -
 เหมือนมีกลางสังข์ จะเกิดก่อนสังข์หาร มาอาบน้ำกะลาอาหาร
 พอสร้างโคลสร้างเหงื่อ

พอมาถึงลำมาศ รุ้พรหมทัตมาเอาเมีย เลยทั้งชั้นหมากลงน้ำมุล
ไม่ได้เอา - มา -

19. ความรักแม่หม่อมมอดสำห้กลับมา เลยสั่งให้ทหารพา - กันกลับเมือง -
ทรงแปลงกายเป็นชาวบ้าน จะเล่ากันไปตามเรื่อง พอเข้าเขตบ้านสำริด
ท้าวปาจิตมาถามกับแม่

พอรู้ความเป็นไป ใจเอ๋ยใจให้ทน ๆ กู้กองร้องตะโกน
ต้องหาวิธีเอาคืนแท้ ๆ ปลอมตัวเซอแต่งเป็นไทย แล้วก็รีบเดินทางเป็นแถว ๆ
บอกนายยามประจำประตู ว่าตัวกูจะเยี่ยมน้อง แม่อรพิมผู้งามผ่อง
คิดเห็นหน้าอยากเยี่ยมนาน

ทหารไปทูลพรหมทัต ก็เลยประกาศมาลัน อรพิมเห็นหน้า กลาลูก
โอ้ พี่มา - แลว -

20. ไม่ใช่เจตจิตฝ่ายท้าวพรหมทัต - ก็คือใจ - เลยตั้งโต๊ะจัดเตียง
เอาของมาเลี้ยงพี่ชาย ทั้งเหล่าไทยเหล่าจีน ได้ค้มกิน ก็คือจริง

พอค้มมาก็เมามาก เพราะความรักเมามาย เมาสุราตาลาย
เมาขี้เมามิ่ง ๆ พรหมทัตขาดสติ รับประทานบรันดี - จนเมามิน -

สมเมียสมผ้า หมกั้วสมผัด แต่ส่วนโยมพรหมทัต
พอเมามากแล้วนำสมเพชร ทั้งเคียดแค้นแน่นในใจ อยากหนีให้ไกลในกลางเขต
เลยเอาพระขรรค์ฟันคอ ตายในกลาง - คิน -

21. บุกว่าบึง ไดยินแต่เสียงนกอิง - นก้อ - พอมาพรหมทัตก็เดินทาง
จูงนางทั้งสองมือ จนใกล้สว่างในกลางอรัญ

ไปพบพรานชื่อนกเอี้ยง เห็นอรพิมยิ้มใส่ มันอยากได้เป็นคู่ครอง
ต้องฆ่าตัวเอาตัวน้อง ไปสมสู่เป็นคู่เคียง ๆ คือตาพรานนกเอี้ยง
- อยากเป็นคู่ควง -

ไม่หน้าขี้เมาหน้ามิ่ง เลยจกยิงกะหน้าไม้ เอาจันตัวปาจิตตาย
เสียแล้วแม่หม่อมหน้ามน

กลัวปาจิตจะคิดเป็นภัย เลยยิงให้ตายจนเป็นผล
ก็เพราะตาพรานมันหวังเป็นผ้า แม่แก้มเป็น - พวง -

22. มันเป็นน่าสงสารนางดา เสร็จแล้วมันก็พา - นางเดิน -
ข้ามป่าข้ามโลก ไประหกระเหิน ก้าวขาแทบไม่ทัน ให้ตาพรานคอยนางด้วย

พรานเห็นท่าจะไม่ไหว กลัวจะไปทีหลังเขา อดอยากได้เสียกะเมียสาว
 เลยให้นั่งบนหลังควาย ๆ ถึงจะเป็นบนหลังควาย ก็ไม่เป็นหลังคู้ - หลังเคย -
 ไม้จั่นไม้จอน ใจอ่อนใจวาย พอขึ้นนั่งบนหลังควาย
 ก็สุมคะเนในใจนาง

ตาพรานนั้นนั่งอยู่ข้างหน้า นางก็มีตพรานั่งทางหลัง พอลับตาพรานก็พันลง
 ไม้จั่นสักทาง - เลย -

23. ไม้จั่นจะแก่งซี่แจงแบบประจบ พอพรานตาย ก็กลับมาที่ศพ - ท้าวปาจิต -
 เห็นผ้าตายเลยนั่งร้อง เศร้าหมองมีดมีด เลยนั่งร้องป็นโมรา โจรฆ่าองค์ประจันท์
 เลยกอดรัดสีกักกาย แม่แหวนใส่กัศกร ไปแลดูเห็นงูพันงอน
 กำลังเกี่ยวกัศกัน ๆ ตัวไหนตายก่อน มันก็ต้องกัศคิด - สักดกะ -
 เห็นมันไปคาบเอาเปลือกไม้ เคี้ยวพ่นใส่บ่อนเป็นแผล พอถูกเปลือกไม้
 ก็หายแช่แหล่ ไม้ร่วงผล็อยตายเป็นผู้
 นางเลยเคี้ยวเปลือกไม้ พ่นใส่ปาจิต หวังให้ชีวิตขึ้นมี พอถูกเปลือกไม้
 ปาจิตเลยมองพื้นดิน - มา -

24. สวดกอดสามี่ ที่พื้นขึ้นมา พอได้กลิ่นรากยา - ก็พื้นคืนใหม่ -
 ชวนกันรีบก้าวย่างเดินทางต่อไป ไม้ลิ้มเอาเปลือกไม้ ทำให้คนตายพื้นคืนมา
 แม่ปลาวายหลายวัง เดินทางมาหลายวัน จนมาถึงลำธาร
 กว้างใหญ่หลายวา ๆ จะข้ามได้ให้ไหมเวาย ไม่มีทางลายแว่ง - หลายเหวอ -
 แม่น้ำลำลึกซุด นี้กว้างสุดตาแล ไม่มีเรือไม่มีแพ จอดสักลำแม่ตาลอย
 สักครู่หนึ่งก็พั้งเห็น นั้นตาเถนพายเรือน้อย ขอข้ามไปฝั่ง สักครึ่งบ้างเนอ
 เจ้าของเรือ - เนอ -

25. มันชอบพายเรือเล่น เขาเรียกว่าตาเถน - เรือลอย - เห็นอรพิมงาม
 ก็อยากได้ ออกอูบายว่าเรือมันน้อย จะข้ามก็ข้ามได้ที่ละคน
 เลยให้หน้ามนลงเรือลอย

พออรพิมนั่งได้ มันก็พายไปช้า ๆ เรือจะคว่ำระวังหน้า
 ใหนักุอยู่เฉย ๆ ชอก ๆ ช้า ๆ จำได้ทั้งนาม ๆ - ชื่อ ๆ -
 ไปแล้วก็ไปลับ มันไม่กลับมารับผ้า สันดานร้ายใจชั่ว ไม่รับแม้รับเพื่อ
 สุกษาศิตยังสอนเอาไว้ อย่าคบผู้ช่ายพายเรือ ใครหลงคารม
 จิ(จะ) เคยรอดปลอดภัย - รือ -

26. เกินว่าตาเถน มันทำเล่นมาได้ เรือน้อยก็ลอยไกล - มาตา -
เวทนาเมื่อเนื่อนั้น อรพิมแม่แก้วตา นั่งโศกตาแดง จนถึงคอนปามะเคื้อ

เลยออกอุบายใช้ตาเถน ว่าจำเป็นเอาหลาย ฉันอยากกินหน่วยไม้
ที่สุกเหลืองหอมเอาเหลือ ๆ จงจอดเรือเอาเลย นั่งข้าวเหนียว เขายังเคย
- เอาเลอ -

มันสุกนานแต่วันใด หน่วยทางใต้ไม่หวานคอก
หน่วยบนยอดนั้นคอกไม่หยอก ช่างสุกแดงหวานดี

พอเล่าเถนชะล่าใจ ขึ้นต้นไม้ นางเลยพายเรือหนี ให้ตายกลางน้ำ
อยู่ที่เกิดเนอ เจ้าของเรือ - เนอ -

27. นางกึ่งเรือกลับมาจับผ้า หวังจะให้จับผ้า - จับพัน - แต่ไม่เห็นปาจิต
เป็นนาคคิดสงสาร อดสำหรับนางนึ่งพาย ตั้งใจมารับพี่

เมียก็ตามหาผ้า ผ้าก็ตามหาเมีย เลยละห้อยละเหี่ย ปานเข้าป่าไปหาหมี ๆ
เรื่องมันมีหามา พุคกันไม่หาเมิน - หาเหม่อ -

ตามหาผ้าไม่พบ นางเลยอยากบวชคอยผ้า ไปเห็นพระพุทธรูปใหญ่ นางก็เลย
ตั้งใจ ขอให้ทรงออกไปอยู่ที่กณมสวา ของใต้ผ้าของช้านเล่า ให้แยกอาศรมจากมสวา

ให้ไปสถิตผลิตเป็นผล ตกอยู่บนต้นสำโรงนา ถ้าใครเมียหนี
ก็ให้มานอนคูหน่วยสำโรง - เนอ -

28. สมุดหัวน้อย กำลังโน้ต อยู่ต่อมานาง ได้สร้างโบสถ์ - เอาไว้หลังหนึ่ง -
ได้เขียนภาพเรื่องทั้งหมด ติดกะโบสถ์ริมบึง แล้วออกคำสั่งไว้ทั้งหมด
กะคนเฝ้าโบสถ์หลังนั้น

ถ้าใครเห็นรูป แล้วนั่งร้อง ให้เจ้ามองไปเล่าช้า ให้จำหน้าจำตา
รับเอาข่าวไปเล่าชาน ๆ เล่าชัดเล่าช้อง มีชื่อว่าเล่าร้อง - เล่าขอ -

หลายปีแล้วปาจิต อดสำหรับติดตามมา เลยเข้ามาพักในวัดในวา
เห็นโบสถ์มีก็ตามมอง

เห็นรูปภาพเขาเขียนเอาไว้ คูไปเลยนอนร้อง โศกสลดหมดแรง
เข้ามานอน - รอ -

29. ฝ่ายคนเฝ้าโบสถ์ เลยเอาข่าวไปบอก จิกมีใครกะไหนคอก

- มาร้อง - อรพิมเลยได้คิด ต้องเป็นปาจิตคู่ครอง จึงลงจากภูจิจรลีมารับ

พอเห็นหน้าปาจิต นางก็คิดดีใจ เลยกอดผ้าตัวเอาไว้ จนตั้งจับจับ
คืนายดีเจ้า มีชื่อว่าดีเภา - ดีจี -

เลยตั้งจิตอธิษฐาน ให้ร่างนั้นกลายเป็นหญิง ก็สมาใจไปทุกสิ่ง
ผิวก็ผ่องเป็นยองเป็นใย
พลัดพรากกันไป ตั้งหลายปียังกลับมาคืนกันได้ ก็ย้อนบุญเกื้อหนุน
แม่ดวงเลขพบแต่การ - ดี -

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. ครูทบทวนความรู้เรื่องรูปแบบนิทานท้องถิ่นให้นักเรียนฟัง</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p>
<p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>2. ครูนำเสนอให้นักเรียนช่วยกันบอกข้อแตกต่างระหว่างนิทานปรัมปรากับนิทานท้องถิ่น โดยครูเป็นผู้ช่วยสรุปอีกครั้ง แล้วให้นักเรียนเขียนลงสมุด</p> <p>3. ครูนำภาพปราสาทหินพิมาย และแผนที่อำเภอพิมายให้นักเรียน พร้อมกับเปิดเพลงระบำลพบุรีให้นักเรียนฟังขณะดูภาพ แล้วครูเล่าประวัติศาสตร์ของอำเภอพิมาย โดยย่อให้นักเรียนฟัง หลังจากนั้นนำเสนอให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่เคยไปทัศนศึกษาปราสาทหินพิมายให้เพื่อน ๆ ฟัง เมื่อเล่าจบแล้ว ครูสรุปเนื้อหาประวัติของปราสาทหินพิมายอีกครั้ง</p> <p>4. ครูแจกเอกสารนิทานเรื่องปาจิต-อรพิมให้นักเรียนทุกคนอ่าน</p> <p>5. หลังจากที่นักเรียนอ่านจบแล้ว ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่องแล้ว ครูชี้แจงกำหนดสถานการณ์และบทบาทที่นักเรียนจะแสดงพร้อมทั้งเลือกผู้แสดงออกมาให้เท่ากับตัวละครในนิทาน</p>	<p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>2. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p> <p>3. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p> <p>4. ครูแจกเอกสารนิทานเพลงเรื่องปาจิต-อรพิมให้นักเรียนทุกคนอ่าน</p> <p>5. ครูถามนักเรียนว่าใครยังจำทำนองเพลงโคราชได้บ้าง หากมีนักเรียนคนใดที่จำได้ให้ช่วยกันร้องโดยใช้เนื้อในเรื่องปาจิต-อรพิม ถ้าไม่มีใครจำได้ ครูเปิดแถบเสียงเรื่องปาจิต-อรพิมให้นักเรียนร้องคลอตามขณะฟัง เมื่อนักเรียนสามารถร้องพร้อมกันได้แล้ว</p>

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมุติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p>6. ครูอธิบายให้ความรู้พื้นฐานก่อนการ การแสดง กำหนดฉากโดยสมมุติให้ นักเรียนฟัง กำหนดแนวทางการแสดง บทบาทบทบาท และทำความเข้าใจกับ สถานการณ์ที่จะแสดงให้นักเรียนทุกคน ฟังอีกครั้ง แล้วให้นักเรียนที่จะแสดง บทบาททุกคนซักซ้อมบทบาทที่จะแสดง</p> <p>7. ให้นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับ มอบหมาย</p> <p>8. หลังจากการแสดงจบลงให้แบ่ง นักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม ให้ นักเรียนช่วยกันค้นหาชื่อสถานที่ในเนื้อ เรื่องของนิทานแข่งกันโดยใช้เวลาน้อย ที่สุด</p> <p>9. ครูนำเสนอภาพพร้อมกับสรุปสาระสำคัญ คุณธรรม ที่มาของชื่อสถานที่ต่าง ๆ ตลอดจนลักษณะนิสัยตัวละครแต่ละตัว ให้นักเรียนฟัง</p>	<p>ครูให้นักเรียนร้องเพลงพร้อมกันทั้งชั้น ประมาณ 6-8 บท</p> <p>6. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ทั้งหมด 6 กลุ่ม ให้นักเรียนช่วยกันค้น หาชื่อสถานที่ในเนื้อเรื่องของนิทานแข่ง กัน โดยใช้เวลาน้อยที่สุดพร้อมกับคัดลอก ข้อความในเพลงมาแสดงให้เห็นด้วย</p> <p>7. หลังจากแข่งขันกันเสร็จแล้วครูให้แต่ละ กลุ่มช่วยกันสรุปลักษณะนิสัยของตัวละคร กลุ่มละ 1 ตัว มี ท้าวพรหมทัต ท้าวทุ มราช ท้าวปาจิต นางอรพิม เกนเรือลอย และนายพราณ โดยให้ยกข้อความใน เรื่องพร้อมกับวาดภาพประกอบมาแสดง หน้าชั้นเรียนด้วย</p> <p>8. ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาร้องเพลง โคราชประกอบการสรุปลักษณะนิสัยตัว ละครในเรื่องพร้อมกับภาพที่วาด</p> <p>9. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมุติ</p>

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<u>ขั้นสรุป</u> 10. ให้นักเรียนเขียนเรื่องย่อส่งครู ความยาวไม่เกิน 15 บรรทัด	<u>ขั้นสรุป</u> 10. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพปราสาทหินพิมาย
2. แผนที่อำเภอพิมาย
3. แถบเสียงระบำลพบุรี
4. เอกสารนิทานเรื่องปาจิต-อรพิม
5. เอกสารนิทานเพลงพื้นบ้านเรื่องปาจิตอรพิม
6. แถบเสียงนิทานเพลงโคราชเรื่องปาจิตอรพิม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในบทเรียน
2. สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม
3. การแสดงความคิดเห็นและตอบข้อซักถาม
4. ตรวจผลงาน

แผนการสอนที่ 7

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติและกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
วิชา นิทานพื้นบ้าน เรื่อง กระจ่างกับเกลอ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 2 คาบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกรูปแบบของนิทานสัตว์ได้
2. สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่เรียนได้
3. บอกข้อคิดในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้
4. บอกลักษณะนิสัยตัวละครในเรื่องที่เรียนได้

เนื้อหานิทานเรื่องกระจ่างกับเกลอ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วบรรดาสัตว์ต่างชนิดกันมีเสือ ไก่ และกระจ่างอาศัยอยู่ด้วยกัน สัตว์ทั้งสามสาบานเป็นเพื่อนรักกัน โดยแบ่งงานกันทำ โดยให้ 2 ตัวไปทำงานแล้วให้อีกตัวหนึ่งอยู่บ้านคอยหุงหาอาหารไว้ให้เพื่อนที่ออกไปทำงาน มันจะผลัดกันทำเช่นนั้นเป็นกิจวัตร

วันหนึ่งเสืออยู่บ้านหุงหาอาหาร กระจ่างจะไก่ออกไปทำงาน เสือกก็ออกไปหาเนื้อมาทำอาหาร เมื่อไก่อะจายกลับมาก็มากินอาหารที่เสือกหาไว้ให้ แล้วก็เข้านอน

วันที่สอง กระจ่างและเสือกออกไปทำงาน ไก่ก็อยู่บ้านหุงหาอาหารสำหรับเพื่อนที่ออกไปทำงาน ไก่ก็ไข่ออกมาทำกับข้าวไว้ให้เพื่อนกิน

เมื่อถึงวันที่สาม เป็นวันที่กระจ่างต้องอยู่บ้านทำอาหารให้เพื่อนกิน กระจ่างเกิดความเกียจคร้านขึ้นมา ก็ไม่ยอมออกไปหาอาหารให้เพื่อน เมื่อถึงเวลาอาหารกระจ่างก็ตักน้ำใส่หม้อแล้วถ่ายมูลของตนลงไปในหม้อ แล้วคนทำเป็นแกงจืดให้เพื่อน ๆ เมื่อเสือกและไก่อกลับมาถึงด้วยความเหน็ดเหนื่อยและหิวมาก สัตว์ทั้งสองจึงชวนกระจ่างกินอาหาร แต่วันนี้กระจ่างอ้างว่าตนยังไม่หิวให้เสือกและไก่อกินอาหารก่อน เมื่อเสือกและไก่อกินอาหารที่กระจ่างเตรียมไว้อย่างไม่มี ความเคลือบแคลงสงสัยจนหมด กระจ่างก็นั่งหัวเราะชอบใจ ทำให้เสือกและไก่อสงสัยเป็นอันมาก ผลสุดท้ายกระจ่างก็เล่าความจริงให้ฟังว่าอาหารในหม้อนั้นความจริงเป็นมูลของตน เสือกได้ฟังก็โกรธมาก จึงไล่กระจ่างออกจากบ้าน กระจ่าง

จึงต้องออกจากบ้านไม่สามารถคบค้าสมาคมกับเพื่อน ๆ ได้อีก กระจายเดินจากบ้านมา นานเข้าก็เกิดความหิวโหยและเหนื่อยอ่อนมาก บ้านที่เคยอยู่อย่างสุขสบายกับเพื่อน ๆ ก็ ไม่ได้อยู่แล้ว ต้องออกหากินตัวเดียว อยู่อย่างหัวเดียวกระเทียมลีบ มีความทุกข์มากใน ที่สุดกระจายก็ซมซานกลับไปหาเพื่อน ๆ แล้วสาบานว่าต่อไปจะไม่ทำตนไม่ดีอีก เพื่อน ๆ ทั้งสองจึงให้อภัยกระจาย หลังจากนั้นกระจายก็ทำตัวใหม่ไม่เกียจคร้าน ช่วยเพื่อนทำ งานอย่างเต็มกำลัง สัตว์ทั้งสามจึงอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

๕ เนื้อหาของเพลงพื้นบ้านเรื่องกระต่ายกับเกอล

(ร้องทำนองเพลงเชิด)

ครั้งหนึ่งนานมาเอ๋ย	เมื่อปางสัตว์นั้นยังพูดได้
มีเสือกระต่ายและไก่	สาบานร่วมใจเป็นพี่น้องกันเอ๋ย
ต่างรู้หน้าที่เอ๋ย	เมื่อมีสองตัวออกไปทำงาน
อีกตัวหนึ่งนั้นต้องอยู่บ้าน	หุงหาอาหารให้เพื่อนกินเอ๋ย
วันหนึ่งเอ๋ย	เวรของเสือซึ่งต้องอยู่บ้าน
มันหาเนื้อมาทำอาหาร	เพื่อนกลับจากงานกินอาหารแล้วนอนเอ๋ย
วันที่สองเอ๋ย	เวรของเสือและกระต่ายไปทำงาน
ไก่ออกไปทำอาหาร	เพื่อนกลับจากงานกินอาหารแล้วนอนเอ๋ย
วันที่สามเอ๋ย	เจ้ากระต่ายทรมานต้องทำอาหาร
ถึงเวลามันเกียจคร้าน	จิตมันสาธารถคิดเล่ห์กลเอ๋ย
ทำแกงน้ำใสเอ๋ย	หาหม้อใหญ่ถ่ายมูลใส่ลงไป
ถึงเวลาเสือและไก่	ต่างกินกันคิดด้วยเหน้อยหิวเอ๋ย
หัวเราะชอบใจเอ๋ย	ทั้งเสือและไก่สงสัยจึงถาม
กระต่ายแกล้งแจ้งความ	เสือโกรธคำรามไล่กระต่ายไปเอ๋ย
พเนจรไปเอ๋ย	กระต่ายไร่เพื่อนเพราะทำชั่วช้า
ใช้ชีวิตตัวเดียวเอกา	สุดท้ายค้ำหน้าขอขมาเพื่อนเอ๋ย
เพื่อให้อภัยเอ๋ย	เจ้ากระต่ายให้สัญญาับต่อแต่นี้
จะไม่เกียจคร้านทำงานเต็มที	ทั้งสามเปรมปรีดีสามัคคีกันเอ๋ย ฯ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. ครูนำสนทนานิทานเรื่องกระดาษในดวงจันทร์เล่าให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของกระดาษเป็นตัวละครเอกว่า บางครั้งกระดาษจะมีพฤติกรรมไปในทางที่ดี บางครั้งจะมีพฤติกรรมไปในทางไม่ดี</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p>
<p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>2. ครูให้นักเรียนเล่านิทานเรื่องสัตว์ที่เคยได้ยินมาจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับกระดาษหรือสัตว์ชนิดอื่นก็ได้ แล้วให้นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องนิทานที่ฟัง หลังจากนั้นให้นักเรียนเขียนสรุปเรื่องลงสมุด</p> <p>3. ครูให้นักเรียนคัดเลือกตัวแทนออกมา 3 คน แล้วแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมปรึกษาโดยให้เดาว่านิทานที่จะให้ตัวแทนนักเรียนแสดงจะมีแนวเรื่องเป็นอย่างไร ควรตั้งชื่อเรื่องนิทานว่าอย่างไร ในขณะที่เดียวกัน ครูให้ตัวแทนนักเรียนทั้ง 3 คน อ่านนิทานเรื่องกระดาษกับเกลอ เมื่ออ่านจบแล้ว ครูกำหนดบทบาทและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง แล้วให้นักเรียนทั้ง 3 ไปซักซ้อมบทบาทที่จะแสดงนอกห้องเรียน</p>	<p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>2. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p> <p>3. ครูแจกเอกสารนิทานเพลงเรื่องกระดาษกับเกลอให้นักเรียนอ่าน เมื่อนักเรียนอ่านจบครูนำสนทนาถามนักเรียนว่าใครยังร้องเพลงเชิดได้บ้าง ถ้ามีให้นักเรียนร้องให้เพื่อน ๆ ฟัง แต่ถ้านักเรียนจำไม่ได้ครูนำนักเรียนร้องโดยใช้เนื้อร้องในนิทานเรื่องกระดาษกับเกลอ เมื่อนักเรียนร้องตามได้แล้ว ให้ฝึกหัดร้องกันเอง</p>

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p>4. ให้นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>5. เมื่อการแสดงจบลงครูมอบเอกสารนิทานเรื่องกระต่ายกับเกลอให้นักเรียนทุกคนอ่าน แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารายงานผลการประชุมกลุ่มย่อยว่าแนวเรื่องที่กลุ่มคาดเดาตรงกับเนื้อเรื่องหรือไม่อย่างไร</p> <p>6. ครูให้นักเรียนที่แสดงเป็นตัวละครทั้งหมดมาเล่าความรู้สึกในขณะที่แสดงเป็นสัตว์ในเรื่องให้เพื่อน ๆ ฟัง หลังจากนั้นครูนำเสนอให้นักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะนิสัยของตัวละครทั้ง 3 ให้นักเรียนฟัง</p> <p>7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมระดมความคิดเห็นตอบคำถามต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จงบอกสาระสำคัญจากเรื่องกระต่ายกับเกลอ 2. จงบอกข้อคิดในการอยู่ร่วมกันในสังคมตามความคิดเห็นของนักเรียน 	<p>4. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม แล้วจับคู่ของกลุ่มเป็น 3 คู่ ให้แต่ละคู่ร้องสลับกันคนละวรรคจนจบเพลงทีละคู่ ให้นักเรียนที่เหลือช่วยกันตัดสินการแสดงของคู่ที่แสดงว่ากลุ่มใดร้องดีที่สุด</p> <p>5. ให้แต่ละกลุ่มคัดเลือกตัวแทนของกลุ่มกลุ่มละ 1 คน ให้มาจับสลากทำท่าทางเป็นสัตว์ในนิทานให้เพื่อน ๆ ทายว่าเป็นสัตว์ตัวใดในเรื่อง</p> <p>6. ครูให้ตัวแทนของกลุ่มที่ได้รับมอบหมายแสดงท่าทางเป็นตัวละครในเรื่องมาเล่าความรู้สึกในขณะที่แสดงเป็นสัตว์ในเรื่องให้เพื่อน ๆ ฟัง หลังจากนั้นครูนำเสนอให้นักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะนิสัยของตัวละครทั้ง 3 ให้นักเรียนฟัง</p> <p>7. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p>

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p>8. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานสรุปหน้าชั้นเรียนให้เพื่อน ๆ ฟัง ครูเป็นผู้สรุปผลการรายงานอีกครั้ง</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>9. ให้นักเรียนทุกคนเขียนนิทานส่วนตัวคนละ 1 เรื่องที่นักเรียนชอบมากที่สุด หรือประทับใจนักเรียนมากที่สุด ส่งครู</p>	<p>8. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>9. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p>

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารนิทานเรื่องกระต่ายกับเกลง
2. เอกสารนิทานเพลงเรื่องกระต่ายกับเกลง
3. แถบเสียงนิทานเรื่องกระต่ายกับเกลง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในบทเรียน
2. สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม
3. การแสดงความคิดเห็นและตอบข้อซักถาม
4. ตรวจผลงาน

แผนการสอนที่ 8

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติและกลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
วิชา นิทานพื้นบ้าน เรื่อง เสือกับลิง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 2 คาบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เปรียบเทียบรูปแบบต่าง ๆ ของนิทานที่เรียนไปแล้วได้
2. สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่เรียนได้
3. บอกข้อคิดหรือคติสอนใจจากเรื่องที่เรียนได้
4. สรุปลักษณะนิสัยที่สำคัญของตัวละครในเรื่องได้

เนื้อหานิทานเรื่อง เสือกับลิง

กาลครั้งหนึ่งช้าง ลิง เสือ หมู และวัว เป็นเพื่อนกัน ต่อมาคางคกก็อยากจะเป็นเพื่อนกับสัตว์เหล่านั้นบ้าง จึงมาเสนอตัวขอเป็นเพื่อนด้วย เสือเห็นคางคกจึงพุดจาตุถูกว่า คางคกตัวเล็กนิดเดียว ท่าทางก็เพียงแต่กระโดดหยอง ๆ เท่านั้น จะมีศักดิ์ศรีใดมาเป็นเพื่อนกับบรรดาสัตว์ใหญ่ทั้งหลาย คางคกจึงทำเสือให้ยกขอนไม้ยางแข่งกัน เสือตอบตกลงทันที แต่เสือกยกขอนไม้ยางไม่ได้ ส่วนคางคกนั้นกระโดดไปได้ขอนไม้ยาง ขยับตัวขึ้นลงขอนไม้ยางก็เคลื่อนได้ เสือต้องยอมแพ้ หลังจากนั้นก็ทำกระโดดข้ามน้ำ คางคกต่อให้เสือกอยู่หน้า แล้วตนจะอยู่หลัง นับหนึ่งสองสาม เสือกก็กระโดด ในขณะที่เสือกกระโดดนั้นคางคกก็ใช้ปากคาบหางเสือ เสือกกระโดดไปแต่ข้ามไม่พ้น จึงหาที่เสือกข้ามไม่พ้นนั้นหางเสือกก็สะบัดทำให้คางคกปลิวกระเด็นไปตกฝั่งตรงข้ามได้ เสือได้รับบาดเจ็บปากแตกเลือดไหล คางคกจึงร้องเยาะเย้ยไปว่า ทำไมจึงให้เรารอนานเหลือเกิน เสือได้รับบาดเจ็บและอับอายเพราะพ่ายแพ้แก่คางคกถึงสองครั้งแล้ว ดังนั้นจึงร้องท้าทายคางคกว่า ใครจะหากินได้มากและเก่งกว่ากัน คางคกก็รับคำท้าอีก เสือกเกิดความขมใจเพราะตนเป็นสัตว์ที่หากินเก่งอยู่แล้ว เมื่อคางคกรับคำท้าเสือกก็วิ่งเข้าป่า เสือไปพบวัว เขาก็ไม่แยแสสนใจว่าวัวเป็นเพื่อนตน จับวัวกินจนอิ่มท้อง ส่วนคางคกหลังจากรับคำท้าก็ไปกินเศษถ่านไฟ กินรากหญ้าคาและผลมะกล่ำ พอรุ่งเช้าเสือกมาพบคางคกทำให้สำรอกอาหารที่กินไปเอามาอาวคกันว่าใครจะกินได้มากกว่ากัน เสือไม่รอช้าได้สำรอกเอาซากของวัว

ออกมาเป็นกองโต แล้วก็พูดเยาะเย้ยว่าคางคกตัวนี้คิดเดียวจะกินได้เพียงใด คางคกได้ฟัง
 ดั่งนั้นจึงสำรอกเศษถ่านไฟออกมาพร้อมกับบอชบายว่าคือคัมหมู สำรอกรากหญ้าคาออกมาก็
 บอกว่าเป็นงาช้าง แล้วสำรอกลูกมะกล่ำออกมาพร้อมกับบอกว่าเป็นตาเสือ เสือเห็น
 ดั่งนั้นตกใจมาก คิดไม่ถึงว่าคางคกตัวนี้คิดเดียวสามารถกินหมู ช้าง และเสือเข้าไปได้
 ด้วยความตกใจกลัวจึงวิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิต วิ่งไปไกลไปพบหมู หมูก็ร้องเรียกให้เสือหยุด
 พอหมูรู้เรื่องก็วิ่งหนีไปกับเสือด้วยความกลัวคางคก สัตว์ทั้งสองวิ่งกันไปก็ไปพบลิง ลิงได้
 ฟังก็บอกว่าไม่ต้องกลัวให้สัตว์ทุกตัวรวมใจกัน เพื่อไปต่อสู้กับคางคก ในตอนแรกสัตว์ทั้ง
 สองจะไม่ยอมไปด้วย แต่ลิงก็ให้เหตุผลว่าไม่ต้องกลัวหรอก เป็นไปไม่ได้ที่คางคกจะกิน
 สัตว์ใหญ่ ๆ ขนาดนั้นได้ คงเป็นเล่ห์กลของคางคกเป็นแน่ แล้วให้สัญญาว่าจะเป็นผู้นำพา
 ไปปราบคางคกด้วยตนเอง เสือและหมูจึงยอมไปด้วย ลิงจึงขึ้นหลังเสือเพื่อไปต่อสู้กับ
 คางคก เพื่อความแน่ใจเสือใช้หางของตนผูกกับเอวของลิงไว้ แล้วสัตว์ทั้งสามก็ออกเดิน
 ไป คางคกออกมาเห็นสัตว์ทั้งสามกำลังมุ่งหน้ามา จึงเข้าไปทำที่เป็นยกขนอย่างขยับขึ้น
 ลงอีก พอสัตว์ทั้งสามเข้ามาใกล้ก็ตะโกนบอกแก่ลิงว่า เจ้าลิงพ่อของเจ้าติดหนึ่เราบัดนี้
 เจ้าพาเสือมาให้เรากินเพียงตัวเดียวมันจะคุ้มกับหนึ่ที่พ่อเจ้าติดหรือ เสือได้ยินดังนั้น ด้วย
 ความกลัวจึงกลับหลังวิ่งหนีคางคกอย่างไม่คิดชีวิต ลิงจึงตกจากหลังเสือทำให้ก้นของลิง
 กระแทกและครูดไปตามทาง

นิทานเพลงพื้นบ้าน เรื่อง เสือกับลิง

(ร้องทำนองเพลงช้าเจ้าหงส์คงลำไย)

กาลครั้งหนึ่งนานยิ่ง
 คางคกอยากอยู่ด้วย
 เสือพูดถูกว่า
 พวกข้าล้วนตัวโต
 คางคกทำยกขอนยาง
 เสือยกท่อนไม้ไม่ขึ้น
 กระโดดเข้าได้ไม่ยาง
 เสือแสนอับอายขายหน้า
 คางคกต่อให้เสืออยู่หน้า
 ขณะ เสือ โดคข้ามฝั่ง
 เสือ โดคข้ามไม่พ้น
 คางคกปลิวตามแรงสับัด
 เสือหึ่งเจ็บหึ่งแค้น
 เสือทำหากินแข่งกัน
 คางคกก็รับคำท้า
 รีบวิ่งเข้าไปในป่า
 ไม่คิดว่าเป็นเพื่อนตัว
 ฝ่ายคางคกเจ้าปัญญา
 ครั้นเข้ามาตามทีบอก
 ซากวัวทั้งตัวกองโต
 คางคกมียอมแพ้
 เศษถ่านไฟคือดับหมู
 มะกล้านั้นคือตาเสือ
 เสือฟังแทบสิ้นสติ
 วิ่งหนีคิดต่อสู้อยู่
 หมุนพองเรื่องราว
 ลิงเห็นหมูและเสือวิ่ง
 ตะโกนร้องให้หยุดยั้ง

เสือโคข้างลิงหม้อยู่กันในไพร
 เพื่อนจงช่วยรับฉันท้ายได้ไหม
 ข้าเจ้าตัวน้อยโคคดล้อยไม่ไกล
 เจ้าหน้าโง่โง่ศักดิ์ศรีอะไร
 เสือหัวร่อย่าง เข้าหาขอนไม้
 คางคกแสนขึ้นในหัวใจ
 ขยับร่างก็เคลื่อนได้คังใจ
 ทำโคคข้ามคงคาไปฝั่งโน้นใหม่
 นับว่าหนึ่งสองสามแล้วโจนข้ามไป
 คางคกก็คาบหางเสือไว้
 ปากแตกเจ็บจนต้องสับัดหางไป
 มองเห็นซัดซัดปลิวข้ามฝั่งได้
 คางคกดูแคลนให้เรารอนานไป
 คูชีโครมันจะกินกว่าใคร
 เจ้าพยัคฆมาแสนจะขำมาใจ
 พบโคก็ฆ่ากินทันใด
 เจ้า เสือแสนชั่วจิตทรามจัญไร
 กินมะกล่า หน้าคา และเศษถ่านไฟ
 เสือพลันสำรอกอาหารที่กินไป
 เสือแสนสุขุข ร้องเหยียโยไฟ
 สำรอกอาหารแผ่ออกทันใด
 รากหน้าคาขาวคูนั่งข้างใจ
 ข้าแสนสุข เหลือกินมากกว่าใคร
 คิดมาถึงมันกินสัตว์ใหญ่ได้
 ไปพบหมู หมูร้องเรียกไว้
 ตกใจวิ่งอ้าวตามหลัง เสือไป
 เหมือนกับชิงกันวิ่งหนีภัย
 บอกให้เราฟังซึ่ง เหตุหนีภัย

เสือจึงเล่าเรื่องทั้งหมด
 เราต้องสามัคคีกัน
 ข้าคิดว่า เป็น เล่ห์กล
 อย่าช้าจงไปปราบมัน
 ลิงอาสาปราบคางคก
 ให้ลิงนั่งบนหลังเสือ
 คางคกมองเห็นแต่ไกล
 เมื่อสัตว์ทั้งสามมาใกล้
 เหวย เหวย ไอ้ชาติสวา
 เสือเพียงตัวเดียวเท่านั้น
 เสือฟังแทบสิ้นสติ
 วิ่งหนีไม่คิดชีวิต
 พลัดตกลงจากหลังเสือ
 ถูกลากไปตามป่า

ลิงอาสาปลดเปลื้องทุกข์ให้
 เพื่อผจญศัตรูน้อยตัวร้าย
 คางคกลับคนทำแผนหลอกไว้
 หมูและ เสือปล้นบอกมีกล้าไป
 เสือและหมูจึงตกลงยอมไป
 หางผูกเอาลิงเพื่อความแน่ใจ
 จึงเข้าข้างได้ขอย่างใหญ่
 ทำที่ขยับไม้แล้วตะโกนออกไป
 พ่อเจ้าให้เสือมาปลดหนี้เข้าใช้ใหม่
 จะพอปลดหนี้เราได้อย่างไร
 หันหลังวิ่งมิได้ฟังใคร
 ส่วนลิงเอาติดกับหางเสือร้าย
 ก็กระแทกปวดเหลือจะอธิบาย
 แสนสม เพช เวทนาเจ้าลิงไพร

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. ครูนำเสนอถึงสัญลักษณ์ของสัตว์ในความหมายที่คนทั่วไปเข้าใจ เช่น เสือ หมายถึง ความดุร้าย ลิง หมายถึง ความฉลาด มีปัญญา หรือว่องไว</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>2. ครูนำเสนอภาพทวนจำนวนเรื่องของนิทานที่เรียนไปแล้วตั้งแต่ต้น ให้นักเรียนแต่ละคน หาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของนิทานกับชื่อเรื่องของนิทานที่นักเรียนได้เรียนไปแล้ว</p> <p>3. ครูเฉลยบนกระดาน ดังนี้ นิทานปรัมปรา - ศุภมิตร-เกศินี, เจ้าคะนน อินทปัตถา นิทานท้องถิ่น - ปาจิต-อรพิม, ตำนานเมืองนครราชสีมา, ตำนานเมืองขวางทะเลบุรี นิทานตลกขบขัน - พ่อตากับลูกเขย, เสือสร้างรางโกง นิทานสัตว์ - เสือกับกระต่าย</p> <p>4. ครูให้นักเรียนนำข้อสรุปรูปแบบนิทานต่างๆ ที่ได้เขียนลงสมุดไปแล้วมาพิจารณา หลังจากนั้นครูพูดเปรียบเทียบรูปแบบนิทานต่าง ๆ อีกครั้ง แล้วให้นักเรียนจดลงสมุด</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>2. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p> <p>3. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p> <p>4. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p>

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p>5. ครูให้นักเรียนคัดเลือกตัวแทนออกมา 6 คน แล้วแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมปรึกษาหารือให้เดาว่านิทานที่จะให้ตัวแทนนักเรียนแสดง จะมีแนวเรื่องเป็นอย่างไร ควรตั้งชื่อเรื่องนิทานว่าอย่างไร ในขณะที่เดียวกัน ครูให้ตัวแทนนักเรียนทั้ง 6 คน อ่านนิทานเรื่องเสื่อกับลิง เมื่ออ่านจบแล้ว ครูกำหนดบทบาทและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง แล้วให้นักเรียนทั้ง 6 ไปซักซ้อมบทบาทที่จะแสดงนอกห้องเรียน</p>	<p>5. ครูแจกเอกสารนิทานเพลง เรื่องเสื่อกับลิงให้นักเรียนทุกคนอ่าน</p>
<p>6. ให้นักเรียนแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย</p>	<p>6. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญ ข้อคิดหรือคติสอนใจจากเรื่องที่เรียน</p>
<p>7. เมื่อการแสดงจบลงครูมอบเอกสารนิทานเรื่องเสื่อกับลิง ให้นักเรียนทุกคนอ่าน แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารายงานผลการประชุมกลุ่มย่อยว่าแนวเรื่องที่กลุ่มคาดเดาตรงกับเนื้อเรื่องหรือไม่อย่างไร</p>	<p>7. ครูนำเสนอให้นักเรียนเล่านิทานเรื่องอื่นที่รู้จักซึ่งมีคติในลักษณะเดียวกันกับเรื่องเสื่อกับลิงให้เพื่อน ๆ ฟัง</p>
<p>8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อยเป็น 6 กลุ่ม ช่วยกันสรุปลักษณะนิสัยของตัวละครในเรื่อง แล้วให้แต่ละกลุ่มวาดภาพเหตุการณ์ที่ประทับใจในเรื่อง หลังจากนั้นให้นำมาแสดงหน้าชั้นพร้อมทั้งอธิบายลักษณะนิสัยตัวละครในภาพเหตุการณ์ที่ประทับใจในเรื่อง</p>	<p>8. เหมือนกลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ</p>

กลุ่มที่ใช้บทบาทสมมติ	กลุ่มที่ใช้เพลงพื้นบ้าน
<p>9. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญ ข้อคิดหรือคติสอนใจจากเรื่องที่เรียนแล้วครูสรุปอีกครั้งหลังจากนั้นให้นักเรียนเขียนลงสมุด</p>	<p>9. ครูทบทวนทำนองเพลงข้าเจ้าหงส์คงลำไยให้นักเรียนฟัง แล้วให้แต่ละกลุ่มร้องเพลงกลุ่มละบทเวียนกันไปจนครบทุกกลุ่มจนจบเรื่องเสื่อกับลิง</p>

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารนิทานเรื่องเสื่อกับลิง
2. เอกสารนิทานเพลงเรื่องเสื่อกับลิง
2. แถบเสียงนิทานเรื่องเสื่อกับลิง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในบทเรียน
2. สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม
3. การแสดงความคิดเห็นและตอบข้อซักถาม
4. ตรวจผลงาน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย

1. นิทานพื้นบ้านบอกอะไรแก่ผู้อ่าน
 - ก. บอกสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมทั่วไป
 - ข. บอกสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมของคนในสังคมนั้น
 - ค. บอกสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณีของคนในสังคมทั่วไป
 - ง. บอกสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณีของคนในสังคมนั้น
2. นิทานพื้นบ้านแบ่งตามรูปแบบตรงกับข้อใด
 - ก. นิทานปรัมปรา นิทานท้องถิ่น เทพนิยาย นิทานทรงเครื่อง นิทานธรรม
 - ข. นิทานปรัมปรา นิทานท้องถิ่น เทพนิยาย นิทานตลกขบขัน นิทานอธิบายเหตุ
 - ค. นิทานปรัมปรา นิทานท้องถิ่น เทพนิยาย นิทานตลกขบขัน นิทานสัตว์
 - ง. นิทานปรัมปรา นิทานท้องถิ่น เทพนิยาย นิทานอธิบายเหตุ นิทานสัตว์
3. การศึกษาเรื่องพ่อตาขี้ลูกเขยทำให้เรานึกถึงอะไร
 - ก. ผู้ใหญ่ต้องมีจิตใจกว้างขวาง
 - ข. ผู้ใหญ่ต้องอภัยแก่ผู้น้อยเสมอ
 - ค. ผู้ใหญ่ต้องมีเมตตาแก่ผู้น้อย
 - ง. ผู้ใหญ่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้น้อยเคารพนับถือ
4. เหตุใดรางโกงจึงต้องแต่งตัวทะมัดทะแมง
 - ก. เพราะต้องการความปลอดภัยในขณะที่ปฏิบัติงาน
 - ข. เพราะต้องการให้ชาวบ้านจำรูปพรรณสัณฐานไม่ได้
 - ค. เพราะต้องการความคล่องตัวเวลาปฏิบัติงาน
 - ง. เพราะต้องการให้ตัวเองไม่เป็นที่สนใจของผู้พบเห็น
5. คำกล่าวใดที่เหมาะสมกับพฤติกรรมของเสือเมื่อไปคอยคุตัวรางโกง
 - ก. เสียสินสงวนศักดิ์ไว้ วางค์หงส์
 - ข. เสียศักดิ์สู้ประสงค์ สิ่งรู้
 - ค. เสียรู้เร่งดำรง ความสัตย์ iva
 - ง. เสียสัตย์อย่าเสียสู้ ชีพม้วยมรณา
6. นิทานเรื่องศุภมิตร-เกศินีเป็นนิทานรูปแบบใด
 - ก. นิทานสัตว์
 - ข. นิทานท้องถิ่น
 - ค. นิทานปรัมปรา
 - ง. นิทานตลกขบขัน

7. หลังจากพลัดพรากจากครอบครัวแล้วศุภมิตรก็ได้เป็นกษัตริย์อีกครั้งเพราะเหตุใด
- เมืองดักศิลาขาดผู้ปกครอง
 - เมืองดักศิลาสรรหาผู้ปกครองคนใหม่
 - เมืองดักศิลาเกิดกบฏกษัตริย์สาบสูญ
 - เมืองดักศิลาเพิ่งสร้างเสร็จยังหาผู้ปกครองไม่ได้
8. "เป็นคนรักลูก แต่ไม่ยอมให้เบียดเบียนสัตว์ให้ตกตาย" ข้อความนี้หมายถึงใคร
- ศุภมิตร
 - เกศินี
 - นายสำเภา
 - ชาวประมง
9. นางเกศินีเป็นคนเช่นไร
- อดทน พากเพียร
 - ขี้สัจย์ มั่นคง
 - อุทิศสละ อดทน
 - พากเพียร มีมานะ
10. "เป็นย่อนพรากลูกนก เป็นย่อนจกลูกกา กรรมยังตามมา ชมปานกินยาลูกกลอน" ข้อความนี้ต้องการสอนถึงอะไร
- ความประพฤติ
 - ความคิดความชั่ว
 - การเบียดเบียน
 - การขโมยของผู้อื่น
11. หัวใจของเรื่องศุภมิตร-เกศินี ตรงกับข้อใด
- สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม
 - เมตตาเป็นธรรมล้ำจุนโลก
 - อันชนกชนนีนี้รักเจ้าจะเทียบเท่าชีวาก็ว่าได้
 - คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล
12. เหตุการณ์ตอนที่นายสำเภาเมื่อมาเห็นไชยเสนไชยทัตกำลังกอดนางเกศินี ซึ่งกำลังร้องไห้อยู่ แล้วนำความขึ้นกราบทูลท้าวศุภมิตรนั้น สอนให้รู้ได้อย่างไร
- อย่าเพิ่งด่วนลงความเห็นทันที
 - ควรนำเรื่องแจ้งแก่ผู้เกี่ยวข้องทันที
 - ให้เร่งดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งทันที
 - อย่านั่งนอนใจให้เฝ้าติดตามเหตุการณ์โดยใกล้ชิดทันที
13. "ไอ้แนวลูกของเขา เขาก็รักของเขา อย่าตื่นตื่นมือยาว ไปเอาของของใคร" จากข้อความข้างต้น ผู้ประพันธ์มีทัศนะเช่นไร
- ของของใครจงอย่าไว้ใจใคร
 - ใครก็ตามอย่ามือไวใจเร็ว
 - ของของใครใคร่หวาง
 - ของของใครแล้วไม่แคล้วคลาด

22. นิทานเรื่องอินทปัทมาเป็นนิทานรูปแบบใด
 ก. นิทานสัตว์ ข. เทพนิยาย ค. นิทานท้องถิ่น ง. นิทานปรัมปรา
23. เพราะเหตุใดนางอินทปัทมาจึงต้องหนีพ่อของนางไป
 ก. เพราะคิดถึงแม่ที่จากกันไป ข. เพราะพ่อไม่แยแสสนใจนาง
 ค. เพราะแม่เลี้ยงบีบบังคับต่าง ๆ นานา ง. เพราะเป็นกรรมเก่าของนางเอง
24. เมื่อแม่เลี้ยงอยู่ต่อหน้าพ่อของนางอินทปัทมา นางมีพฤติกรรมตรงกับคำกล่าวในข้อใด
 ก. ปากอย่างไรใจอย่าง ข. น้ำขุ่นอยู่ในน้ำในขุ่นนอก
 ค. ต่อหน้ามะพลับลับหลังตะโก ง. น้ำร้อนปลาเป็นน้ำเย็นปลาตาย
25. ข้อใดคือการเจริญกายสดีหรือสติปัญญา
 ก. นาย ก สวดมนต์ภาวนายู่เสมอ ๆ
 ข. นาย ข ทำจิตใจให้ไม่รับรู้อะไรตลอดเวลา
 ค. นาย ค กำหนดจิตให้รู้สึกว่ามีลมหายใจเข้าออกตลอดเวลา
 ง. นาย ง กำหนดจิตให้รู้สึกตัวและไม่รู้สึกตัวสลับกันไปมาเป็นระยะ ๆ
26. "พวกโจรคนป่า คราวหลังก่ออาชญากรรม เห็น เรือกสวนที่คืนมันสวย เลยกายอาชญากรรม เจ้ากุนวงศ์ท่านมีฤทธิ์ ท่านเลยคิดสอนโจรป่า หยุคมาหยุคปล้น ทำนาสักปีก็หายจนเป็น" จากข้อความข้างต้น เจ้ากุนวงศ์เป็นบุคคลประเภทใด
 ก. มีอิทธิฤทธิ์สามารถสอนโจรป่าได้
 ข. มีทรัพย์สินสมบัติไร่นาข้าทาสมากทำให้โจรอยากอาชญากรรม
 ค. มีเมตตาสอนโจรให้รู้จักทำมาหาเลี้ยงชีพให้สามารถมีชีวิตอยู่ได้
 ง. มีอำนาจทำให้โจรหยุคปล้นมาแล้วหันมาทำมาหาเลี้ยงชีพกันต่อไป
27. นางอินทปัทมาเป็นบุคคลเช่นไร
 ก. ขยันหมั่นเพียร ข. มีเมตตากรุณา ค. มานะบากบั่น ง. รักสงบ
28. ข้อใดเป็นความเชื่อในเรื่องอินทปัทมา
 ก. ความอิจฉาริษยานำมาซึ่งความเดือดร้อน
 ข. เทวดา กรรมเก่า บพเพสันนิวาสมีจริง
 ค. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ทำให้พบสิ่งที่ดีเสมอ
 ง. ตามธรรมดาผู้ชายทุกคนเมื่อจากภรรยาไปนานมักจะมีภรรยาใหม่เสมอ

29. จากเรื่องอินทปัตถา เหตุการณ์ตอนที่เจ้ากุงวงศ์ได้ทราบข่าวว่าเกิดเมืองใหม่ ทำให้พระองค์ต้องออกไปดูด้วยพระองค์เองว่ามีจริงหรือไม่ สอนให้เรารู้อย่างไร
 ก. ข่าวลือมีความจริงแฝงอยู่เสมอ ข. ข่าวลือบางครั้งก็จริงบางครั้งก็เท็จ
 ค. ข่าวลือจำเป็นต้องพิสูจน์จึงค่อยเชื่อ ง. ข่าวลือมีความรู้สึกของผู้เล่าแฝงอยู่
30. นิทานเรื่องตำนานเมืองขวางทะเลบุรีเป็นนิทานรูปแบบใด
 ก. นิทานปรัมปรา ข. นิทานตลกขบขัน
 ค. นิทานประวัติ ง. นิทานสัตว์
31. นิทานเรื่องเมืองขวางทะเลบุรีเจ้าเมืองประพาศพิศษัยข้อใดที่ถือว่าเป็นบทที่หนักที่สุด
 ก. ปาณาติบาต ข. อทินนาทาน ค. กาเมสุมิฉฉาจาร ง. มุสาวาท
32. จากเหตุการณ์ตอนที่แกนส่งงูมาทำร้ายชาวเมือง หากจะเขียนความเรียงควรรู้ใช้เนื้อความตอนไหนสนับสนุนความเรียงเรื่องใด
 ก. ช้างพลายตายทั้งตัวเอาใบบัวปิด ข. ปลาเน่าตัวเดียวทำให้เหม็นไปทั้งข้อง
 ค. ไม่รู้จักเลื้อเอาเรือเข้ามาจอด ง. เขียนเสือให้วัวกลัว
33. การกระทำของเจ้าเมืองในเรื่องตำนานเมืองขวางทะเลบุรีให้ข้อคิดแก่ผู้เรียน
 ก. ผู้นำควรทำตัวเป็นผู้รับใช้ที่ดี ข. ผู้นำควรมีอำนาจและรู้จักตัดสินใจให้เด็ดขาด
 ค. ผู้นำควรเป็นผู้มีสติรู้ผิดชอบชั่วดี ง. ผู้นำควรสอดส่องดูแลทุกข์สุขของบริวารเสมอ
34. จากเรื่องตำนานเมืองขวางทะเลบุรี คันทกุมารเป็นบุคคลประเภทใด
 ก. ชอบช่วยเหลือผู้ที่ประสบความทุกข์ยาก ข. เก่งกล้าไม่เกรงกลัวสิ่งใด
 ค. เชื่อมั่นในตนเอง ง. ถ่อมกาย เจียมตน
35. จากเรื่องตำนานเมืองนครราชสีมา เหตุใดจึงเรียกชื่อว่าเมืองนครราชสีมา
 ก. เพราะนายจันทน์คอนหนังราชสีมา ข. เพราะนายจันทน์ไปหาหนังราชสีมา
 ค. เพราะนายจันทน์ถูกพระฤาษีเอาหนังราชสีห์พันกาย
 ง. เพราะนายจันทน์ถูกจับฝังลงพร้อมเสาหลักเมืองนครราชสีมา
36. การที่พระฤาษีนำหนังราชสีห์พันร่างกายนายจันทน์ แล้วเหวี่ยงออกไปนั้น นักเรียนคิดว่าพระฤาษีมีเจตนาอย่างไร
 ก. ผลักไสให้นายจันทน์ไปให้พ้น ๆ ข. แสดงอิทธิฤทธิ์ให้ปรากฏแก่ฝูงสัตว์
 ค. ส่งนายจันทน์ไปในที่ที่ปลอดภัย ง. กำหนดสถานที่ให้นายจันทน์ไปหาเมืองใหม่

37. ข้อแตกต่างระหว่างนิทานปรัมปราและนิทานท้องถิ่นคือข้อใด
- นิทานปรัมปราเป็นเรื่องที่มีเค้าความจริง
 - นิทานปรัมปราเป็นเรื่องที่มีเค้าความจริง มีสถานที่และบุคคลจริง
 - นิทานท้องถิ่นเป็นเรื่องที่มีเค้าความจริง
 - นิทานท้องถิ่นเป็นเรื่องที่มีเค้าความจริง มีสถานที่และบุคคลจริง
38. ข้อใดเป็นแก่นของเรื่องปาจิต-อรพิม
- ความเมตตากรุณาก่อให้เกิดสันติสุข
 - การเป็นผู้รู้จักให้ยอมทำให้เป็นผู้ได้รับการสรรเสริญ
 - การแย่งชิงสิ่งของอันเป็นที่รักของผู้อื่นยอมทำให้ตนเดือดร้อนตามไปด้วย
 - ความรักที่ยอมทำให้เกิดความอดทนอดกลั้นและฟันฝ่าอุปสรรคทั้งปวงให้ลุล่วงไปได้
39. นางอรพิมเป็นกุลสตรีที่มีคุณสมบัติอย่างไร
- ข้อสัจย์และจงรักภักดี
 - มีเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์
 - ข้อสัจย์สุจริตต่อหน้าที่
 - มีความสุขในการทำงานและรู้จักวางตน
40. "งูกับพังพอนต่อสู้กัน เมื่อพังพอนตาย งูก็ไปกัดเปลือกไม้ชนิดหนึ่งมาเคี้ยวพ่นใส่บาดแผลพังพอน พังพอนจึงฟื้นขึ้นต่อสู้กันต่อไป ครั้นงูตายพังพอนก็ทำเช่นเดียวกัน สัตว์ทั้งสองผลัดกันตายผลัดกันฟื้นเช่นนี้เป็นเวลานาน...."
- จากข้อความข้างต้นมีความหมายตรงกับข้อใดต่อไปนี้
- ขมั้นกับปูน
 - ถ้อยที่ถ้อยอาศัย
 - มาเหนือเมฆ
 - ขนมพอสมน้ำยา
41. การที่นางอรพิมไปนำเปลือกไม้มาช่วยชีวิตท้าวปาจิตให้ฟื้นคืนมาอีกครั้งแสดงว่านางอรพิมเป็นคนเช่นไร
- มีปัญญา
 - มีความจงรักภักดี
 - มีความพยายามและอดทน
 - มีความบากบั่นและมั่นคง
42. เหตุการณ์ตอนที่ท้าวปาจิตให้นางอรพิมลงเรือไปกับเถนเรือลอย สอนให้เรารู้ว่าอย่างไร
- อย่ายื่นแก้วให้วานร
 - อย่าฝากปลาย่างไว้กับแมว
 - ของของใครของใครก็ห่าง
 - ไว้ใจทางวางใจคนใจเอง

43. "พอแต้แงงางตำรา รู้ว่าชั่กนั้ค พระองค์ดำเนินเดินลัดข้ามถนน"
 ในเรื่องปาจิต-อรพิม จากข้อความข้างต้นนี้ หมายถึงสถานที่ใด
 ก. บ้านทรงก ข. บ้านจารตำรา ค. บ้านสำริด ง. บ้านสนุ่น
44. ท้าวปาจิตมีลักษณะนิสัยอย่างไร
 ก. เสียสละ อดทนเพื่อความรัก ข. อดทน ต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความรัก
 ค. มุ่งมั่นรอคอย ต่อสู้เพื่อคนที่ตนรัก ง. รอบคอบ อดทน ช่มใจเพื่อคนที่ตนรัก
45. ลักษณะเด่นของนิทานสัตว์คือข้อใด
 ก. ตัวละครต้องผจญภัยต่อสู้กับสัตว์ ข. ตัวละครมีความสามารถสูง
 ค. ตัวละครเอกเป็นสัตว์ ง. ตัวละครมีหลักฐานยืนยันว่าเป็นสัตว์
46. เนื้อหาส่วนใหญ่ของนิทานสัตว์เป็นเช่นไร
 ก. เป็นเรื่องของสัตว์ที่มีความรู้สึกต่อคน
 ข. เป็นเรื่องของสัตว์ที่มีถิ่นฐานในสังคมแถบนั้น
 ค. เป็นเรื่องเปรียบเทียบกับชีวิตของสัตว์อื่น ๆ ในแถบนั้น
 ง. เป็นเรื่องอุปมาอุปไมยกับแนวการดำเนินชีวิตของคนในสังคม
47. สาระสำคัญที่ได้จากนิทานสัตว์คือข้อใด
 ก. ใช้พฤติกรรมสัตว์เป็นเครื่องสอนคุณธรรมแก่นมนุษย์
 ข. สัตว์ย่อมมีธรรมชาติรักสงบ ต้องการความสุข
 ค. มนุษย์ควรมีเมตตาจิตกับสัตว์ทุกชีวิต
 ง. มนุษย์ควรอนุรักษ์ธรรมชาติ สัตว์ป่า
48. จากเรื่องกระต่ายกับเกลง เมื่อกระต่ายสำนึกผิดเพื่อน ๆ ทำอย่างไร
 ก. ไม่แยแส ข. ให้กำลังใจ ค. ยกโทษให้ ง. ยอมให้กินอาหาร
49. การกระทำของเสือและไก่ที่ยอมรับกระต่ายเข้ากลุ่มอีกครั้งแสดงว่าสัตว์ทั้งสอง
 มีคุณธรรมใด
 ก. ไม่พยาบาท ข. ไม่โกรธ ค. ไม่เกลียด ง. ไม่จดจำ
50. การที่นักเรียนคนหนึ่งหนีโรงเรียนไปเที่ยวกับเพื่อน เป็นการขาดคุณธรรมสำคัญข้อใด
 ก. ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ข. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่
 ค. ความอดทนหาวิริยะในการเรียน ง. ความพยายามในการเรียน

57. "เมืองไทยสมัยก่อนมีไม้.... เคียว^{ขึ้น}ต้อง.....ขาด.....
อนาคตลูกหลานจะกันค่า เพราะปู่ย่าไม้....เอาไว้...."
คำที่หายไปจากคำประพันธ์ข้างต้น ข้อใดเป็นคำเรียงตามลำดับได้อย่างเหมาะสมที่สุด
ก. มาก ป่าไม้ ลำบาก รักษา ให้ ข. มาก ลำบาก รักษา ให้ ป่าไม้
ค. มาก ลำบาก ป่าไม้ รักษา ให้ ง. มาก ลำบาก ป่าไม้ ให้ รักษา
58. "เสื่อพุดคุณดูว่า ชะช้าเจ้าตัวน้อยโดยพล้อยได้ไม่ไกล"
"เจ้าตัวน้อย" จากข้อความข้างต้นหมายถึงสัตว์ใด
ก. โคน ข. หมู ค. ลิง ง. คางคก
59. เรื่องเสื่อกับลิงเป็นเรื่องที่มีคุณค่าในด้านใด
ก. ด้านคติชีวิต ข. ด้านศีลธรรม
ค. ด้านการประพันธ์ ง. ด้านส่งเสริมและเผยแพร่
60. เรื่องเสื่อกับลิงมีคุณค่าในด้านการสอนเกี่ยวกับการคบมิตรอย่างไร
ก. ควรเลือกคบมิตรที่เขาอยากคบกับเรา
ข. ควรเลือกคบมิตรโดยไม่แบ่งชั้นวรรณะ
ค. ควรคบมิตรที่มีทัศนคติคล้ายคลึงกัน
ง. ความคบมิตรโดยไม่ประเมินแต่เพียงรูปร่างภายนอก

ประวัติผู้วิจัย

นาย บุญส่ง คุรุศรี เกิดเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2502 ที่อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยนครราชสีมา
จังหวัดนครราชสีมา เมื่อปีการศึกษา 2524 และสำเร็จการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต
จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี เมื่อปีการศึกษา 2534 เข้า
ศึกษาต่อในสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2535 ปัจจุบันเป็นอาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย
โรงเรียนสุพรรณพิทักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา